

RAPORT SAMOOCENY

OCENA PROGRAMOWA (PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI)

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

UNIWERSYTET MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU

Nazwa ocenianego kierunku studiów: POLITOLOGIA

1. Poziom/y studiów: STUDIA I STOPNIA, STUDIA II STOPNIA

2. Forma/y studiów: STUDIA STACJONARNE

3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek: NAUKI O POLITYCE I ADMINISTRACJI.

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS		
	Poziom kształcenia	liczba	%
Nauki o polityce i administracji	I Stopień	159	100%
	II Stopień	100	91,7%

b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1	Filozofia	9	8,3%

Szczegółowe wyliczenia udziału poszczególnych dyscyplin (załącznik nr 3.1)

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Tabela 1. Efekty uczenia się dla 1 roku studiów stacjonarnych I stopnia. Powyższe efekty uczenia się zostały zaakceptowane przez Radę Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych na posiedzeniu w dniu 16 kwietnia 2019 r. (uchwała nr 40, załącznik nr 9) oraz zostaną przedstawione na posiedzeniu Senatu UMK w dniu 24 września 2019 r.

Symbol	Po ukończeniu studiów absolwent osiąga następujące efekty uczenia się:
WIEDZA: absolwent zna i rozumie	
K_W01	Zna charakter nauk społecznych, w tym przede wszystkim nauk o polityce, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk społecznych
K_W02	Zna terminologię oraz podstawowe teorie oraz ogólną metodologię badań w zakresie nauk o polityce
K_W03	Posiada podstawową wiedzę na temat państwa, władzy, polityki, administracji publicznej, prawie oraz instytucjach i strukturach ekonomicznych
K_W04	Zna relacje między strukturami i instytucjami społecznymi i politycznymi w skali krajowej, międzynarodowej, w tym na temat funkcjonowania organizacji międzynarodowych oraz procesów globalizacji
K_W05	Zna wydarzenia najnowszej historii powszechnej i Polski, szczególnie w kontekście wydarzeń politycznych
K_W06	Zna rolę człowieka, grup w życiu społecznym i politycznym oraz o jego interakcjach z otoczeniem społecznym
K_W07	Zna zależności między myślą polityczną, doktrynami oraz systemami politycznymi
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi	
K_U01	Interpretuje zjawiska społeczne, w tym przede wszystkim zjawiska polityczne
K_U02	Stosuje odpowiednie metody i narzędzia w rozwiązywaniu problemów właściwe dla nauk o polityce
K_U03	Wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów wynikających z pracy zawodowej, z uwzględnieniem ICT
K_U04	Komunikuje się z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu nauk o polityce, w tym w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
K_U05	Samodzielnie planuje i realizuje proces samokształcenia

K_U06	Posługuje się systemami aksjologicznymi i normatywnymi, wykorzystując rozumienie doktryn społeczno-politycznych do poznania i analizy rzeczywistości politycznej
K_U07	Uczestniczy w przedsięwzięciach zespołowych i realizuje je w ramach różnych ról
K_U08	Analizuje i prognozuje procesy i zjawiska polityczne w kontekście nauk o polityce
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do	
K_K01	Jest gotowy do zdobywania wiedzy, informacji i danych potrzebnych w procesie rozwiązywania praktycznych problemów w życiu zawodowym ze szczególnym uwzględnieniem problemów z obszaru nauk o polityce i administracji
K_K02	Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę z zakresu nauk o polityce i administracji
K_K03	Inicjuje działania na rzecz interesu publicznego w tym w zakresie życia politycznego
K_K04	Przestrzega zasad etyki również w kontekście pracy zawodowej i wymaga tego od innych
K_K05	Myśli i działa w sposób przedsiębiorczy

Tabela 2. Efekty kształcenia dla 2 roku studiów stacjonarnych I stopnia. Poniższe efekty kształcenia zostały zaakceptowane przez Radę Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych na posiedzeniu w dniu 12 grudnia 2017 roku Uchwała Nr 48 (załącznik nr 3) oraz Senat (Uchwała Nr 13 Senatu UMK z dnia 30 stycznia 2018 roku, załącznik nr 5).

(1) Symbol	(2) Po ukończeniu studiów absolwent osiąga następujące efekty kształcenia:
WIEDZA: absolwent zna i rozumie	
K_W01	charakter nauk społecznych, w tym przede wszystkim nauk o polityce, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk społecznych
K_W02	terminologię oraz podstawowe teorie oraz ogólną metodologię badań w zakresie nauk o polityce
K_W03	posiada podstawową wiedzę na temat państwa, władzy, polityki, administracji publicznej, prawa oraz instytucji i struktur ekonomicznych
K_W04	relacje między strukturami i instytucjami społecznymi i politycznymi w skali krajowej, międzynarodowej, w tym na temat funkcjonowania organizacji międzynarodowych oraz procesów globalizacji

K_W05	wydarzenia najnowszej historii powszechnej i Polski, szczególnie w kontekście wydarzeń politycznych
K_W06	istotne cechy człowieka jako podmiotu tworzącego struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania
K_W07	podstawowe pojęcia z zakresu ochrony prawa autorskiego
K_W08	zależności między myślą polityczną, doktrynami politycznymi oraz systemami
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi	
K_U01	interpretować zjawiska społeczne, w tym przede wszystkim zjawiska polityczne
K_U02	stosować odpowiednie metody i narzędzia właściwe dla nauk o polityce w rozwiązywaniu złożonych problemów
K_U03	wykorzystać zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów wynikających z pracy zawodowej, z uwzględnieniem ICT
K_U04	komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu nauk o polityce, w tym w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
K_U05	samodzielnie planować i realizować proces samokształcenia
K_U06	posługiwać się systemami aksjologicznymi i normatywnymi, wykorzystując rozumienie doktryn społeczno-politycznych do poznania i analizy rzeczywistości politycznej
K_U07	uczestniczyć w przedsięwzięciach zespołowych i realizować je w ramach różnych ról
K_U08	analizować i prognozować procesy i zjawiska polityczne w kontekście nauk o polityce
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do	
K_K01	zdobycia wiedzy, informacji i danych potrzebnych w procesie rozwiązywania praktycznych problemów w życiu zawodowym ze szczególnym uwzględnieniem problemów z obszaru nauk o polityce
K_K02	do krytycznej oceny posiadanej wiedzy z zakresu nauk o polityce
K_K03	inicjowania działań na rzecz interesu publicznego w tym w zakresie życia politycznego

K_K04	przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych
K_K05	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy

Tabela 3. Efekty kształcenia dla 3 roku studiów stacjonarnych I stopnia. Poniższe efekty kształcenia zostały zaakceptowane przez Radę Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych na posiedzeniu w dniu 27 marca 2012 r. oraz Senat (Załącznik nr 10.4. do uchwały nr 32 Senatu UMK z dnia 24 kwietnia 2012 r.).

(1) Symbol	(2) Efekty kształcenia dla kierunku studiów Po ukończeniu studiów I stopnia Kierunku politologia Profilu ogólnoakademickim absolwent osiąga następujące efekty kształcenia:	(3) Odniesienie do Efektów kształcenia w obszarze kształcenia (symbole)
WIEDZA		
K_W01	Posiada podstawową wiedzę o charakterze nauk społecznych, w tym przede wszystkim nauk o polityce, ich miejsce w systemie nauk i relacjach do innych nauk społecznych	S1A_W01
K_W02	Zna podstawowy aparat pojęciowy z zakresu nauk o polityce	S1A_W01
K_W03	Posiada podstawową wiedzę o państwie, władzy, polityce, administracji publicznej, prawie oraz instytucjach i strukturach ekonomicznych	S1A_W02
K_W04	Posiada wiedzę na temat relacji między strukturami i instytucjami społecznymi i politycznymi w skali krajowej, międzykulturowej i międzynarodowej, w tym na temat funkcjonowania organizacji międzynarodowych oraz procesów globalizacji	S1A_W03
K_W05	Ma wiedzę z zakresu najnowszej historii powszechnej i Polski	S1A_W02 S1A_W03 S1A_W04
K_W06	Ma wiedzę na temat roli człowieka w życiu społecznym i politycznym oraz o jego interakcjach z otoczeniem społecznym. Także w perspektywie historycznej.	S1A_W05
K_W07	Zna podstawowe metody i techniki badawcze w zakresie nauk społecznych	S1A_W06
K_W08	Zna i rozumie historyczny charakter kształtowania się myśli politycznej i współczesnych doktryn Politycznych	S1A_W08 S1A_W09

K_W09	Posiada wiedzę na temat oraz rozumie zależności między myślą polityczną i doktrynami politycznymi a zmianami społecznymi i politycznymi	S1A_W07 S1A_W08
K_W10	Posiada wiedzę na temat współczesnego społeczeństwa, grup społecznych, więzi społecznych, instytucji społecznych i politycznych oraz roli i miejsca jednostki w różnych strukturach społecznych	S1A_05
K_W11	Zna i rozumie normy i reguły (prawne, organizacyjne, moralne i etyczne) funkcjonowania instytucji i systemów społecznych i politycznych oraz na różnych poziomach (lokalnym, państwowym, międzynarodowym)	S1A_W07
K_W12	Ma wiedzę na temat roli i funkcjonowania mediów masowych i komunikacji społecznej we współczesnym społeczeństwie	S1A_W07 S1A_W08
K_W13	Ma wiedzę z zakresu ochrony własności intelektualnej, w tym szczególnie prawa Autorskiego	S1A_W10
K_W14	Posiada podstawową wiedzę z zakresu komunikacji społecznej, w tym z zakresu metod marketingu politycznego i PR	S1A_W08
K_W15	Posiada wiedzę na temat organizacji i funkcjonowania instytucji publicznych, zarówno na szczeblu lokalnym, jak i krajowym i międzynarodowym.	S1A_W03
K_W16	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu nauk o polityce	S1A_W11
Umiejętności		
K_U01	Potrafi interpretować zjawiska społeczne, w tym przede wszystkim zjawiska polityczne	S1A_U01
K_U02	Potrafi dobrać odpowiednie metody, techniki i narzędzie badawcze do przeprowadzenia prostego projektu badawczego oraz znaleźć lub wytworzyć na podstawie własnego badania, odpowiednie ku dane.	S1A_U02 S1A_U04
K_U03	Potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane dla stawiania, projektowania i rozwiązania określonych problemów badawczych	S1A_U02 S1A_U03
K_U04	Potrafi analizować i wyjaśniać zachowania jednostki i zachowania zbiorowe w sferze politycznej	S1A_U08
K_U05	Posiada umiejętność krytycznego myślenia i wybierania trafnych propozycji rozwiązań konkretnych problemów	S1A_U07

K_U06	Potrafi zastosować zdobytą wiedzę oraz kompetencje społeczne w pracy zawodowej oraz w działalności publicznej	S1A_U06
K_U07	Potrafi zastosować zdobytą wiedzę oraz kompetencje społeczne uczestnicząc w dyskursie publicznym, potrafi argumentować i krytycznie oceniać argumenty adwersarzy	S1A_U06
K_U08	Posługuje się systemami aksjologicznymi i normatywnymi, wykorzystując rozumienie doktryn społeczno-politycznych do poznania i analizy rzeczywistości politycznej.	S1A_U05
K_U09	Posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych (zaliczeniowych, referatów, pracy licencjackiej) w języku polskim oraz drobnych prac pisemnych w języku angielskim, wykorzystujących podstawowe ujęcia teoretyczne nauk o polityce, podstawową wiedzę z zakresu metodologii nauk społecznych oraz dobierając odpowiednie źródła	S1A_U09
K_U10	Posiada umiejętności przygotowania wystąpień ustnych (referatów i innych wystąpień publicznych) w języku polskim oraz w zakresie podstawowym w języku angielskim, wykorzystujących wykorzystujących podstawowe ujęcia teoretyczne nauk o polityce, podstawową wiedzę z zakresu metodologii nauk społecznych oraz dobierając odpowiednie źródła	S1A_U10
K_U11	Posiada odpowiednie kompetencje językowe (j. angielski), zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Jakości Kształcenia	S1A_U11
Kompetencje społeczne		
K_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, pogłębienia wiedzy i wykształcenia nowych, pogłębionych umiejętności, a także ma świadomość potrzeby rozwoju osobistego	S1A_K01 S1A_K06
K_K02	Pracować w grupie, jako odpowiedzialny członek Zespołu	S1A_K02
K_K03	Ma świadomość, że badania społeczne muszą być prowadzone w zgodzie ze standardami etycznymi	S1A_K04
K_K04	Rozumie potrzebę profesjonalnego i etycznego zachowania w pracy zawodowej i działalności Publicznej	S1A_K03 S1A_K04
K_K05	Jest przygotowany do pracy w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym między innymi w administracji publicznej, organizacjach pozarządowych, partiach politycznych	S1A_K04
K_K06	Organizuje i zarządza pracą zarówno swoją, jak i zespołu pracującego nad określonym projektem.	S1A_K03

K_K07	Jako członek zespołu przygotowującego projekt, uwzględnia prawne, ekonomiczne, społeczne i polityczne aspekty jego realizacji	S1A_K05
K_K08	Uzupełnia i udoskonala zdobytą wiedzę i umiejętności, jest otwarty na nowe spojrzenia	S1A_K06
K_K09	Broni swoich racji i przekonań w sposób kulturalny	S1A_K02
K_K10	Jest wystarczająco kreatywny, aby wnieść nowe wartości do pracy grupy	S1A_K07

Tabela 4. Efekty uczenia się dla 1 roku studiów stacjonarnych II stopnia. Poniższe efekty kształcenia zostały zaakceptowane przez Radę Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych na posiedzeniu w dniu 12 grudnia 2017 roku Uchwała Nr 48 (załącznik nr 4) oraz Senat (Uchwała Nr 13 Senatu UMK z dnia 30 stycznia 2018 roku, załącznik nr 5).

Symbol	Po ukończeniu studiów absolwent osiąga następujące efekty uczenia się:
WIEDZA	
K_W01	Ma pogłębioną wiedzę o charakterze nauk społecznych, w tym przede wszystkim nauk o polityce i administracji, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk społecznych
K_W02	Zna zaawansowaną terminologię oraz złożone teorie oraz metodologię badań w zakresie nauk o polityce
K_W03	Zna relacje między strukturami i instytucjami społecznymi i politycznymi w skali krajowej, międzynarodowej
K_W04	Posiada wiedzę o roli człowieka, grup w życiu społecznym i politycznym oraz o jego interakcjach z otoczeniem społecznym
K_W05	Zna złożone zależności między myślą polityczną, doktrynami politycznymi oraz systemami
UMIEJĘTNOŚCI	
K_U01	Identyfikuje, interpretuje i wyjaśnia złożone zjawiska społeczne, w tym przede wszystkim zjawiska polityczne
K_U02	Stosuje metody i narzędzia na zaawansowanym poziomie w rozwiązywaniu problemów właściwych dla nauk o polityce
K_U03	Wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów wynikających z pracy zawodowej, z uwzględnieniem ICT
K_U04	Potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu nauk o polityce, w tym w języku obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego

K_U05	Potrafi planować i realizować proces samokształcenia w stosunku do siebie i innych osób
K_U06	Potrafi posługiwać się systemami aksjologicznymi i normatywnymi, wykorzystując rozumienie doktryn społeczno-politycznych do poznania i analizy rzeczywistości politycznej
K_U07	Potrafi organizować, uczestniczyć i kierować przedsięwzięciami zespołowymi
K_U08	Potrafi analizować i prognozować procesy i zjawiska polityczne w kontekście nauk o polityce i administracji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do	
K_K01	Jest gotów do zdobywania wiedzy, informacji i danych potrzebnych w procesie rozwiązywania praktycznych problemów w życiu zawodowym ze szczególnym uwzględnieniem problemów z obszaru nauk o polityce i administracji
K_K02	Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę oraz odbierane informacji z zakresu nauk o polityce i administracji
K_K03	Jest gotów do inicjowania działań na rzecz środowiska społecznego w tym zakresie życia politycznego
K_K04	Jest gotów do przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych
K_K05	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy

Tabela 5. Efekty uczenia się dla 1 roku studiów stacjonarnych I stopnia. Poniższe efekty uczenia się zostały zaakceptowane przez Radę Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych na posiedzeniu w dniu 16 kwietnia 2019 (uchwała nr 40, załącznik nr 12) oraz zostały zatwierdzone na posiedzeniu Senatu UMK w dniu 24 września 2019 roku

(1) Symbol	(2) Po ukończeniu studiów absolwent osiąga następujące efekty kształcenia:
WIEDZA: absolwent zna i rozumie	
K_W01	w pogłębionym stopniu charakter nauk społecznych, w tym przede wszystkim nauk o polityce, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk społecznych
K_W02	zaawansowaną terminologię oraz złożone teorie oraz metodologię badań w zakresie nauk o polityce

K_W03	relacje między strukturami i instytucjami społecznymi i politycznymi w skali krajowej, międzynarodowej, w tym na temat funkcjonowania organizacji międzynarodowych oraz procesów globalizacji
K_W04	w pogłębionym stopniu atrybuty człowieka jako podmiotu tworzącego struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania
K_W05	zna pojęcia i zasady obowiązujące w zarządzaniu zasobami własności intelektualnej, w tym ochrony prawa autorskiego
K_W06	zależności między myślą polityczną, doktrynami politycznymi oraz systemami
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi	
K_U01	identyfikować, interpretować i wyjaśniać złożone zjawiska społeczne, w tym przede wszystkim zjawiska polityczne
K_U02	stosować metody i narzędzia na zaawansowanym poziomie w rozwiązywaniu problemów właściwych dla nauk o polityce
K_U03	wykorzystać zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów wynikających z pracy zawodowej, z uwzględnieniem ICT
K_U04	komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu nauk o polityce, w tym w języku obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
K_U05	planować i realizować proces samokształcenia w stosunku do siebie i innych osób
K_U06	posługiwać się systemami aksjologicznymi i normatywnymi, wykorzystując rozumienie doktryn społeczno-politycznych do poznania i analizy rzeczywistości politycznej
K_U07	organizować, uczestniczyć i kierować przedsięwzięciami zespołowymi
K_U08	analizować i prognozować procesy i zjawiska polityczne w kontekście nauk o polityce
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do	
K_K01	zdoływania wiedzy, informacji i danych potrzebnych w procesie rozwiązywania praktycznych problemów w życiu zawodowym ze szczególnym uwzględnieniem problemów z obszaru nauk o polityce
K_K02	krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz odbieranych informacji z zakresu nauk o polityce

K_K03	inicjowania działań na rzecz środowiska społecznego w tym zakresie życia politycznego
K_K04	przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych
K_K05	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
dr hab. Zbigniew Karpus, prof. UMK	Dziekan Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych
dr hab. Beata Stachowiak, prof. UMK	Prodzikan ds. Kształcenia
dr ha. Bartłomiej Michalak, prof. UMK	Prodzikan ds. Nauki
dr Patryk Tomaszewski	Prodzikan ds. Studenckich

Spis treści

Szczegółowe wyliczenia udziału poszczególnych dyscyplin (załącznik nr 3.1)	1
Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów.....	2
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	17
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	17
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	37
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie.....	63
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	73
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	79
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku.....	87
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	91
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	103
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	105
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	113
Część III. Załączniki	117
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów.....	117

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu jest uczelnią publiczną o bardzo szerokiej i zróżnicowanej ofercie dydaktycznej: od kierunków medycznych, prowadzonych przez Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy, poprzez studia techniczne, ścisłe, przyrodnicze, prawne, ekonomiczne, filologiczne, historyczne, społeczne, aż po filozofię, teologię i kierunki artystyczne. Różnorodność, a przy tym bardzo wysoki poziom kształcenia pozwala UMK utrzymywać wysokie, 5 miejsce wśród uniwersytetów w prestiżowym rankingu „Perspektyw” nieprzerwanie od 2012 roku.

W roku akademickim 2018/2019 UMK oferował 115 kierunków studiów, w tym 94 kierunków na studiach pierwszego stopnia, 61 – drugiego stopnia oraz 14 kierunków studiów realizowanych w trybie jednolitych studiów magisterskich. Uczelnia prowadziła także kształcenie w 24 kierunkach na studiach doktoranckich i 60-ciu rodzajach studiów podyplomowych. Należy pamiętać, że w związku z nowymi uregulowaniami prawnymi wchodzącymi w życie 1 października 2019 r. zostanie zmieniona zarówno struktura uniwersytetu jak i jego oferta. W rekrutacji na rok akademicki 2019/2020 kandydaci mają do wyboru 104 kierunki studiów (w tym 95 pierwszego stopnia i 62 drugiego). Proponowane są również 56 kierunki w ramach studiów podyplomowych. Kształcenie doktorantów będzie odbywać się natomiast w Szkołach Doktorskich. Na UMK powołano cztery nowe szkoły doktorskie: Szkołę Doktorską Nauk Humanistycznych, Teologicznych i Artystycznych, Szkołę Doktorską Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, Interdyscyplinarną Szkołę Doktorską Nauk Społecznych, i Szkołę Doktorską Nauk Ścisłych i Przyrodniczych. Dodatkowo należy wskazać, że działająca od roku akademickiego 2018/2019 Interdyscyplinarna Szkoła Doktorancka "Academia Copernicana" prowadzi i będzie kontynuować kształcenie doktorantów w języku angielskim.

Bogatą ofertę dydaktyczną UMK współtworzy Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych, który powstał 1 września 2009 r. w wyniku połączenia istniejącego na Wydziale Humanistycznym Instytutu Politologii oraz Instytutu Stosunków Międzynarodowych funkcjonującego w ramach Wydziału Nauk Historycznych. Głównym zadaniem wydziału jest prowadzenie działalności dydaktycznej, naukowej oraz kształcenie kadry naukowej w dziedzinie nauk społecznych w zakresie nauk o polityce oraz dyscyplin pokrewnych. Do 30. września 2019 r. w skład wydziału wchodzi 13 katedr oraz jedno centrum, a prowadzone są następujące kierunki studiów:

- stosunki międzynarodowe (studia stacjonarne, I i II stopnia),
- politologię (studia stacjonarne I i II stopnia),
- dziennikarstwo i komunikację społeczną (studia stacjonarne I i II stopnia),
- bezpieczeństwo wewnętrzne (studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia),
- bezpieczeństwo narodowe (studia stacjonarne, I stopnia prowadzone przy współudziale Wydziału Matematyki i Informatyki).

Od 1 października 2019 r. podążając za zmianami wytyczonymi przez ustawę 2.0 wydział czeka znacząca reorganizacja. Z nowym rokiem akademickim jednostka przekształci się w Wydział Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie, w którego skład wchodzić będą dwa instytuty: Instytut Nauk o Polityce i Instytut Nauk o Bezpieczeństwie. Zmianie ulegnie liczba pracowników wydziału. Z obecnie zatrudnionych 57 pracowników naukowo-dydaktycznych, 26 pracowników ze stopniem doktora habilitowanego oraz 9 tytułarnych profesorów oraz 22 doktorów z dniem 1. października ze względu na przynależność pracowników naukowo-dydaktycznych do dyscyplin naukowych w ramach innych wydziałów odejdzie 9-ciu pracowników naukowych, natomiast na Wydziale Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie, w Instytucie Nauk o Bezpieczeństwie zatrudnione zostaną cztery nowe osoby.

Tabela 6. Liczba studentów Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych i uczestników studiów doktoranckich Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych (według stanu na dzień 20 września 2019 r.).

Forma kształcenia	Liczba studentów	Liczba doktorantów
Studia stacjonarne	821	23
Studia niestacjonarne	126	-
Razem	947	23

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni

Koncepcja kształcenia na kierunku politologia wpisuje się w strategię UMK przyjętą uchwałą Senatu z dn. 15 kwietnia 2014 r. (zob. 3.2), co wynika z misji uczelni (<https://www.umk.pl/uczelnia/dokumenty/misja/>). Ponadto przedmiotowa koncepcja odwołuje się do strategii rozwoju Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych na lata 2012-2020 (zob. 3.3). Koncepcja kształcenia wpisuje się w proces boloński (podział na studia I i II stopnia, międzynarodowa współpraca w zakresie zapewnienia jakości kształcenia, promowanie mobilności studentów i wykładowców). Ponadto nawiązuje do programu „Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”, który kładzie nacisk na rozwój gospodarki opartej na wiedzy czy zwiększenie wskaźnika osób legitymujących się wyższym wykształceniem w społeczeństwie. Koncepcja kształcenia odnosi się również do modelu kompetencji akademickich (DiPerna & Elliott) związanych z interdyscyplinarnością kadry dydaktycznej.

Jednym z aspektów misji UMK i strategii WPiSM jest rozwijanie i upowszechnianie wiedzy, co przejawia się w prowadzeniu badań naukowych z obszaru nauk o polityce i administracji oraz udostępnianiu ich wyników. Te cele realizują nauczyciele akademicy zatrudnieni na WPiSM. Efektem ich pracy są granty (zob. pkt 1.2), projekty realizowane na rzecz podmiotów zewnętrznych, działania nakierowane na współpracę z otoczeniem zewnętrznym np. szkoły, seniorzy, społeczności lokalne (zob. pkt 6). Z otoczeniem zewnętrznym współpracują także studenci WPiSM. Dzieje się to na zasadach wolontariatu, w ramach praktyk, projektu Uni-Komp-As, czy czasem umów o pracę. Dzięki temu studenci mogą poznać oczekiwania pracodawców, zdobyć doświadczenie i wypracować kapitał społeczny.

Misją Uniwersytetu jest również nauczanie na poziomie akademickim oraz prowadzenie innych form działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej, odpowiadających aktualnym i przyszłym potrzebom i aspiracjom społeczeństwa. Wpisuje się to również w założenia strategii WPiSM, która zakłada, że istotne jest poszerzanie i kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów z zakresu nauk społecznych oraz tworzenie nawyku nieustannego

dokształcania się i poszukiwania nowych rozwiązań teoretycznych i praktycznych w ciągle zmieniającej się rzeczywistości społecznej. Politologia to kierunek studiów w obrębie nauk społecznych, na którym studenci zdobywają wiedzę i umiejętności, nie tylko w ramach obowiązujących zajęć dydaktycznych (kreatywne myślenie, praca zespołowa, zastosowanie nowoczesnych technologii komunikacyjnych itp.), ale na którym mogą, o ile tylko chcą, kształtować nowe kompetencje w ramach działalności w kołach naukowych (np. SKN Nauk Politycznych), przy realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Wiedza-Edukacja-Rozwój, Oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju (Uni-Komp-As, Studentki i studenci WPiSM na rynku pracy!), czy partycypowaniu w wydarzeniach organizowanych na WPiSM (WOŚP na WPiSM, Szalachetna Paczka). W ten sposób budują swój kapitał społeczny: poznają normy i wartości otoczenia, tworzą sieć relacji społecznych.

Kolejnym aspektem misji Uniwersytetu jest kształcenie pracowników naukowych i związane z tym nadawanie tytułów zawodowych i stopni naukowych (od 01.10.2019 r. – stopni naukowych). W ostatnich latach pracownicy WPiSM uzyskiwali kolejne stopnie i tytuły naukowe (zob. tab. 7), wykładowcy podwyższali swoje kwalifikacje dydaktyczne, uczestniczyli w konferencjach naukowych (zob. pkt 1.2), projektach międzynarodowych, brali udział w wymianie międzynarodowej prowadząc m.in. zajęcia dydaktyczne w zagranicznych ośrodkach naukowych (zob. pkt 7.2).

Z punktu widzenia koncepcji kształcenia na kierunku, najważniejszy jest obszar drugi strategii UMK, w którym sformułowano cele strategiczne, a te z kolei podzielono na operacyjne. I tak, utworzenie kierunku politologia na stopniu I i II wpisuje się w cel B.1.4 (zob. załącznik 3.2), tj. tworzenie oryginalnej oferty edukacyjnej, zgodnej z ideą Procesu Bolońskiego, a także w pozostałe cele B.2.1 oraz B.2.2, z których pierwszy dotyczy uatrakcyjnienia oferty edukacyjnej UMK, a drugi jest związany z pełniejszym uwzględnieniem oczekiwań rynku pracy. Co ważne, z raportów ELA wynika, że absolwenci UMK kierunku politologia odnajdują się na rynku pracy, a okres poszukiwania przez nich pracy jest coraz krótszy.

Kolejnym celem strategicznym UMK realizowanym poprzez kierunek politologia jest ugruntowanie pozycji Uniwersytetu jako ośrodka wszechstronnego rozwoju studentów (wiedza, umiejętności, kultura, sport), który kształtuje postawy wrażliwe społecznie. Ten cel strategiczny jest realizowany w dwóch celach operacyjnych – B.3.1 oraz B.3.2. Studenci kierunku politologia mogą korzystać z obszernej oferty zajęć ogólnouniwersyteckich, ale również z oferty zajęć do wyboru realizowanych w ramach wydziału (Załącznik 2.3). Studenci

kierunku politologia mogą studiować w ramach programu „Kariera dwutorowa student – sportowiec (szczegóły w załączniku 8.3). Z kolei cel B.3.2 dotyczy rozpowszechnienia idei wolontariatu i innych form aktywności społecznej, czemu odpowiada fakt, że studenci WPiSM, w tym także politologii, biorą udział w wielu akcjach o charakterze społecznym np. Szlachetna Paczka na WPiSM, WOŚP na WPiSM, WPiSM dla Borów – Solidarni z Rytlem itd. Działają również w Studenckich Kołach Naukowych. W konsekwencji kształcenie na kierunku politologia ma nie tylko wymiar edukacyjny, ale również kulturotwórczy, gdyż studia inspirują studentów do poszerzania swoich możliwości, umiejętności i horyzontów. Studenci kierunku politologia mogą także poszerzać swoje kompetencje językowe (i potwierdzać je certyfikatami), co w dobie globalizacji jest niezbędne. W ramach zajęć dydaktycznych wykładowcy stawiają sobie także za cel wspieranie rozwoju kompetencji miękkich u studentów (np. wystąpienia publiczne, autoprezentacja).

1.2. Kształcenie na kierunku politologia w związku z głównymi kierunkami działalności naukowej prowadzonej w uczelni i na wydziale w dyscyplinie nauk o polityce i administracji

Obszary zainteresowań

Kierunek politologia należy do obszaru nauk społecznych, dyscypliny nauki o polityce i administracji (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. [Dz. U. z. 2018, poz. 1818] w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych). Dyscyplinę tę w UMK reprezentują wyłącznie pracownicy Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych. Wobec tego, kształcenie na kierunku politologia jest ściśle związane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni. Wśród głównych kierunków badań prowadzonych przez pracowników WPiSM należy zatem wymienić:

- 1) Wyzwania współczesnej teorii polityki oraz metodologia prowadzenia badań politologicznych

Przedmiotem analizy w tym zadaniu badawczym są nowe zjawiska polityczne określane jako bifurkacja ładu światowego i regionalnych, tworzenie się nowych typów ruchów politycznych o charakterze postpopulistyczno-nacjonalistycznym oraz nowe strategie komunikacji politycznej, a także metody badawcze wykorzystywane w naukach o polityce. Celem badań jest konstruowanie nowej siatki kategorii teoretycznych, typologii i klasyfikacji koniecznych w nowo kształtujących się

rzeczywistościach politycznych będących konsekwencją rewolucji informatycznej. Jako przykłady efektów badań w tym obszarze można wymienić publikacje:

- R. Bäcker, Kategorie teoretyczne totalitaryzmu a badania empiryczne. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*, 2016, 2(38), 7-17.
- J. Rak, R. Bäcker, Problem badawczy. *Politeja*, 2015, (36), 155-164
- W. Szewczak, Struktura wiedzy naukowej a przedmiot badania politologii, *Studia Politologiczne* 2017 vol. 46 (tom: Politologia i uniwersytet w refleksji teorii politycznej, pod red. B. Kaczmarka i M. Karwata), s. 48-74

2) Partie i systemy polityczne w Polsce i na świecie

W ramach niniejszego zadania badacze podejmują się analizy współczesnych systemów wyborczych i ich ewolucji, a także kulturowych aspektów ewolucji systemów partyjnych i współczesnych systemów politycznych. Wybranymi przykładami efektów badań są:

- monografia pod redakcją D. Pleckiej, E. Ganowicz, P. Rutkowskiej pt. „Administracja publiczna: zadania publiczne administracji samorządowej i ich realizacja przez NGO”,
- artykuły naukowe: W. Peszyński pt. „Prezydencki i parlamentarny style kampanii wyborczej”, *Roczniki Nauk Społecznych*, T. 10 nr 3,
- B. Michalak, „Zmiana przepisów kodeksu wyborczego przed wyborami samorządowymi 2018”, *Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne*, 58/2018.
- Gawłowski R., Popławski M., Regionalne budżety obywatelskie - powielenie, inspiracja czy nowa konstrukcja?, *Samorząd Terytorialny*, 2019, R. 29 nr 1-2
- Stachowiak B., *Digital government – Real chances for poland or mere fantasy?* Athenaeum. Polish Political Sciences Studies, 2018, tom.59, 96-108,
- B. Michalak, *Czy polski model ciszy wyborczej wymaga zmiany?* "Przegląd Prawa Konstytucyjnego" 2018, nr 3, s. 9-29. doi: 10.15804/ppk.2017.03.01
- W. Peszyński, *Prezydencjalizacja zachowań wyborczych w elekcji parlamentarnej w 2015 roku*, „Political Preferences” 2016, nr 12, s. 37-56.
- M. Winclawska, *Głosy nieważne w wyborach do australijskiej Izby Reprezentantów 2001-2013*, „Studia Wyborcze” 2016, tom XXII, s. 89-104.

3) Oblicza polskiej oraz światowej myśli politycznej w warunkach tworzenia oraz funkcjonowania społeczeństwa masowego:

Cele badawcze badaczy z tego obszaru działalności naukowej skupiają się wokół nowych zjawisk we współczesnej myśli politycznej, kulturowych i społecznych aspektów polskiej myśli politycznej, zagadnienia kryzysu cywilizacji europejskiej we współczesnej myśli politycznej, mechanizmów globalizacji i jej konsekwencji we współczesnej myśli politycznej, tendencji tradycjonalistycznych i monarchistycznych we współczesnej myśli politycznej. Przedmiotem analizy jest także wpływ rozwoju społeczeństwa informacyjnego na kierunki formowania współczesnej myśli politycznej oraz problematyka bezpieczeństwa w polskiej myśli politycznej XX i XXI wieku. Jednym z efektów pracy jest monografia zbiorowa pod redakcją G. Radomskiego, M. Strzeleckiego i K. Sopolnińskiej pt. „Rzeczpospolita w koncepcjach polskich partii i środowisk politycznych XX i XXI wieku”, a także publikacje:

- J. Bartyzel, *Prawica – nacjonalizm – monarchizm. Studia politologiczno-historyczne*, Wyd. von Borowiecky, Radzymin – Warszawa 2016, str. 374
- Ł. Dominiak, Libertarianizm i teoria tożsamości : koncepcja najbliższego kontynuatora Roberta Nozicka jako teoria tła zasady autowłasności, *Politeja*, Nr 48, 2017, S. 63-84.
- Ł. Domniak, The Blockian proviso and the rationality of property rights, *Libertarian Papers*, Vol. 9 no. 1, 2017, S. 114-128.
- S. Drelich, *Rozum i racjonalność w filozofii politycznej Ayn Rand*, „Przegląd Filozoficzny. Nowa Seria” 2018, R. 27, nr 1, s. 149-161.
- G. Radomski, *Idea izby samorządowej jako istotnego elementu struktury organizacyjnej państwa w polskiej myśli politycznej po 1989 roku*, „e-Politikon” 2018, vol.26, s.8-32.
- G. Radomski, *Samorząd terytorialny w koncepcjach współczesnego ruchu narodowego w Polsce*, [w:] *Rzeczpospolita w koncepcjach polskich partii i środowisk politycznych XX i XXI wieku*, pod red. G.Radomskiego, M.Strzeleckiego, K.Sopolińskiej, Toruń 2018, s.299-310.
- P. Tomaszewski, *Czy istnieje alternatywa wobec UE i Paktu Północnoatlantyckiego. Koncepcje bezpieczeństwa międzynarodowego w polskiej myśli politycznej w latach 1991-2004*, [w:] *W kręgu iluzji i realiów. Oblicza polskiej myśli politycznej w XX i XXI wieku. Studia i szkice*, pod red.

G. Radomskiego, M. Strzeleckiego, P. Tomaszewskiego, Toruń 2016, s. 319-339.

- M. Strzelecki, Polska myśl polityczna u progu XXI wieku. Determinanty rozwoju i wyzwania badawcze, [w:] Myśl polityczna w społeczeństwie informacyjnym, red. E. Maj, E. Kirwiel, E. Podgajna, Lublin 2015, s. 175-18.

4) Współczesne stosunki międzynarodowe, polska polityka zagraniczna i polskie relacje międzynarodowe:

Przedmiotem analizy w tym zadaniu badawczym są międzynarodowe stosunki polityczne, model idealnego partnerstwa strategicznego pomiędzy państwem a organizacją międzynarodową, sprawy dyplomacji europejskiej na przełomie XX i XXI wieku, znaczenie sprawy polskiej w polityce międzynarodowej XIX w., kontakty Polski z państwami Ameryki Południowej, rola Polski w Europie Środkowej, polska polityka zagraniczna w XXI wieku, polityka historyczna jako istotny czynnik polskiej polityki zagranicznej w XX/XXI w. oraz polskie relacje międzynarodowe od czasów nowożytnych do współczesności. Opis zrealizowanych celów i założeń badania znalazł się m.in. w takich publikacjach naukowych jak: monografia S. Grochowiny i K. Kąckiej pt. „Polityka niemieckich władz okupacyjnych na Pomorzu Gdańskim: dokumentacja wybranych problemów”, M. Siwickiego pt. „Prawo karne wobec oszustw i innych związanych z nimi przestępstw w handlu internetowym oraz bankowości elektronicznej” oraz monografie zbiorowa pod redakcją K. Kąckiej i A. Jarosza pt. „Models of European civil society: transnational perspectives on forming modern societies” i M. Dahla, P. Hanczewskiego, M. Lewickiej pt. „Współczesny ład międzynarodowy: dynamika przemian”, a także:

- L. Czechowska, A. Tyushka, A. Domachowska, K. Gawron-Tabor, J. Piechowiak-Lamparska (red.), *States, international organizations and strategic partnerships*. Cheltenham & Northampton: Edward Elgar Publishing. [wydawnictwo poziomu II; autorstwo rozdziału: 75 pkt];
- J. Rezmer, International monitoring of the human rights situation in Belarus through the universal periodic review: lights and shadows of the UN Human Rights Council mechanism, *Athenaeum* 2018, z. 60, s. 124-141.
- E. Alabrudzińska The Position adopted by Polish and German Evangelicals on the Treaty of Versailles, [w:] *Models of European Civil Societies: Transnational Perspectives on Forming of Modern Societies*, pod

red. A. Jarosza, K. Kąckiej, CGS Studies Vol. 7, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne 2018, 21 s. 21-31.

5) Uwarunkowania i kierunki rozwoju oraz płaszczyzny aktywności Unii Europejskiej na początku XXI wieku

Badania w ramach niniejszego zadania skupiają się wokół takich zagadnień jak: rozwój protokołu dyplomatycznego w UE, proces decyzyjny w obrębie UE, mechanizmy i kryteria dyskryminacji pośredniej w UE, polityczne i prawne aspekty funkcjonowania UE, aktywność UE na arenie międzynarodowej, ekonomiczne aspekty funkcjonowania UE, problematyka wolności, bezpieczeństwa, sprawiedliwości w UE, zagadnienia dyskryminacji w prawie UE, kierunków polityki zagranicznej UE oraz analiza złotego i wprowadzenie euro jako waluty w Polsce. Przedstawienie zrealizowanych celów i założeń badania znalazło się m.in. w monografii autorstwa M. Sikory-Gazy, M. Piechowicza, M. Kleinowskiego pt. „Zarządzanie funduszami europejskimi w Polsce”, a także w publikacjach:

- M. Czyżniewski, Polska prezydencja w Radzie Unii Europejskiej, [w:] Z. Witkowski, V. Jirásková (red.), Aktualne problemy współczesnego konstytucjonalizmu. Europeizacja konstytucji Republiki Czeskiej i Rzeczypospolitej Polskiej, Toruń 2014, s. 163–181.
- M. Kleinowski, *Monitorowanie przestrzegania zasady praworządności w Unii Europejskiej*, „Przegląd Zachodni” 2016, nr 4;
- M. Kleinowski, *The impact of Brexit on the member states' ability to build blocking coalitions in the Council*, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne” 2019, nr 2.
- A. Kozyrskaja *Между Азией и Европой. Мысли о культуре и политике*, ред. А. Козырская, И. Маршалек-Кава, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2018, ss. 164.
- R. Potorski, *Mechanizm judycyzacji polityki Unii Europejskiej a zjawisko partycypacji publicznej w Polsce*, [w:] „Przegląd Europejski” 1(43) / 2017, s. 42-69.
- R. Willa, *Kilka uwag o europejskim bezpieczeństwie w kontekście nakładów państw członkowskich Unii Europejskiej na obronność*, [w:] Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne, nr 50 (2016), s. 89-106.

Osiągnięcia naukowe

Wymienione wyżej, przykładowe publikacje pracowników WPiSM wpisujące się w kierunki prowadzonych badań należy uzupełnić kilkoma dodatkowymi pozycjami, które zaliczyć można do grona publikacji prestiżowych. Wymienić tu można m.in. publikacje:

- Szpak (2019). *How to Deal with Migrants and the State's Backlash: Polish Cities' Experience*. "European Planning Studies", Vol. 27 no. 6, pp. 1159–1176. DOI: 10.1080/09654313.2019.1569598.
- A. Szpak, R. Gawłowski, J. Modrzyńska (2019), Independent players or shadow compatriots. How did British cities deal with the Brexit process?, . "European Planning Studies", DOI: 10.1080/09654313.2019.1656170
- Ł. Dominiak (2019). *Must Right-Libertarians Embrace Easements by Necessity?* "Diametros", Vol. 16, no. 60, pp. 34–5.1 DOI: 10.33392/diam.1241.
- B. Michalak (2016). *Mixed Electoral Systems: A Hybrid or a New Family of Electoral Systems?* "World Political Science", Vol. 12, no. 1, pp. 87–106. DOI: 10.1515/wps-2015-0012.
- M. Piechowicz (2015). *Intergovernmental Cooperation and the Idea of Community in the Institutional and Decision-Making Sphere of the EU Common Foreign and Security Policy*. "European Review", Vol. 23, no. 4, pp. 540–552. DOI: 10.1017/S1062798715000290.
- B. Michalak (2015). *Czy prawa Duvergera nadal obowiązują?* „Studia Socjologiczne”, nr 3(218), pp. 41–64.

Pracownicy WPiSM wydają również wysoko oceniane monografie naukowe:

- M. Kleinowski, Siła państw w Unii Europejskiej : poza formalne wyznaczniki siły państw w Radzie UE i Radzie Europejskiej, 2015, Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek
- J. Bartyzel, Prawica, nacjonalizm, monarchizm : studia politologiczno-historyczne, Radzymin 2016 Warszawa : Wydawnictwo von Borowiecky,
- W. Polak, Solidarity : the martial law in Poland - first day, 2016, Toruń, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

W omawianym dorobku publikacyjnym nie może zabraknąć wydawnictw encyklopedycznych, słownikowych, leksykonowych i podręcznikowych:

- S. Drelich, hasła encyklopedyczne w: *Leksykon bezpieczeństwa. Wybrane pojęcia*, red. K. Dziubińska-Wójcik, R. Niedźwiecki, W. Saletra i A. Zagórska, uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 2016.
- B. Michalak, hasła encyklopedyczne w: *Leksykon Polskich Partii Politycznych*, (red.) R. Glajcar, A. Turska-Kawa, W. Wojtasik, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2017,
- B. Michalak, hasła encyklopedyczne w: *Encyklopedia Politologii. Tom 1. Pojęcia, teorie, metody.* (red.) Wojciech Sokół, Marek Żmigrodzki, Wolters Kluwer, Warszawa 2016,
- Bäcker, R., Winclawska, M., Rak, J., Czechowska, L., Gadomska, G., Gajda, J., & Płotka, B. (2016). *Metodologia badań politologicznych*
- *Michalak B. (2013), Partie polityczne i systemy partyjne. Zarys wykładu. Warszawa: WSP TWP w Warszawie, ss. 228.*
- *Leksykon politologiczny, Joanna Marszałek-Kawa, Danuta Plecka (red.), Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2018.*

Granty

Ponadto wśród osiągnięć naukowych w zakresie prowadzonych na wydziale badań naukowych należy wymienić realizację grantów badawczych. W ocenianym okresie pracownicy WPiSM realizowali, bądź współrealizowali granty badawcze:

- *Dyskryminacja pośrednia w prawie Unii Europejskiej: ewolucja, istota oraz relacje ze zbliżonymi koncepcjami prawnymi (2011, OPUS 1, kierownik projektu dr hab. Justyna Maliszewska-Nienartowicz)*
- *Wolność badań naukowych w świetle prawa międzynarodowego (2011, OPUS 1, kierownik projektu: dr Joanna Rezmer)*
- *Quis judicabit? Teoria suwerenności Carla Schmitta w kontekście myśli J. Habermasa i N. Luhmanna (2013, Etiuda 1, mgr Kinga Agnieszka Marulewska)*
- *Polityka pamięci jako element kształtowania nowej tożsamości w czasie tranzycji z systemu autorytarnego (2013, SONATA BIS 1, kierownik projektu: dr hab. Joanna Marszałek-Kawa)*

- Kreowanie polityk publicznych państwa członkowskiego w ramach wielopoziomowego systemu zarządzania w Unii Europejskiej. Analiza ze szczególnym uwzględnieniem problematyki bezpieczeństwa wewnętrznego Polski po akcesji. (2013, Grant badawczy UMK, dr Radosław Potorski)
- Model idealny partnerstwa strategicznego pomiędzy państwem a organizacją międzynarodową (2014, SONATA 6, dr Lucyna Czechowska)
- Zaangażowanie, emocje pozytywne i negatywne a skuteczność polityki historycznej (2014, PRELUDIUM 5, kierownik projektu: mgr Patryk Wawrzyński (doktorant))
- Branding narodowy w polityce zagranicznej Polski i Niemiec. Analiza porównawcza komercjalizacji polityki wizerunkowej (2014, PRELUDIUM 8, mgr Anna Quirin)
- Terroryzm i media: modelowanie komunikatu przez interakcję jako element mediatyzacji terroryzmu w telewizji amerykańskiej (2016, PRELUDIUM 8, kierownik projektu mgr Alicja Józefa Stańco-Wawrzyńska)
- Współczesna Rosja: między autorytaryzmem a totalitaryzmem? (2016, OPUS 10, kierownik projektu: prof. dr hab. Roman Bäcker)
- Polskie partie polityczne w relacji z otoczeniem społecznym – analiza strategii organizacyjnych i komunikacyjnych (2016, SONATA BIS 5, kierownik projektu: dr hab. Anna Dorota Pacześniak, wykonawcy projektu: dr Maria Winclawska)
- Wpływ Brexitu i bezwarunkowego wprowadzenia systemu głosowania podwójną większością na proces decyzyjny w Radzie Unii Europejskiej (2017, SONATA 12, dr Marcin Kleinowski)
- Wielopoziomowa weryfikacja teorii adaptacji partii politycznych - przypadek Polski (2018, HARMONIA 9, kierownik projektu dr hab. Wojciech Remigiusz Gagattek, wykonawca dr Maria Winclawska)
- Grant na wyjazd na Kubę (Holguin University) w ramach programu Erasmus+ dla d.r hab. Marcina Siwickiego (2018)

Na osiągnięcia naukowe nauczycieli akademickich WPiSM składają się również międzynarodowe i krajowe projekty badawcze obejmujące badania lub prace rozwojowe np. projekt „Reflect Lb – Supporting lecturers in applying inquiry based learning (Erasmus+ Strategic partnership in the field of higher education); międzynarodowy projekt finansowany ze środków Komisji Europejskiej. ReflectLAB realizowany jest wspólnie z Universitatea

Alexandru Ioan Cuza Din Iasi (Rumunia), The Manchester Metropolitan University (Wielka Brytania), Universidad de La Laguna (Hiszpania) oraz głównym beneficjentem programu Gottfried Wilhelm Leibniz Universiteat Hannover. Kierownikiem ze strony Wydziału jest dr hab. Marcin Siwicki. Założeniem projektu jest naukowe opracowanie autorskiej, innowacyjnej struktury nauczania opartej na zapytaniach (Inquiry Based Learning) w celu stworzenia nowych narzędzi edukacyjnych dla europejskich uniwersytetów.

Należy także podkreślić, że od ostatniej wizytacji PKA w roku 2010 pracownicy Wydziału uzyskali kolejne stopnie i tytuły naukowe (Tabela 7).

Tabela 7. Awanse naukowe pracowników WPiSM.

Tytuł/stopień Naukowy	Imię i nazwisko	Rok uzyskania tytułu/stopnia
Profesor zwyczajny	Jacek Knopek	2015
	Justyna Maliszewska- Nienartowicz	2016
doktor habilitowany	Joanna Marszałek - Kawa	2012
	Boleslaw Sprengiel	2012
	Wiesław Waclawczyk	2012
	Marcin Czyżewski	2013
	Bartłomiej Michalak	2014
	Beata Stachowiak	2014
	Antonina Kozyrka	2015
	Piotr Siemiątkowski	2016
	Agnieszka Szpak	2017
	Magdalena Mateja	2018
	Aleksandra Seklecka	2018
	Marcin Siwicki	2019
	Łukasz Dominiak	2019
	Sylwia Galij-Skarbińska	2019
Marcin Lisiecki	2019	
Doktor	Karolina Gawron-Tabor	2012
	Michał Piechowicz	2012
	Joanna Piechowiak-Lamparska	2015
	Natalia Olszanecka	2016

Sukcesami naukowymi nauczycieli akademickich Wydziału są nagrody i wyróżnienia za działalność naukowo-badawczą oraz naukowo-dydaktyczną czy organizacyjną ze strony Rektora UMK. Można tu wymienić z ostatnich trzech lat:

- Nagroda indywidualna III° dla prof. dr hab. Witolda Wojdyły, dr. hab. Bartłomieja Michalaka, prof. UMK, dr Joanny Piechowiak-Lamparskiej, prof. dr. hab. Marka Szulakiewicza (2018)
- Wyróżnienia indywidualne dla dr. Wojciecha Peszyńskiego, dr. Michała Piechowicza, dr. Rafała Willi (2018)
- Nagroda indywidualna III° dla prof. dr. hab. Michała Klimeckiego, prof. dr hab. Justyny Maliszewskiej-Nienartowicz, dr hab. Joanny Marszałek-Kawy, prof UMK, prof. dr. hab. Wojciecha Polaka (2017)
- Wyróżnienia indywidualne dla prof. dr. hab. Jaceka Bartyzela, dr. hab. Łukasza Dominiaka, dr hab. Sylwii Galij-Skarbińskiej, dr. Marcina Kleinowskiego, prof. dr. hab. Jaceka Knopeka, dr hab. Bartłomieja Michalaka. prof. UMK, dr Joanny Piechowiak-Lamparskiej, dr. Michała Piechowicza, dr. hab. Piotra Siemiątkowskiego, prof. UMK, prof. dr. hab. Marka Szulakiewicza (2017)
- Nagroda indywidualna I^o dla prof. dr. hab. Jaceka Bartyzela (2016)
- Nagroda indywidualna II° dla prof. dr. hab. Jaceka Knopka (2016)
- Nagroda indywidualna III° dla dr hab. Antoniny Kozyrskiej, prof. UMK (2016)

Pracownicy doceniani są również przez instytucje i organizacje zewnętrzne np. dr hab. Marcin Czyżniewski – wyróżnienie im prof. Cz. Mojsiewicza za na najlepszą książkę politologiczną (2013), dr Sławomir Drelich – Nagroda Ministra Edukacji Narodowej za osiągnięcia w pracy dydaktycznej (2018), prof. dr hab. Jacek Knopek – laureat Nagrody Naukowej im. Ireny i Franciszka Skowyrów (2015) , dr Michał Piechowicz – Stypendium Ministra (2018).

Ponadto nauczyciele akademicy Wydziału uzyskują odznaczenia państwowe:

- medal KEN: prof. de hab. Jacek Bartyzel (2013), prof. dr hab. Ralph Schattkowsky (2015), prof. dr hab. Justyna Maliszewska- Nienartowicz (2017), dr hab. Paweł Hanczewski (2018).
- Krzyż Kawalerski Orderu Rzeczypospolitej Polski prof. dr hab. Ralph Schattkowsky (2016)
- Srebrny Medal za długoletnią służbę dr hab. Beata Stachowiak, prof. UMK (2017).

Zwieńczeniem pracy naukowej nauczycieli akademickich WPiSM są sukcesy Wydziału, na które pracują wszyscy pracownicy. Można wśród nich wymienić wyróżniającą

ocenę programową Państwowej Komisji Akredytacyjnej dla kierunku politologia (2011 r.), pozytywne oceny programowe PKA dla kierunków stosunki międzynarodowe i dziennikarstwo i komunikacja społeczna (2013) oraz przyznanie decyzją NR 717/KAT/2017 z dnia 29.11.2017 przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego kategorii naukowej A na podstawie parametryzacji w roku 2017, a także wysokie miejsca kierunku w rankingach „Perspektyw”. W roku 2018 i 2019 – 6 miejsce w grupie uczelni akademickich, w roku 2017 – 5. miejsce, a w 2016 – miejsce 6 w kategorii uniwersytety. Świadczy to o stałej, wysokiej pozycji kierunku na szczeblu ogólnopolskim.

Wykorzystanie wyników działalności naukowej w opracowaniu, doskonaleniu i realizacji programu studiów

Należy podkreślić, że zainteresowania badawcze, prowadzone badania i osiągnięcia naukowe kadry mają wpływ na prowadzone zajęcia, które oferowane są studentom politologii, zarówno I i II stopnia. Odbywa się to na zasadzie zmian w planie studiów, który ma miejsce co kilka lat oraz przedstawiania oferty zajęć do wyboru dla studentów (konwersatoriów i wykładów w języku polskim, jak i obcym).

Badania prowadzone przez kadrę Wydziału mają także wpływ na działalność naukową studentów. Studenci dzięki poznaniu metod i technik badawczych stosowanych w naukach o polityce i administracji mogą następnie poznawać i analizować zjawiska zachodzące we współczesnym świecie np.: przepływy wyborców, wyniki wyborów na szczeblu krajowym, europejskim, czy na arenie międzynarodowej.

Studenci kierunku politologia zdobywają kompetencje badawcze i uczestniczą w badaniach prowadzonych przez nauczycieli akademickich. Absolwenci politologii byli, bądź są, doktorantami, a niektórzy już uzyskali tytuł doktora. Za przykład mogą posłużyć: dr Joanna Rak, dr Bartosz Płotka, mgr Kamil Gofron, mgr Paulina Kruszyńska, mgr Kamila Rezmer.

Studenci politologii uzyskują także różne nagrody, np. Bartosz Teska w 2018 zajął I miejsce w kategorii najlepsza praca licencjacka w X edycji ogólnopolskiego konkursu Punktu Informacji Europejskiej Europe Direct – Bydgoszcz za najlepszą pracę licencjacką i magisterską z zakresu współczesnych stosunków międzynarodowych Unii Europejskiej; tytuł pracy: Kryzys wartości Unii Europejskiej? Spór na linii Komisja Europejska-Rzeczpospolita polska (promotor dr. R. Willa).

Studenci naszego Wydziału z powodzeniem aplikowali o stypendium ministra (2017 – Tomasz Borkowski, Mikołaj Lisewski; 2015 – Bartosz Płotka, 2013 – Joanna Rak),

a o prowadzeniu badań naukowych już podczas studiów świadczą przykładowe publikacje studentów:

- M. Lisewski, *Jak typologizować utopie z perspektywy teorii polityki? Wybrane problemy*, w: *Utopie, antyutopie, dystopie*, pod red. I. Barwicka-Tylek, P. Eckhardt, M. Guzy, Kraków 2017, s. 15-29.
- M. Lisewski, *Geopolityczne aspekty stosunków polsko-chińskich w kontekście projektu Nowego Jedwabnego Szlaku - między nowymi perspektywami a klasycznymi determinantami sytuacji geopolitycznej Rzeczypospolitej Polskiej*, w: *Niepodległa Polska. Bezpieczeństwo i polityka w latach 1918-2018*, pod red. P. Łubiński, Kraków 2018, s. 355-372.
- M. Lisewski, *Przegląd wybranych koncepcji geopolitycznych w zakresie bezpieczeństwa zewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej na początku XX wieku*, w: *Polska niepodległa 1918-2018. Księga rocznicowa z okazji 100 rocznicy odzyskania niepodległości*, Warszawa 2018, s. 330-347.
- M. Lisewski, *Europa Dwoch Prędkości a Nowy Jedwabny Szlak. Podstawowe problemy, wyzwania i potencjalne zmiany*, w: *Europa Dwoch Prędkości. Aspekty prawne, polityczne i gospodarcze*, pod. red. J. Stępnia, Warszawa 2017, s. 249-273.
- M. Lisewski, *Rebalancing of Power: The Case of China's Global Strategy* (review), „Polish Political Science Yearbook” 2016, Toruń 2016, s 423-426.
- K. Rezmer, Rozdział pt. „Od ofiary do chwały-czyli ofiary zbrodni wynoszone na ołtarze”, publikacja pokonferencyjna, III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Teoretyczne i empiryczne aspekty badań nad bezpieczeństwem międzynarodowym”, Wydawnictwo Adam Marszałek.
- K. Rezmer, Rozdział pt. „Wschodnie praktyki na rzecz świadomego życia rozpowszechniane w Polsce- na przykładzie „Projektu Egoistka” Dagmary Skalskiej”, publikacja pokongresowa, IV Międzynarodowy Kongres Azjatycki, Wydawnictwo Adam Marszałek.
- K. Rezmer, Recenzja książki pt. „Seks odwieczny problem Kościoła” Uta Ranke Heinemann, „Kultura i Edukacja” 3/2017.
- K. Rezmer, Recenzja w języku angielskim książki pt. „Terroryzm międzynarodowy” Tomasz R. Aleksandrowicz, „Security and Defence Quarterly” 2(15) 2017.

- K. Rezmer, Współautorski artykuł pt. „Between market and morality: the case of surrogacy”, publikacja pokonferencyjna, International Conference on Innovations in Science and Education.
- K. Rezmer, Artykuł pt. „Papież Franciszek wobec problemu uchodźstwa w latach 2014–2018, przyjęty do druku w półroczniku „Krakowskie Studia Małopolskie” – numer za rok 2018, VOL. 23, ISSN 1643-6911.
- K. Rezmer, Artykuł pt. „Towarzystwo Świadomości Kryszny jako ruch społeczny w Polsce”, przyjęty do druku w pracy zbiorowej pod red. Joanny Marszałek-Kawy pt. „ W kręgu filozofii i religii Wschodu (tytuł roboczy), ukaże się w roku 2019.
- K. Rezmer, Sprawozdanie w języku angielskim pt. „Report from the 5th International Asian Congress and the XII International Conference „The Direction of Asia, diversity dialogue on the 100th anniversary of Poland’s independence and Azerbaijan independence”, Toruń, Poland, 9–11 May 2018”, „Nowa Polityka Wschodnia” 2(17) 2018.
- B. Płotka, Are We Truly Free? Peter Ulric Tse, Neutral Basis of Free will Criterial Causation, MIT Press, London 2013 pp 460, Dialogi Polityczne 54-59, 2013.
- B. Płotka, Balcerowicza remedium w sprawie Liberi fatali współczesności, Socites et Lus, 2014.
- B. Płotka, Współczesne podziały biopolityczne w świetle sporu wokół doskonalenia człowieka, Studia polityczne, artykuł w czasopiśmie, j. polski, współautorstwo, 2013, ISSN:1230-3135
- B. Płotka, Biopolityka i eugenika jako wyzwania cywilizacyjne. Podstawowe rozróżnienia teoretyczne, Forum Socjologiczne, 2014, nr 5 ISSN 2083-7763.
- B. Płotka, Leszek Balcerowicz, Odkrywając wolność. Przeciw zniewoleniu umysłów, Wydawnictwo FOR, p. 1027, recenzja w czasopiśmie, Societas et Ius, 2014.
- P. Stawicka, „Przystąpienie Unii Europejskiej do europejskiej Konwencji o praw człowieka i podstawowych wolności – korzyści, zagrożenia i wyzwania”, w: „Prawa człowieka – współczesne zjawiska, wyzwania, zagrożenia – TOM I”, red. A. Kalisz, Sosnowiec 2015;
- P. Stawicka, „Pomoc humanitarna Unii Europejskiej”, w: „Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa po Traktacie z Lizbony”, red. A. Kleczkowska, K. Wiertelwska, Koło Naukowe Prawa Unii Europejskiej, ISBN: 978-83-935776-1-3, Toruń 2015.

- P. Stawicka, „Przystąpienie Unii Europejskiej do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności – wybrane aspekty instytucjonalno-prawne”, w: „Studia i Analizy Europejskie” 12/2004, red. K. Marchlewska-Patyk, Wyd. Uczelniane Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, ISSN 2081-5530, Bydgoszcz 2014.

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy

Koncepcja kształcenia jest zgodna z sygnałami płynącymi z otoczenia społeczno-gospodarczego. Podczas spotkań formalnych i nieformalnych z interesariuszami wydziału wskazują oni, że istnieje zapotrzebowanie na absolwentów kierunków społecznych, charakteryzujących się umiejętnościami miękkimi (komunikacja, znajomość języków obcych, umiejętność organizacji pracy własnej). Stąd w programie studiów kierunku politologia zostały zaplanowane takie przedmioty jak: komunikacja społeczna, zachowania w miejscach publicznych, warsztat pracy urzędniczej. Ważnym elementem w koncepcji kształcenia są przedmioty do wyboru. Na WPiSM student wybiera nie tylko wykłady monograficzne, ale również konwersatoria w języku polskim. Część z nich ma charakter proaktywny np.: Konferencje prasowe „od kuchni” – praktyczne aspekty przygotowania i organizacji (2018/2019), Etiquette and Good Manners in Centemporary World (2018/2019), ICT w praktyce zawodowej (2014/2015). W kształceniu na kierunku politologia akcent jest położony na dwa obszary specjalizacyjne: administracja publiczna oraz marketing polityczny i doradztwo polityczne. W drugim obszarze na nieformalnych spotkaniach, przedstawiciele partii politycznych i organizacji społecznych sygnalizują potrzebę zatrudnienia młodych osób z wiedzą z zakresu zachowań wyborczych, kształtowania elektoratu, projektowania kampanii wyborczych.

Ważnym aspektem wpływu potrzeb rynku pracy jest podnoszenie kompetencji ICT. Podczas ostatniej oceny PKA na kierunku politologia w programie studiów występował przedmiot Technologia informacyjna w wymiarze 30 h, po zmianie programu od roku akademickiego 2013/2014 zredukowano go. Formuła tego przedmiotu wyczerpała się. Ówcześni studenci prezentowali odpowiedni poziom umiejętności i wiedzy w zakresie ICT. Akcent przesunięto na wykorzystywanie nowych technologii w sytuacjach praktycznych – na innych przedmiotach. Jako przykład można przywołać: Metody i techniki badań (dr M. Winławska), na którym wykorzystuje się pakiet SPSS, Wykorzystanie funduszy strukturalnych (dr M. Kleinowski), gdzie studenci zapoznają się z generatorem wniosków

(np. System Obsługi Wniosków Aplikacyjnych SOWA), SPSS - Podstawy statystyki (dr W. Szewczak), MindJet Mind Manager - Metodologia badań politologicznych (dr W. Szewczak).

Z upływem lat okazało się jednak, m.in. na podstawie badań losów absolwentów, że część z nich sugeruje braki w zakresie wykorzystania ICT. Pewna grupa absolwentów wskazywała na arkusze kalkulacyjne, inni na grafikę prezentacyjną i menadżerską. Były też wskazania na kwestie IT Security. Odpowiedzią wydziału na to nie było ponowne wprowadzenie obligatoryjnego dla wszystkich przedmiotu typu IT, ale wdrożenie programów:

- UNI-KOMP-AS – projektu realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju. Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym. Dane szczegółowe w pkt 8.5 oraz na: <http://portal.umk.pl/web/u3l/uni-komp-as>
- Studentki i studenci WPiSM poszukiwanie na rynku pracy! – projektu realizowanego w ramach Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój Oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju. Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym. Dane szczegółowe w pkt 8.5 oraz na: <https://www.wpism.umk.pl/student/projekty/projekt-studentki/>

1.4. Sylwetka absolwenta wynikająca z przyjętej koncepcji kształcenia

Kierunek politologia skierowany jest do osób, które są zainteresowane pracą w administracji samorządowej, państwowej, a także w organizacjach pozarządowych zajmujących się działalnością publiczną. Studia na tym kierunku są także dobrym wyborem dla planujących przyszłą karierę polityczną. Program studiów jest podzielony na dwie grupy przedmiotów: zajęć obowiązkowych i zajęć do wyboru studenta. Przedmioty fakultatywne określone w zbiorze marketing polityczny są skierowane do osób zainteresowanych działalnością polityczną i społeczną (np. zarządzanie kampanią wyborczą, kształtowanie zachowań wyborczych itd.) Z kolei w zestawie określonym jako administracja publiczna znajduje się oferta dla osób zainteresowanych w przyszłości pracą w administracji (np. warsztat pracy urzędowej, samorząd terytorialny w Polsce i na świecie, polityka regionalna i lokalna). Przedmioty obowiązkowe pozwalają studentom poznać i zrozumieć mechanizmy funkcjonowania państwa, zarówno w kontekście wewnętrznym, jak i zewnętrznym. Program studiów obejmuje także przedmioty tj. filozofia, socjologia, komunikacja społeczna, podstawy statystyki, historia powszechna i Polski XX w., jak i podstawy ekonomii i polityki gospodarczej, które dają absolwentom solidne podstawy wiedzy ogólnej, niezbędnej

praktycznie na każdym stanowisku pracy. Ponadto absolwent kierunku politologia powinien uzyskać kompetencje językowe na poziomie B2.

Absolwent studiów kierunku politologia powinien rozumieć funkcjonowanie współczesnych systemów politycznych świata, ze szczególnym uwzględnieniem Polski, a także związanych z nim konstytucyjnych organów państwa, samorządu terytorialnego itp. Powinien także orientować się w problematyce ekonomicznej, również w ujęciu międzynarodowym. Po zakończeniu studiów absolwent zna główne nurty myśli politycznej.

Absolwent studiów I stopnia jest także przygotowany do samodzielnego uzupełniania wiedzy, umiejętności oraz kompetencji, prezencji treści związanych z przedmiotem studiów, przygotowania i realizacji prostych zadań badawczych oraz jest gotowy do przygotowania pisemnych i ustnych wypowiedzi w formach krótkich i dłuższych. W celu opracowania własnych opinii potrafi także dokonać oceny źródeł informacji. Absolwent studiów I stopnia jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.

Po studiach uzupełniających (II stopnia) absolwent politologii jest gotowy do pracy zawodowej lub dzięki realizacji przedmiotów z zakresu metodologicznym – podjęcia własnej pracy badawczej w szeroko pojętym obszarze nauk społecznych, np. kontynuując kształcenie poprzez rozpoczęcie studiów doktoranckich (od 2019 r. w szkołach doktorskich). Absolwent zna także język obcy na poziomie B2+. W obszarze nauk o polityce i administracji zna i potrafi posługiwać się systemami aksjologicznymi i normatywnymi w celu poznania i analizy rzeczywistości politycznej. Na obu stopniach podejmowane są działania, aby absolwent był przygotowany do pracy zawodowej z poszanowaniem etyki zawodowej oraz inicjowania działań na rzecz środowiska lokalnego.

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia

Ze względu na to, że przedmioty obowiązkowe dla kierunku politologia są wspólne dla większości kierunków studiów, o wyróżniających cechach koncepcji kształcenia decydują przede wszystkim zainteresowania badawcze, osiągnięcia naukowe i wysokie kwalifikacje wykładowców prowadzących zajęcia na kierunku. Drugim aspektem wyróżniającym koncepcję kształcenia na kierunku politologia w UMK jest oferta przedmiotów do wyboru (tj. konwersatoria do wyboru języku polskim i w języku obcym, wykłady monograficzne oraz wykłady ogólnouniwersyteckie). Oferta ta jest rokrocznie aktualizowana i udoskonalana, aby m.in. odpowiadała potrzebom studentów i podążała za bieżącą sytuacją społeczno-gospodarczo-polityczną. Student ma więc szeroki wybór zajęć fakultatywnych, które może dobierać wedle swoich zainteresowań i obranej ścieżki specjalizacyjnej (pod kątem przyszłej

kariery zawodowej). Dodatkowo ma również możliwość doskonalenia kompetencji językowych (jeśli wybierze zajęcia prowadzone w j. obcym). Przykładowe zajęcia z oferty to: Jak zrozumieć polityków i nie dać się oszukać (wykład ogólnouniwersytecki w 2019/2020), Brave new world. Dyktatury w erze cyfrowej (wykład monograficzny 2018/2019), Potęga telewizji (wykład monograficzny 2017/2018), Media i polityka (konwersatorium do wyboru 2018/2019), Global Climate Negotiation (konwersatorium w języku obcym 2018/2019).

1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się powiązane z koncepcją kształcenia

Odnosząc się do kluczowych efektów uczenia się i ich związku z koncepcją kształcenia na kierunku politologia można wymienić np. następujące efekty uczenia się:

- Efekt K_W02 (student zna terminologię, podstawowe teorie oraz ogólną metodologię badań w zakresie nauk o polityce) – efekt ten jest osiągany m.in. na takich zajęciach jak: Wstęp do badań politologicznych, Współczesne teorie polityczne, Podstawy teorii polityki, Metody badań i techniki badawcze itp. Jako, że kierunek politologia jest umiejscowiony w dyscyplinie nauk o polityce i administracji, student musi zdobyć wiedzę w tym zakresie. To z kolei warunkuje osiągnięcie efektów w obszarze umiejętności np.: K_UO1, K_UO2 [P6S_WG]
- Efekt K_UO4 (student komunikuje się z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu nauk o polityce, w tym języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) – co jest realizowane nie tylko w ramach lektoratów, ale także zajęć do wyboru w języku obcym np.: Cybersecurity: Prevention and Regulation, European Integration and Values in Political and Social Life; Foreign Policy of the Russian Federation. Efekty ściśle wiążą się z koncepcją kształcenia, w której aspekt umiędzynarodowienia jest bardzo ważny [P6S_WK]
- Efekt K_KO1 (student jest gotowy do zdobywania wiedzy, informacji i danych potrzebnych w procesie rozwiązywania praktycznych problemów w życiu zawodowym ze szczególnym uwzględnieniem problemów z obszaru nauk o polityce i administracji) – efekt ten jest osiągany m.in. na takich zajęciach jak: seminarium dyplomowe, Podstawy teorii polityki itd. Część prac dyplomowych ma charakter badawczy i studenci stoją przed zadaniem rozwiązania konkretnych problemów np.: zmian zachowań elektoratu w wybranym powiecie. Kompetencje społeczne są one sprzężone z sylwetką absolwenta. [P6S_KK]
- Efekt K_WO3 (student zna relacje między strukturami i instytucjami społecznymi i politycznymi w skali krajowej i międzynarodowej) – efekt jest osiągany m.in. na

takich przedmiotach jak: Problemy globalne współczesnego świata. Realizacja tego efektu wiąże się z sylwetką absolwenta, gdyż w koncepcji kształcenia zakłada się m.in. że osoby kończące kierunek politologia znajdują zatrudnienie np. w biurach poselskich.

- Efekt K_UO3 (student stosuje metody i narzędzia na zaawansowanym poziomie w rozwiązywaniu problemów wynikających z pracy zawodowej z uwzględnieniem ICT) – we współczesnym środowisku pracy umiejętności i kompetencje cyfrowe są niezbędne, zatem koncepcja kształcenia, która by tego nie uwzględniała byłaby od początku przestarzała. Realizacja tego efektu odbywa się na praktycznie wszystkich przedmiotach. Jako przykłady mogą posłużyć: analiza danych statystycznych (SPSS), korzystanie z internetowych baz danych itp. [P7S_UW].

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia

Kluczowe treści kształcenia zostały powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się, metodami kształcenia oraz prowadzonymi badaniami naukowymi oraz dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany

Tabela 8. Kluczowe treści kształcenia zostały powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się, metodami kształcenia oraz prowadzonymi badaniami naukowymi oraz dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany (studia I stopnia)

Przedmiot	Przykładowe treści	Efekty kształcenia	Kod składnika opisu Polskiej Ramy Kwalifikacji – charakterystyki szczególne P6S	Prowadzone badania
Marketing polityczny	wizerunek polityczny; program wyborczy; jako element kreacji marketingowej; media tradycyjne w kampaniach wyborczych; nowe media w kampaniach wyborczych;	K_W04 K_U02 K_U03 K_U06 K_K04 K_K05	P6S_WK P6S_UW P6S_KR P6S_KO	Badania W. Peszyńskiego nad kampaniami wyborczymi, stylami kampanii wyborczych oraz personalnymi strategiami wyborczymi Badania M. Winclawskiej nad przywództwem w partiach politycznych, procesem kampanii przedwyborczych oraz potencjałem komunikacyjnym i marketingowym

				członków partii politycznych
Wstęp do badań politologicznych	wprowadzenie do metodologii badań politologicznych; najważniejsze metody i technikami i narzędziami badawczymi stosowanymi w naukach społecznych podstawowe narzędzi ICT potrzebne w postępowaniu metodologicznym	K_W01 K_W02 K_U03 K_U05 K_K02 K_K04	P6S_WG P6S_UW P6S_UU P6S_KK P6S_KR	Badania R. Bäckera nad możliwościami wykorzystania mieszanych metod badawczych w badaniach z zakresu nauk o polityce, warunkami określania zawartości pola badawczego oraz definiowaniem problemów badawczych Badania W. Szewczaka nad strukturą wiedzy teoretycznej i przedmiotem badań z zakresu nauk o polityce oraz nad tworzeniem i wykorzystaniem skal pomiarowych, w tym skali demokracji
Historia polityczna Polski XX i XXI wieku	stalinizm w Polsce; dekada rządów Edwarda Gierka; powstanie „Solidarności” i 16 miesięcy jej legalnego działania (1980 – 1981); stan wojenny w Polsce; metody działania podziemnej „Solidarności”; przemiany społeczne i polityczne w Polsce po 1989 r.;	K_W05 K_W06 K_U01 K_U08 K_K04	P6S_WK P6S_WG P6S_UW P6S_KR	Badania W. Polaka nad strajkami w okresie PRL, powstaniem i rozwojem działalności ruchu „Solidarność”, działalnością opozycji demokratycznej w okresie PRL, działalnością Kościoła katolickiego wobec totalitaryzmu oraz działalnością

	Kościół katolicki w Polsce po 1945 r.			opozycji demokratycznej w regionie toruńskim Badania M. Białkowskiego nad działalnością Kościoła katolickiego w powojennej Polsce, działalnością Kościoła katolickiego w okresie PRL oraz działalnością opozycji demokratycznej w regionie toruńskim
Historia myśli politycznej	źródła teorii społeczeństwa; społeczeństwo i państwo w koncepcjach myślicieli starożytnych; myśl polityczna Oświecenia; scjentyzm i pozytywizm polska myśl polityczna XIV- XVIII.	K_W01 K_W07 K_U01 K_U06 K_U08 K_K01 K_K04	P6S_WG P6S_UW P6S_UK P6S_KK P6S_KR	Badania W. Wojdyły nad polską myślą polityczną XIX i XX wieku, zagadnieniem wychowania narodowego oraz idei państwowości w myśli politycznej obozu narodowego Badania G. Radomskiego nad kwestią reform samorządów w myśli politycznej oraz ruchami narodowymi w Polsce Badania M. Strzeleckiego nad kwestiami edukacji i wychowania w myśli politycznej
Prawo i systemy wyborcze	współczesne systemy wyborcze; procedury wyborcze wykorzystywane do wyłaniania demokratycznych instytucji przedstawicielskich	K_W03 K_W06 K_U02 K_U03 K_K02	P6S_WK P6S_WG P6S_UW P6S_KK	Badania B. Michalaka nad zmianami przepisów kodeksu wyborczego w Polsce, ordynacjami wyborczymi, polskim modelem ciszy wyborczej, mieszanymi

				<p>systemami wyborczymi oraz nad rozkładem głosów nieważnych w wyborach w Polsce</p> <p>Badania M. Winclawskiej nad systemem wyborczym w Australii, strategiami wyborczymi w okresie kampanii przedwyborczych i wyborczych</p>
System polityczny RP	<p>historia ustroju RP – ze szczególnym uwzględnieniem XX w.;</p> <p>samorząd terytorialny; system wyborczy w RP;</p> <p>grupy interesu i organizacje społeczne</p>	<p>K_W03</p> <p>K_W04</p> <p>K_W06</p> <p>K_U01</p> <p>K_U06</p> <p>K_K01</p>	<p>P6S_WK</p> <p>P6S_WG</p> <p>P6S_UW</p> <p>P6S_KK</p>	<p>Badania J. Marszałek-Kawy nad kwestią referendów w Polsce, transparentności procesów prawodawczych oraz pozycji ustrojowej i funkcji Sejmu RP po akcesji do Unii Europejskiej</p> <p>Badania B. Michalaka nad wyborami w Polsce, działalnością i efektywnością administracji wyborczej, polskim systemem partyjnym oraz inżynierią wyborczą</p> <p>Badania W. Peszyńskiego nad wyborami prezydenckimi, parlamentarnymi i samorządowymi w Polsce</p>
Międzynarodowe stosunki polityczne	<p>struktura i ewolucja systemów międzynarodowych;</p> <p>uczestnicy stosunków międzynarodowych;</p>	<p>K_W03</p> <p>K_W04</p> <p>K_U01</p> <p>K_U04</p> <p>K_U08</p>	<p>P6S_WK</p> <p>P6S_UW</p> <p>P6S_UK</p> <p>P6S_KK</p> <p>P6S_KR</p>	<p>Badania J. Knopka nad rolą i działalnością społeczności polskich i polonijnych na</p>

	<p>potrzeby i interesy w stosunkach międzynarodowych; polityka zagraniczna państwa; instytucje międzynarodowe; międzynarodowy ład polityczny; - bezpieczeństwo w stosunkach międzynarodowych; regionalizm w stosunkach międzynarodowych;</p>	<p>K_K01 K_K04</p>	<p>świecie, polską polityką zagraniczną w latach 1989-2014 oraz aspektami społeczno-kulturowymi i politycznymi bezpieczeństwa Polski w Europie</p> <p>Badania Z. Karpusa na stosunkami politycznymi w Europie Środkowo-Wschodniej oraz uwarunkowaniami geopolitycznymi obszaru euroazjatyckiego</p> <p>Badania J. Maliszewskiej-Nienartowicz nad założeniami strategii polityki bażranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, przeciwdziałaniu terroryzmowi na forum UE, działalnością Trybunału Sprawiedliwości oraz prawem europejskim</p> <p>Badania R. Potorskiego nad na funkcjonowaniem i głównymi kierunkami działania Unii Europejskiej, stosunkami Polska-UE oraz polityką zagraniczną UE</p> <p>Badania R. Willi nad polską polityką zagraniczną w latach 1989-2014, polityką zagraniczną Unii</p>
--	--	------------------------	---

				Europejskiej, stosunkami pomiędzy UE a ONZ oraz bezpieczeństwem międzynarodowym i energetycznym
Partie i systemy partyjne	system partyjny; geneza i rozwój partii politycznych; typy partii politycznych; partie polityczne w systemach prawa; finansowanie partii politycznych; ponadnarodowy wymiar działalności partii	K_W03 K_W04 K_U08 K_U04 K_K02 K_K04	P6S_WK P6S_UK P6S_UW P6S_KK P6S_KR	Badania B. Michalaka nad reprezentacją polityczną, wyborami w Polsce oraz zależnością pomiędzy prawem wyborczym a systemem partyjnym Badania M. Winclawskiej nad strukturami, funkcjami i strategiami partii politycznych w Polsce i Europie, nad systemem partyjnym w Australii, działalnością i kondycją polskich partii politycznych oraz rolą członków w partiach politycznych

Tabela 9. Kluczowe treści kształcenia zostały powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się, metodami kształcenia oraz prowadzonymi badaniami naukowymi oraz dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany (studia II stopnia).

Przedmiot	Przykładowe treści	Efekty kształcenia	Kod składnika opisu Polskiej Ramy Kwalifikacji – charakterystyki szczególne P6S	Prowadzone badania
Teoria polityki	podstawowe kategorie politologiczne; konflikt polityczny a procesy rewolucyjne;	K_W01 K_W02 K_W05 K_U06	P7S_WG P7S_UW P7S_KK	Badania W. Szewczaka nad strukturą wiedzy teoretycznej w naukach o polityce, kategorią

	<p>typy myślenia politycznego struktur pre-, post- i nowoczesnych; mit polityczny; kultura polityczna: nowe typologie; IV władza a media, funkcje Internetu; teorie geopolityczne</p>	K_K01		<p>polityczności i kryzysu w polityce oraz racjonalnością w badaniach naukowych</p> <p>Badania J. Bartyzela nad teoriami władzy</p> <p>Badania R. Bäckera nad teorią władzy, reżimami hybrydalnymi, ekstremizmami w polityce oraz reżimami autorytarnymi</p>
Filozofia polityki	<p>pojęcie polityczności w sensie egzystencjalnym; klasyczna (antyczna) filozofia polityki: biblijne i greckie doświadczenie metaxy; odkrycie prawdy antropologicznej i prawdy teologicznej w sokratejsko-platońskiej episteme politike; społeczna natura człowieka i sens pojęcia „dobry obywatel” w arystotelizmie; rzymski republikanizm; nowożytne i współczesne koncepcje polityki</p>	<p>K_W04 K_U06 K_U08 K_K04</p>	<p>P7S_WK P7S_UW P7S_KR</p>	<p>Badania J. Bartyzela nad filozofią polityczną Thomasa Hobbesa, nacjonalizmem we Włoszech, konserwatyzmem i tradycjonalizmem w polityce, tradycjonalizmem karlistowskim w Hiszpanii, teorią dyktatury Carla Schmitta oraz historią doktryn politycznych</p> <p>Badania R. Bäckera nad współczesnymi teoriami demokracji, totalitaryzmem oraz współczesnymi doktrynami politycznymi</p> <p>Badania Ł. Dominiaka nad głównymi założeniami libertarianizmu oraz libertariańską teorią sprawiedliwości</p> <p>Badania S. Drelicha nad rozumem i racjonalnością w filozofii politycznej Ayn Rand</p>

<p>Decydowanie polityczne</p>	<p>teoretyczne i praktyczne aspekty wypracowywania oraz podejmowania decyzji; problem i sytuacja decyzyjna; system decyzyjny; ośrodek decyzyjny; implementacja decyzyjna; model racjonalnego wyboru; narzędzia umożliwiające i/lub ułatwiające definiowanie sytuacji problemowych; wykonywanie analizy decyzyjnej oraz dokonywanie na tej podstawie optymalnych wyborów</p>	<p>K_W03 K_U01 K_K01 K_K03</p>	<p>P7S_WK P7S_UW P7S_KK P7S_KO</p>	<p>Badania B. Michalaka nad rozkładem głosów ważnych i nieważnych w wyborach, inżynierią wyborczą oraz analizą komparatystyczną systemów wyborczych</p> <p>Badania W. Szewczaka nad racjonalnością wyborów podejmowanych w procesie sprawowania władzy, pomiaru potęgi oraz mechanizmami funkcjonowania demokracji</p>
<p>Etyka polityki</p>	<p>podstawowe pojęcia i terminy oraz główne nurty w etyce polityki; rozpoznawanie problemów moralnych współczesnej polityki</p>	<p>K_U08 K_K03 K_K04 K_U06 K_W05</p>	<p>P7S_UO P7S_WK P7S_KO P7S_KR P7S_UK</p>	<p>Badania Ł. Dominiaka nad koncepcją wolności Quentina Skinnera, problemem aksjomatyczności zasady autowłasności oraz nad kategorią sprawiedliwości</p> <p>Badania S. Drelicha nad polityką w erze mediów masowych, populizmu w polityce, idei tolerancji Jana Crella oraz projekcie etyki absolutnej Ayn Rand</p> <p>Badania J. Maliszewskiej-Nienartowicz nad dyskryminacją ze względu na istotny i determinujący wymóg zawodowy, dyskryminacją ze względu na wiek, dyskryminacją ze</p>

				względu na pochodzenie etniczne oraz ze względu na niepełnosprawność w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości
Komunikowanie polityczne	praktyczne komponenty politycznego; komunikowanie, seriale political-fiction wizualizacja relacji w trójkącie politycy-media-społeczeństwo	K_W03 K_W04 K_U01 K_U04 K_K01 K_K03	P7S_WG P7S_WK P7S_UK P7S_KK P7S_KO	Badania W. Peszyńskiego nad stylami kampanii wyborczych oraz wizerunkami medialnymi polityków Badania J. Marszałek-Kawy nad strategiami komunikacyjnymi realizowanymi w ramach polityki historycznej oraz o tworzeniu mitów politycznych podczas tranzycji z systemu autorytarnego do demokratycznego Badania M. Winławskiej nad potencjałem komunikacyjnym polskich partii politycznych w wymiarze zewnętrznym i wewnętrznym

Dobór treści kształcenia w zakresie podnoszenia znajomości języków obcych

Podnoszenie kompetencji językowych na kierunku politologia realizowane jest w specjalistycznym centrum językowym powołanym w ramach uniwersytetu – Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UMK (dalej: SPNJO), które w ramach lektoratów oferuje możliwość uczenia się czterech języków: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego oraz francuskiego.

Nauczanie języków obcych odbywa się w oparciu o najnowsze podręczniki oraz materiały, które treścią odpowiadają poszczególnym kierunkom na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych. Dla kierunku politologia są to m.in. K. Luto, M. Ganczar

“Lexical compendium. Politics”, D. Świda “English for Business and Politics”. Należy także podkreślić, że SPNJO podejmuje różnorodne działania mające na celu podnoszenie poziomu nauczania i aktualizowania treści zajęć z języków obcych na WPiSM UMK, dostosowując je do wymogów Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK). Działania te są dwutorowe i dotyczą zarówno zajęć obowiązkowych (w ramach programu studiów) jak również oferty uzupełniającej.

Na zajęciach językowych tzw. lektoratach efekty uczenia się zdefiniowane zostały w są w następujący sposób:

1) Poziom 6 (licencjat): P6S_UK

- komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii
- brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich
- posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Językowego

2) Poziom 7 (magister): P7S_UK

- komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców
- prowadzić debatę
- posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii

2.2. Dobór metod kształcenia na kierunku politologia

Metody kształcenia na kierunku politologia zostały powiązane z efektami uczenia się, pozwalającymi studentom w szczególności przygotować się do prowadzenia badań z wykorzystaniem odpowiednich technik i narzędzi oraz wykształcić znajomość języka obcego pozwalającą na komunikowanie się oraz korzystanie np. w trakcie badań z obcojęzycznych źródeł wiedzy. Szczegółowe powiązanie metod kształcenia z konkretnymi treściami i efektami kształcenia przedstawia tabela 10.

Tabela 10. Wykaz metod kształcenia na kierunku politologia (studia I stopnia)

Przedmiot	Przykładowe treści	Metody kształcenia	Uzasadnienie metod kształcenia
Marketing polityczny	wizerunek polityczny; program wyborczy; jako element kreacji marketingowej; media tradycyjne w kampaniach wyborczych; nowe media w kampaniach wyborczych;	<ul style="list-style-type: none"> - pokaz - opis - pogadanka - wykład problemowy - ćwiczeniowa projektu - studium przypadku - sytuacyjna 	Prowadzący zajęcia stosuje urozmaicone metody dydaktyczne - przez co angażuje studentów, na uwagę zwraca fakt iż często jest wykorzystywana metoda projektu, która angażuje studentów, wymaga od nich dużej samodzielności, kreatywności i wykorzystywania ICT. Przedmiot ten jest obowiązkowy, a zarazem wstępny do części przedmiotów fakultatywnych określonych wspólną nazwą; marketing polityczny
Wstęp do badań politologicznych	wprowadzenie do metodologii badań politologicznych; najważniejsze metody i technikami i narzędziami badawczymi stosowanymi w naukach społecznych podstawowe narzędzi ICT potrzebne w postępowaniu metodologicznym	<ul style="list-style-type: none"> - opis - pogadanka - wykład informacyjny (konwencjonalny) - wykład problemowy - ćwiczeniowa - giełda pomysłów 	Prowadzący zajęcia stosuje różne metody dydaktyczne, wykorzystuje ICT, zajęcia odbywają się w pracowni komputerowej. Poprzednio w nazwie przedmiotu było zapisane z elementami informatyki, zostało to usunięte ze względu na archaiczność określenia elementy informatyki. Zadaniem zajęć jest przygotowanie wstępne studentów do badań politologicznych, treści zostaną pogłębione na kolejnych przedmiotach metodologicznych.

<p>Historia polityczna Polski XX i XXI wieku</p>	<p>stalinizm w Polsce; dekada rządów Edwarda Gierka; powstanie „Solidarności” i 16 miesięcy jej legalnego działania (1980 – 1981); stan wojenny w Polsce; metody działania podziemnej „Solidarności”; przemiany społeczne i polityczne w Polsce po 1989 r.; Kościół katolicki w Polsce po 1945 r.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wykład informacyjny (konwencjonalny) - wykład problemowy 	<p>Wykładowca wykorzystuje metody dydaktyczne przypisane wykładowi, tematyka wykładu jest ściśle związana z problematyką badawczą prowadzącego, studenci mogą we własnym zakresie stosować ICT w przypadku poszukiwania dodatkowych źródeł</p>
<p>Prawo i systemy wyborcze</p>	<p>Współczesne systemy wyborcze Procedury wyborcze wykorzystywane do wyłaniania demokratycznych instytucji przedstawicielskich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opis - opowiadanie - pogadanka - wykład informacyjny (konwencjonalny) - ćwiczeniowa - metody - odnoszące się do autentycznych lub fikcyjnych sytuacji - metody służące prezentacji treści - metody wymiany i dyskusji 	<p>Wykładowca wykorzystuje zróżnicowane metody dydaktyczne, takie rozwiązania sprzyjają aktywizacji studentów, wykorzystuje także metody przypisane kształceniu online, przedmiot ten jest obowiązkowy, lecz szczególnie ważny w wypadku wyboru przez studentów przedmiotów z grupy marketing polityczny. Prowadzący zajęcia zajmują się naukowo szeroko pojętą tematyką międzynarodowych stosunków politycznych, niektóre prace dyplomowe powstałe na kierunku politologia też tego obszaru dotyczą, stąd przedmiot przygotowuje do dalszej pracy studenta.</p>

<p>System polityczny RP</p>	<p>struktura i ewolucja systemów międzynarodowych; uczestnicy stosunków międzynarodowych; potrzeby i interesy w stosunkach międzynarodowych; polityka zagraniczna państwa; instytucje międzynarodowe; międzynarodowy ład polityczny; - bezpieczeństwo w stosunkach międzynarodowych; międzynarodowych; regionalizm w stosunkach międzynarodowych;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pokaz - opowiadanie - wykład konwersatoryjny - wykład problemowy - giełda pomysłów - metody rozwijające refleksyjne myślenie - metody służące prezentacji treści - metody wymiany i dyskusji 	<p>Zajęcia prowadzone są w formie wykładu i ćwiczeń, co pozwala prowadzącemu zajęcia na wykorzystywanie obszernego wachlarza metod dydaktycznych, na uwagę zwraca fakt wykorzystywanie metod kształcenia na odległość.</p>
<p>Międzynarodowe stosunki polityczne</p>	<p>system partyjny; geneza i rozwój partii politycznych; typy partii politycznych. Partie polityczne w systemach prawa; finansowanie partii politycznych. ponadnarodowy wymiar działalności partii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - monograficzna - komparatystyczna - symulacyjna - ćwiczeniowa - klasyczna metoda problemowa - referatu - wykład problemowy 	<p>Zajęcia z tego prowadzone są w formie wykładu i ćwiczeń, co pozwala prowadzącemu zajęcia na wykorzystywanie obszernego wachlarza metod dydaktycznych, na uwagę zwraca fakt wykorzystywanie metod kształcenia na odległość. W związku z tematyką przedmiotu odniesienia do źródeł obcojęzycznych są oczywiste (źródeł w formie elektronicznej, jak i tradycyjnej). Prowadzący zajęcia zajmują się naukowo szeroko pojętą tematyką międzynarodowych stosunków politycznych, niektóre prace dyplomowe powstałe na kierunku politologia też tego obszaru dotyczą, stąd przedmiot przygotowuje do dalszej pracy studenta.</p>

Tabela 11. Wykaz metod kształcenia na kierunku politologia (studia II stopnia)

Przedmiot	Przykładowe treści	Metody kształcenia	Uzasadnienie metod kształcenia
Teoria polityki	Podstawowe kategorie politologiczne; konflikt polityczny a procesy rewolucyjne; typy myślenia politycznego struktur pre-, post- i nowoczesnych; mit polityczny; kultura polityczna: nowe typologie; IV władza a media, funkcje internetu; teorie geopolityczne	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanka, - wykład konwersatoryjny - wykład informacyjny - dyskusja problemowa - analiza przypadków - opis - metoda warsztatowa (praca z tekstem) - referatowa 	Zajęcia z tego prowadzone są w formie wykładu i ćwiczeń, co pozwala prowadzącym zajęcia na wykorzystywanie całego spektrum metod dydaktycznych. Prowadzący odnoszą się do źródeł obcojęzycznych.. Prowadzący zajęcia zajmują się naukowo szeroko pojętą tematyką teorii polityki. M.in. analiza przypadków stosowana na zajęciach doskonali sposoby argumentowania własnego zdania, co jest niezbędne do napisania jakiegokolwiek pracy końcowej.
Filozofia polityki	pojęcie polityczności w sensie egzystencjalnym; klasyczna (antyczna) filozofia polityki: biblijne i greckie doświadczenie metaxy; odkrycie prawdy antropologicznej i prawdy teologicznej w sokratejsko-platońskiej episteme politike; społeczna natura człowieka i sens pojęcia „dobry obywatel” w arystotelizmie; rzymski republikanizm; nowożytne i współczesne koncepcje polityki;	<ul style="list-style-type: none"> - wykład problemowy, - wykład podający, 	Przedmiot ten jest prowadzony w formie wykładu, jednakże prowadzący zajęcia wskazuje bardzo wiele tekstów źródłowych, zapoznanie się z nimi jest warunkiem zdania egzaminu, dzięki temu jest realizowany m.in. cel uczenia się dotyczący analizy i krytycznej oceny posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie nauk o polityce i administracji. Zajęcia w małej grupie pozwalają na nawiązanie dyskusji mistrz-uczeń.

<p>Decydowanie polityczne</p>	<p>teoretyczne i praktyczne aspekty wypracowywania oraz podejmowania decyzji. problem i sytuacja decyzyjna, system decyzyjny, ośrodek decyzyjny, implementacja decyzyjna, model racjonalnego wyboru. narzędzia umożliwiające i/lub ułatwiające definiowanie sytuacji problemowych, wykonywanie analizy decyzyjnej oraz dokonywanie na tej podstawie optymalnych wyborów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pokaz - symulacyjna (gier symulacyjnych) - opis - pogadanka - wykład informacyjny (konwencjonalny) - wykład problemowy - ćwiczeniowa - giełda pomysłów - stolików eksperckich - SWOT 	<p>Zajęcia z tego prowadzone są w formie wykładu i ćwiczeń, co umożliwia nauczycielowi akademickiemu na zastosowanie wykorzystywanie całego spektrum różnych metod dydaktycznych. Prowadzący odnoszą się do źródeł obcojęzycznych. Stosują ICT. Wybór prowadzącego ten przedmiot jest związany z tematyką badawczą, studenci w przypadku zainteresowania tą tematyką mogą ją rozszerzać na seminarium magisterskim</p>
<p>Komunikowanie polityczne</p>	<p>praktyczne komponenty politycznego komunikowania, seriale political-fiction wizualizacja relacji w trójkącie politycy - media – społeczeństwo</p>		

Dobór metod kształcenia w zakresie podnoszenia znajomości języków obcych

W zakresie podnoszenia kompetencji językowych podkreślić należy, że zajęcia są prowadzone przez lektorów wyspecjalizowanych w nauczaniu języka z danej dziedziny i dyscypliny naukowej, mających wieloletnie doświadczenie w nauczaniu studentów WPiSM i studentów Programu Erasmus w ramach kursów czy projektów unijnych. Lektorzy regularnie podnoszą swoje kwalifikacje uczestnicząc w szkoleniach dydaktycznych w SPNJO oraz w specjalistycznych konferencjach ogólnopolskich.

Na lektoratach stosowany jest szeroki wachlarz metod, które mają na celu rozwijanie czterech podstawowych umiejętności potrzebnych do płynnego posługiwania się językiem

obcym: czytanie, słuchanie ze zrozumieniem, pisanie i mówienie. Materiałami pomocniczymi w nauczaniu są podręczniki z materiałami multimedialnymi opracowane przez największe międzynarodowe wydawnictwa językowe. Sale, w których odbywają się zajęcia z nauki języków obcych są wyposażone w komputery z dostępem do Internetu, tablice multimedialne i rzutniki.

Wśród metod wykorzystywanych na lektoratach wymienić należy w szczególności:

- metody eksponujące np. drama, inscenizacja, pokaz, symulacja;
- metody podające np. opis, opowiadanie, pogadanka;
- metody poszukujące np. giełda pomysłów, oxfordzka, projekty;
- metody ewaluacyjne w kształceniu online.

2.3. Metody i techniki kształcenia na odległość

Na UMK stosuje się platformę e-learningową MOODLE. Do dyspozycji studentów są platforma ogólnouniwersytecka, platformy wydziałowe oraz platformy innych jednostek dydaktycznych. Studenci kierunku politologia mogą korzystać m.in. ze szkolenia bibliotecznego dla studentów I roku UMK (zajęcia fakultatywne w programie studiów), szkolenia BHP dla studentów UMK (zajęcia obowiązkowe). Szkolenie BHP przygotowywane jest przez Dział Szkoleń BHP we współpracy z UCI. Na platformie e-learningowej niezbędne materiały dydaktyczne, a szkolenie realizowane w wymiarze 5-8 godzin i kończy się zaliczeniem w formie testu, bez oceny i punktów ECTS.

Na platformie MOODLE znajduje się także obowiązkowy test diagnostyczny z języka angielskiego, który studenci muszą rozwiązać na początku pierwszego roku studiów zarówno I jak i II stopnia. Jeśli chodzi o nauczanie języka obcego na kierunku politologia to w każdym semestrze zajęć lektoratu z języka angielskiego (na II roku) w ramach 60 godzin zajęć, 4 godziny są realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W ramach tych zajęć studenci mają możliwość powtórzenia struktur gramatycznych i leksyki w ramach swojego kierunku studiów, które stanowią praktyczne przygotowanie do egzaminu końcowego z języka na koniec kursu. Każdy lektor korzysta dodatkowo z określonej liczby godzin zdalnych (2 lub 4), które obejmują zadania z zakresu komunikacji w miejscu pracy lub też dodatkowe utrwalające ćwiczenia leksykalne.

Metody i techniki kształcenia na odległość wykorzystywane są także na zajęciach na kierunku politologia. Wykorzystywanie e-learningu w kształceniu na szczeblu uczelnianym są regulowane przez Zarządzenie Rektora UMK (załącznik nr 3.4). Nauczyciele akademicy na kierunku politologia stosują zazwyczaj *blended learning* (połączenie e-learningu i metod

tradycyjnych). Niektórzy wykorzystują platformę MOODLE do umieszczania materiałów dydaktycznych dla studentów. Obecnie na platformie dla studentów politologii są dostępne m.in.: Podstawy organizacji i zarządzania (dr M. Piechowicz), Współpraca policyjna i rządowa (dr L. Czechowska), Komunikacja społeczna (dr hab. M. Mateja) itd. Również część zajęć do wyboru tj. konwersatoria w j. polskim, konwersatoria w j. obcym, wykłady monograficzne mają swoje prezentacje na platformie e-learningowej np.: Global Climate Negotiations (dr L. Czechowska), American Politics and society (dr hab. D. Góra-Szopiński), Bezpieczeństwo jednostki w społeczeństwie informacyjnym (dr hab. B. Stachowiak, prof. UMK)¹.

2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów

Indywidualne ścieżki kształcenia

Na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika funkcjonuje Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych. Jeżeli niepełnosprawność studenta nie pozwala na jego udział w zajęciach w standardowym trybie, dziekan, na wniosek zainteresowanego złożony nie później niż siedem dni przed rozpoczęciem zajęć, podejmuje decyzję o zmianie zasad jego uczestnictwa w zajęciach polegającej w szczególności na:

- włączeniu do udziału w zajęciach osób trzecich występujących między innymi jako tłumacze języka migowego, stenotypiści, asystenci laboratoryjni,
- umożliwieniu zastosowania urządzeń technicznych, w tym urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk,
- przygotowaniu materiałów dydaktycznych w alternatywnej formie zapisu,
- określeniu dopuszczalnej liczby nieobecności na zajęciach,
- zmianie formy sprawdzania wiedzy w trakcie zajęć (np. z ustnej na pisemną lub odwrotnie),

---

¹ Przykłady zajęć pochodzą z ostatnich czterech lat. Oferta na nadchodzący rok akademicki z pewnością zmieni się wskutek reorganizacji struktury UMK. Jako przykłady zajęć z oferty na rok akademicki 2019/2020, które będą prowadzone z wykorzystaniem platformy MOODLE można już teraz podać Samorządy gospodarcze i zawodowe (mgr Paulina Kruszyńska), Wstęp do badań politologicznych (dr hab. Bartłomiej Michalak), Komunikacja społeczna (dr Michał Piechowicz).

- zorganizowaniu dla studenta indywidualnych zajęć dydaktycznych lub konsultacji (m.in. lektoratów językowych).

Student, którego stan zdrowia nie pozwala na uczestnictwo w zajęciach w standardowym trybie przewidzianym w programie studiów, może wystąpić do dziekana swojego wydziału z wnioskiem o studiowanie w trybie Indywidualnej Organizacji Studiów. Po uzyskaniu zgody dziekana, student zobowiązany jest do ustalenia z prowadzącymi indywidualnych zasad odbywania i zaliczania zajęć, zapewniających osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Ponadto studenci niepełnosprawni, których charakter niepełnosprawności może powodować trudności w wywiązywaniu się z obowiązków akademickich mogą wnioskować o przydzielenie asystenta. Jego podstawowym zadaniem jest wsparcie studenta niepełnosprawnego w czynnościach związanych z kształceniem na Uczelni. Pomoc asystenta jest bezpłatna. Udogodnienia zostały przewidziane również dla studentów z dysfunkcjami narządu wzroku i słuchu, którzy mogą korzystać z komputerów wyposażonych w oprogramowanie udźwiękawiające tekst. Obecnie stanowiska takie dostępne są w Uniwersyteckim Centrum Nowoczesnych Technologii Nauczania oraz w Bibliotece Głównej. Dzięki temu student może korzystać m.in. z księgozbioru podręcznego Biblioteki Uniwersyteckiej i samodzielnie przetwarzać tekst w wersję elektroniczną. Możliwa jest również w tym zakresie pomoc asystenta przydzielonego przez Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych (ZStN).

Niepełnosprawny kandydat na studia, który zobligowany jest podejść do egzaminów wstępnych, może w procesie rekrutacji liczyć w uzasadnionych wypadkach na powiększenie druku testu albo wydłużenie czasu egzaminu. Niezbędny jest w takim wypadku wcześniejszy kontakt z biurem ZStN.

Od 2008 roku wszystkie wydziały UMK posiadają co najmniej po jednej sali wykładowej i seminaryjnej, wyposażonej w pętlę indukcyjną, która wspomaga słyszenie studentów z uszkodzeniem narządu słuchu korzystających z aparatów słuchowych. Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych prowadzi również wypożyczalnię sprzętu i oprogramowania dla studentów niepełnosprawnych. Lista sprzętu i oprogramowania oraz pozostałe informacje wypożyczalni dostępne są na tej stronie (<https://www.umk.pl/studenci/niepelnosprawni/wyposzyczalnia/>).

Wydział Politologii Studiów Międzynarodowych przewiduje również rozwiązanie dla studentów najzdolniejszych (ITS – indywidualny tok studiów) i takich, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej (IOS – indywidualna organizacja studiów). Na IOS i ITS Prodziekan ds. studenckich wyraża zgodę na indywidualny wniosek studenta.

Uniwersytet wspiera także studentów sportowców w ramach projektu Kariera dwutorowa Student-sportowiec. Student wraz ze swoim tutorem układa indywidualny plan zaliczeń i egzaminów. Dzięki takiemu rozwiązaniu może z powodzeniem łączyć naukę z treningami.

Dodatkowo na uczelni wspiera się studentki będące w ciąży i studentów będących rodzicami. Osoby takie mają prawo studiować w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów do czasu ukończenia studiów. Warto także zauważyć, że z rozwiązania przyjaznego studentom jakim jest studiowanie w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów jest również możliwe (po udzieleniu zgody przez Dziekana) dla studentów studiujących na więcej niż jednym kierunku studiów, sprawującego opiekę nad członkami rodziny, (a poza tym już wcześniej wskazane grupy podmiotów: studenci niepełnosprawni i studenci realizujący studia w ramach Programu kariera dwutorowa).

Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów dotyczy także podnoszenia kompetencji językowych. Studenci z orzeczeniem o niepełnosprawności mogą liczyć na realizację lektoratów w formie zajęć indywidualnych uwzględniających formę niepełnosprawności studenta (co do kwestii formalnej – wymagany jest wniosek dziekana do SPNJO). Ponadto na potrzeby studentów niewidomych/niedowidzących możliwe jest zdigitalizowanie fragmentów podręcznika kursowego, gdzie tekst pisany jest przekonwertowany na wersję audio.

Należy także podkreślić, że część lektorów SPNJO została przeszkolona pod kątem pracy z osobami niepełnosprawnymi, a budynek SPNJO jest dostosowany do wjazdu dla wózków inwalidzkich, odpowiednio przystosowana jest również toaleta, w wybranych salach znajduje się specjalistyczny sprzęt: specjalistyczny stolik dla osób z niepełnosprawnością ruchową, odpowiednie krzesło, specjalna tablica, komputer, monitor.

Harmonogram realizacji studiów i formy prowadzenia zajęć

A. Harmonogram realizacji studiów i formy prowadzenia zajęć na kierunku politologia, I stopnia

Studia trwają sześć semestrów, łącznie obejmują ponad 1700 godzin zajęć z nauczycielami akademickimi², nie licząc konsultacji z nimi poza zajęciami dydaktycznymi

---

² Użyte zostało słowo około, ponieważ w roku akademickim 2019/2020 obowiązują dla politologii trzy różne programy nauczania - minimalnie różniące się.

(np. dyżury). Zajęcia są prowadzone w formie: wykładu, ćwiczeń, konwersatoriów, lektoratów itp. Plan ramowy studiów jest tak ułożony, aby obciążenie studentów było równomierne. Nieco mniejsze obciążenie godzinowe jest na semestrze 5 i 6 – co jest związane z pisaniem pracy dyplomowej. Student, o ile jest zainteresowany, może niektóre zajęcia zaliczać tzw. awansem (np. zajęcia do wyboru). Realizacja części zajęć jest określona w dokumentach uczelnianych np. wychowanie fizyczne, lektoraty. W związku z małą liczebnością roczników na kierunku politologia zrezygnowano z zajęć w formie laboratoriów. W kilku przypadkach, zajęcia na kierunku politologia (stopień I) są łączone z zajęciami dla studentów kierunku stosunki międzynarodowe (np. wykład z Filozofii), co jest zgodne z przepisami wewnętrznymi UMK. Na starszych latach roczniki liczą po 12 osób.

Tabela 12. Wskaźniki procentowe dla ramowego programu studiów dla kierunku politologia I stopnia dla naboru od roku akademickiego 2019/2020

Forma zajęć	Liczba godzin	Wskaźnik procentowy
Wykłady	645	37%
Ćwiczenia	270	15%
Konwersatoria	555	32%
Lektoraty	120	7%
Seminarium	90	5%
Wychowanie fizyczne	60	3%
Suma	1740	100%

Z danych zawartych w programie wynika, że łącznie student realizuje w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim 2575 godzin, co stanowi 57,2% punktów ECTS.

Jeśli chodzi o zajęcia rozwijające kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego – są one realizowane przez jednostkę dydaktyczną Uniwersytetu SPNJO. SPNJO proponuje kompleksową ofertę językową dla studentów każdego roku studiów, w ramach tzw. „Ścieżki językowej”:

Studia I stopnia:

I rok – Zgodnie z rozporządzeniem Rektora UMK od tego roku akademickiego wprowadzony został obowiązkowy test diagnostyczny. Studenci, którzy uzyskają wynik poniżej poziomu B2 mają możliwość uczestniczenia w kursie wyrównawczym „Powtórka przed lektoratem”. Daje im to szansę nadrobienia ewentualnych zaległości z poprzednich lat nauki języka obcego.

II rok – lektorat 120 godzin. Lektorzy prowadzą zajęcia wg programów autorskich, korzystając z podręczników specjalistycznych i materiałów własnych dostosowanych do kierunków studiów. Studenci zainteresowani dodatkową samodzielną pracą mają możliwość wzięcia udziału w konkursie „Mistrz Języka Specjalistycznego” w kilku kategoriach odpowiadających danym kierunkom studiów. Celem konkursu jest promowanie języka obcego specjalistycznego oraz zachęcenie studentów do poszerzania swojej wiedzy w tej dziedzinie.

III rok – szeroka oferta kursów dodatkowych do wyboru:

- kursy języka ogólnego na poziomie A1 - C1: angielski, fiński, francuski, hiszpański, niemiecki, rosyjski
- kurs konwersacyjny, rozwijanie swobodnej komunikacji - język angielski, niemiecki, rosyjski (B1)
- kursy przygotowawcze do międzynarodowych certyfikatów językowych, m.in. język prawniczy TOLES, język ogólny i specjalistyczny TELC, Cambridge First, LCCI
- zajęcia ogólnouniwersyteckie w języku niemieckim; „Wie sich erfolgreich auf um die Arbeit bewerben”
- zajęcia ogólnouniwersyteckie w języku polskim: „Łacina dla każdego“
- język rosyjski z elementami biznesu i prawa (B1)
- język rosyjski w podróży (A2)
- Od roku 2019/2020 ruszają 4 roczne edycje projektu FUTURO (*Universitas Copernicana Thoruniensis In Futuro II – modernizacja Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w ramach Zintegrowanego Programu Uczelni*). Jednym z zadań projektu jest rozwinięcie kompetencji językowych przydatnych w miejscu pracy i przygotowanie uczestników pod kątem egzaminu z języka przeprowadzanego przez renomowaną, międzynarodową instytucję. Projekt przewiduje nieodpłatne podejście do egzaminu i uzyskanie stosownego certyfikatu. Oferta skierowana jest do studentów ostatniego roku studiów stacjonarnych I i II stopnia.

Lektorat kończy się egzaminem końcowym, który obejmuje komponenty języka ogólnego i specjalistycznego, właściwego dla danego kierunku.

B. Harmonogram realizacji studiów i formy prowadzenia zajęć na kierunku politologia, II stopnia

Studia trwają cztery semestry, łącznie obejmują 800 godzin zajęć z nauczycielami akademickimi³, nie licząc konsultacji z nimi poza zajęciami dydaktycznymi (np. dyżury). Zajęcia są prowadzone w formie: wykładu, ćwiczeń, konwersatoriów, lektoratów itp. Od roku akademickiego 2019/2020 obowiązkowy dla studiów II stopnia jest lektorat z języka specjalistycznego w wymiarze 30 godzin. Plan ramowy studiów jest ułożony w taki sposób, aby obciążenie studentów było równomierne. Nieco mniejsze obciążenie godzinowe jest na semestrze 4 – co związane jest z pisaniem pracy magisterskiej. Student ma możliwość zaliczania niektórych zajęć tzw. awansem (dotyczy to np. zajęć do wyboru). Realizacja części zajęć jest określona w dokumentach uczelnianych np. lektoraty. W związku z małą liczebnością roczników na kierunku politologia zrezygnowano z laboratoriów. Na starszych latach roczniki liczą do 10 osób.

Tabela 13. Wskaźniki procentowe dla ramowego programu studiów kierunku politologia II stopnia dla naboru od roku akademickiego 2019/2020

Forma zajęć	Liczba godzin	Wskaźnik procentowy
Wykłady	255	32%
Ćwiczenia	90	11%
Konwersatoria	330	42%
Lektoraty	30	4%
Seminarium	90	11%
Suma	1740	100%

Z danych zawartych w programie studiów wynika, że łącznie student realizuje w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim 1525 godzin, co stanowi 50,8% punktów ECTS. Warty uwagi jest fakt, że formy prowadzenia zajęć na kierunku politologia są zróżnicowane, a ponad 60% zajęć wymaga aktywności studenckiej (ćwiczenia, konwersatoria, seminarium). Należy także podkreślić, że prowadzenie zajęć w formie wykładu nie wyklucza inicjatywy studentów – część z wykładów jest prowadzona jako wykład konwersatoryjny, a nieliczne grupy zajęciowe sprzyjają aktywizacji słuchaczy.

³ Użyte zostało słowo około, ponieważ w roku akademickim 2019/2020 obowiązują dla politologii dwa różne programy nauczania - minimalnie różniące się.

Zajęcia rozwijające kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego realizowane są przez SPNJO wg harmonogramu:

- IV rok semestr zimowy – Rozpoczyna się testem diagnostycznym. Studenci z wyraźnymi brakami mogą uczestniczyć w kursach, by nadrobić zaległości – jest to system pomocy słabszym studentom.
- IV rok, semestr letni – obowiązkowy lektorat (30 godzin)
- V rok – szeroki wachlarz kursów do wyboru, w tym projekt FUTURO (prowadzony we współpracy z firmami, potencjalnymi pracodawcami).

2.7. Program i organizacja praktyk studenckich

Podstawę prawną dla trybu i formy przeprowadzenia oraz zaliczenia praktyk zawodowych dla studentów kierunku politologia Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK stanowią akty wewnętrzne UMK, ale przede wszystkim akty powszechnie obowiązujące wydawane przez władze centralne. Są to w szczególności: ustawa z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce [Dz. U. z 2018 poz. 1668], zarządzeniu Rektora UMK Nr 100 z dnia 10 sierpnia 2009 w sprawie zasad odbywania praktyk studenckich, uchwała nr 82 Rady Wydziału WPiSM UMK z dnia 9 grudnia 2014 w sprawie zasad odbywania praktyk studenckich na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK.

Zgodnie z przyjętymi zasadami odbywania praktyk, muszą być one zrealizowane do końca IV semestru studiów pierwszego I stopnia w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych i egzaminów. Jedynie w wyjątkowych sytuacjach, po uzyskaniu uprzedniej zgody wykładowców prowadzących zajęcia oraz opiekuna dydaktycznego praktyk możliwe jest odstępstwo od tego trybu. Czas wykonywanej pracy (traktowanej jako praktyka) trwać musi w sposób nieprzerwany przez min. 120 godzin. Polegać ma w każdym przypadku na uczestnictwie studenta w pracach instytucji przyjmującej, pod nadzorem wyznaczonego opiekuna praktyk tejże instytucji. Wykonywane zadania muszą być zgodne ze ścieżką wybraną przez studenta.

Celem praktyk zawodowych dla studenta politologii jest zapoznanie się od strony praktycznej z zawodem, który chciałby potencjalnie wykonywać po zakończeniu toku studiów. Celem praktyk jest także skonfrontowanie wiedzy zdobywanej w czasie trwania studiów z praktycznymi aspektami wykonywania zawodu odpowiadającego miejscu (i zadaniom) realizacji praktyk. Zdobyte doświadczenie ma podnieść atrakcyjność studenta na rynku pracy po zakończeniu studiów. Odbywanie praktyk ma także pozwolić na ukierunkowanie

zdobywanych kwalifikacji absolwentów kierunku politologia pod względem wymagań potencjalnych pracodawców. Dodatkowo odbycie praktyk i związana z tym realizacja zadań w warunkach rzeczywistego świadczenia pracy ma na celu poszerzenie umiejętności analitycznego myślenia studenta, wykorzystywania zdobywanej wiedzy w praktyce, jak i zdolności wyciągania wniosków (czego dowodzić ma przedkładane przez studenta sprawozdanie, tj. opis oraz analiza funkcjonowania danej instytucji). Odbyte praktyki mają w założeniu zwiększyć także szeroko pojęte zdolności do dalszego samodzielnego pogłębiania wiedzy w zakresie związanym z obraną specjalizacją.

Miejsce odbycia praktyk studenci poszukują samodzielnie odpowiednio do własnych zainteresowań i preferencji. Rodzaj wykonywanej działalności w ramach odbywanej praktyki ma odpowiadać kierunkowi studiów i realizowanej w jego ramach specjalizacji.

Preferowane miejsca praktyk to:

- urzędy administracji publicznej (tak na szczeblu centralnym jak i niższych jak urzędy miasta, gminy czy starostwa powiatowe),
- biura poselskie,
- media: oddziały centralne i regionalne (dotyczyć to może stacji telewizyjnych, radiowych oraz prasy),
- organizacje pozarządowe (w tym fundacje, stowarzyszenia),
- inne podmioty, jak podmioty prywatne prowadzące działalność gospodarczą jeżeli student jest w stanie wykazać, że rodzaj wykonywanej przez niego konkretnie działalności odpowiada kierunkowi studiów i realizowanej w jego ramach specjalizacji⁴.

Praktykę zawodową student politologii WPiSM UMK może odbywać w ramach trzech trybów (wariantów proceduralnych). **Wariant I**, polega na odbyciu praktyki zawodowej w ramach porozumienia ws. praktyk, każdorazowo zawieranego przez UMK i daną instytucję przyjmującą. Tu student musi złożyć stosowny wniosek do opiekuna dydaktycznego praktyk, celem przygotowania umowy i (jeżeli jest wymagane przez instytucję przyjmującą) stosowanego skierowania na praktyki. W ramach **wariantu II**, student może zostać skierowany na praktykę przez Biuro Karier UMK. Wówczas za równoznaczne ze skierowaniem

---

⁴ Istotną cechą charakteryzującą miejsca odbywania praktyk na WPiSM UMK jest zjawisko spadku różnorodności wyboru miejsc odbywania praktyk w ostatnich latach. Jest to jednak skutkiem czynników niezależnych, tj. znacznego spadku na przestrzeni ostatnich lat osób rozpoczynających studia na kierunku politologia a co za tym idzie odbywających praktyki. W semestrze 2009/10 praktyki odbyło 76 osób, 2010/11, 70 osób, a już w semestrze 2016/17, 12 osób i w semestrze 2017/18, 2 osoby.

wydawanym przez opiekuna dydaktycznego praktyk dla kierunku Politologia Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych uznawane jest skierowanie wydawane przez Biuro Karier UMK. W takich przypadkach też nie jest wymagane dostarczenie oddzielnie umowy albowiem Biuro Karier kieruje studentów do instytucji, z którymi UMK jako podmiot prawny ma podpisaną już umowę o przyjmowaniu studentów na praktyki studenckie. W ramach **wariantu III**, za odbywane praktyki, po złożeniu odpowiedniego wniosku przez zainteresowanego studenta, może być uznana także wykonywana przez niego praca na innej podstawie prawnej aniżeli umowa o realizację praktyk zawarta pomiędzy UMK a daną instytucją. Może to odbyć się na podstawie m.in. odpowiedniej umowy cywilno-prawnej, wolontariatu, udziału w projekcie finansowanym z funduszy UE, bądź wynikać z faktu realizowania zadań jako właściciel danego podmiotu. Tu student zobowiązany jest dołączyć dokument poświadczający realizację wskazanych przez siebie zadań, a także krótko uzasadnić że pozostają one w związku z kierunkiem studiów i wybraną specjalizacją.

Nadzór merytoryczny i kontrolę nad przebiegiem praktyk zawodowych dla kierunku politologia w imieniu dziekana WPiSM UMK sprawuje dr Radosław Potorski. W szczególności polega to na prowadzeniu wyrywkowych kontroli faktycznego odbywania praktyk przez studenta w założonym kształcie, jak i przede wszystkim na przyjmowaniu wymaganej dokumentacji z odbytej praktyki zawodowej i dokonywaniu na tej podstawie zaliczenia. Dla wariantu proceduralnego I oraz II, praktyki zaliczane są na podstawie dziennika praktyk, sprawozdania sporządzonego przez studentów (przybiera ono formę – opisu merytorycznego instytucji oraz analizy funkcjonowania) oraz opinii o praktykancie wydawanej przez instytucję przyjmującą praktykanta. Opinia ta może być w przyszłości niezwykle pomocnym dokumentem dla studenta wchodzącego na rynek pracy, ponieważ Wydział każdorazowo apeluje do podmiotów przyjmujących studentów na praktyki, aby w opiniach był zapis o osiągnięciach studentów (jakie kompetencje i umiejętności doskonalili). Informacja ta jest potwierdzeniem zdobycia wiedzy, umiejętności, kompetencji i często pierwszego doświadczenia zawodowego.

Warunkiem uzyskania zaliczenia w przypadku wariantu I, jest przedstawienie opatrzonej pieczęcią (przez upoważnioną osobę ze strony instytucji przyjmującej) umowy o praktyki. W przypadku wariantu III, konieczne jest natomiast na podstawie przedłożonej dokumentacji, uzyskanie zgody na uznanie wykonywanej działalności za praktykę studencką przez stosowane władze (tj. Prodziekana ds. Studenckich po zasięgnięciu opinii opiekuna dydaktycznego praktyk).

Wpis do systemu USOS następuje zgodnie z zapisami regulaminu WPiSM UMK w formie wystawienia oceny. Ogólny program praktyk znajduje się w załączniku nr 3.5.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji kandydatów

Zasady rekrutacji reguluje Uchwała Nr 84 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2019/2020 w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu stanowiąca załącznik nr 3.6.

Rekrutacja odbywa się na zasadzie konkursu świadectw. Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na I stopień studiów kierunku politologia muszą przedstawić jeden z poniższych dokumentów: polskie świadectwo dojrzałości uzyskane w trybie tzw. „nowej matury” lub w trybie tzw. „starej matury”; dyplom IB (International Baccalaureat); dyplom EB (European Baccalaureat); świadectwo maturalne wydane za granicą, z kolei na II stopień wymagany jest dyplom licencjata, inżyniera, magistra lub równoważny.

Tabela 14. Liczba osób przyjętych na studia na kierunku politologia na WPiSM w latach 2014-2018

Rok akademicki	Liczba przyjętych osób	
	S1	S2
2014/2015	41	17
2015/2016	32	10
2016/2017	13	21
2017/2018	20	16
2018/2019	17	14

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej,

W przypadku przyjęcia na studia studenta z innej uczelni Dziekan ustala tzw. różnice programowe, w procedurze bierze pod uwagę nie tylko wymiar godzinowy określonego przedmiotu, efekty uczenia się, ale także wymiar punktowy ECTS i w niektórych przypadkach treść sylabusu. W decyzji przyjęcia studenta na drodze przeniesienia z innej uczelni jest określony: semestr lub rok studiów, na który wpisuje się studenta; osiągnięte przez studenta

efekty uczenia się i punkty ECTS, które mogą być zaliczone na poczet programu studiów obowiązującego na Uniwersytecie; przedmioty do uzupełnienia wynikające z różnic programowych oraz termin ich uzupełnienia (szczegóły są zawarte w regulaminie studiów). W sytuacji przyjęcia studenta-cudzoziemca decyzję podejmuje Rektor w porozumieniu z Dziekanem.

Istnieje także możliwość odbywania i zaliczania części zajęć przez studenta w innej uczelni, w tym zagranicznej; dzieje się to po uzyskaniu przez studenta Indywidualnego Planu Studiów (szczegóły są zawarte w regulaminie studiów). W przypadku studentów wyjeżdżających w ramach programów Erasmus+ rozliczaniem studentów z zajęć zajmuje się Pełnomocnik Dziekana ds. Erasmus+ oraz dziekanat.

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Ponadto w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w latach 2013-2019 funkcjonowało Uniwersyteckie Centrum Edukacji Całozyciowej i Walidacji (powołane do życia zarządzeniem Nr 129 Rektora UMK z dnia 24 września 2013), do jego zadań należało między innymi opracowanie koncepcji i wdrożenie systemu walidacji efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w Uniwersytecie. Centrum to kończy swoją działalność w dniu 30 września 2019 roku na mocy zarządzenia Rektora UMK 112/2019/264. Od roku akademickiego 2019/2020 wchodzi w życie, nowe przepisy dotyczące sposobu potwierdzania efektów uczenia się w UMK.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania

Czynności postępowania w sprawie nadania tytułu zawodowego określone są w Zarządzeniu Nr 45 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu dnia 18 kwietnia 2016 r. oraz Zarządzeniu Nr 191 Rektora z dnia 18 grudnia 2017 r. (załącznik nr 3.7). Przepisy dotyczące pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego reguluje Regulamin Studiów UMK wprowadzony uchwałą Nr 57 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 28 kwietnia 2015 r. (jednolity tekst ogłoszony obwieszczeniem Nr 3 Rektora UMK z dnia 1 sierpnia 2018 r., Biuletyn Prawny UMK z 2018, poz. 293). Od roku akademickiego 2019/2020 będzie obowiązywał nowy regulamin studiów.

Temat pracy dyplomowej jest ustalany wspólnie przez opiekuna i studenta, a następnie zaopiniowany przez Radę Wydziału. Złożenie pracy dyplomowej jest warunkiem zaliczenia

seminarium dyplomowego. Do oceny pracy dyplomowej stosuje się skalę określoną w §40 Regulaminu Studiów UMK.

Wszczęcie postępowania następuje na wniosek studenta zaakceptowany przez promotora i złożony do Dziekana nie później niż na dwa tygodnie przed planowanym terminem egzaminu dyplomowego. Do wniosku student załącza oświadczenie o samodzielnym napisaniu pracy, informację, iż nie była ona wcześniej przedmiotem procedury uzyskania tytułu zawodowego, a także zgody na archiwizację pracy dyplomowej w Archiwum Prac Dyplomowych, sprawdzenie pracy przy pomocy programu antyplagiatowego, udostępnienie pracy dla potrzeb działalności dydaktycznej i naukowej.

Wniosek jest zatwierdzany przez Dziekana z jednoczesnym wyznaczeniem recenzenta i planowanym terminem egzaminu. Na podstawie zatwierdzonego wniosku dane dotyczące pracy dyplomowej są następnie wprowadzane do systemu USOS przez pracownika dziekanatu. Rozpoczynany jest proces archiwizacji w APD. W kolejnym kroku student wprowadza do APD: streszczenie pracy, słowa kluczowe, tytuł w języku angielskim, elektroniczną wersję pracy dyplomowej. Promotor sprawdza poprawność i kompletność danych w systemie. W przypadku poprawności praca kierowana jest do sprawdzenia w OSA. Z badania antyplagiatowego sporządzany jest raport, który dołączany jest do teczki akt osobowych studenta. Jeżeli w wyniku badania antyplagiatowego praca nie budzi wątpliwości co do jej oryginalności i nie zawiera zapożyczeń lub zawiera uprawnione zapożyczenia nie noszące znamion plagiatu, promotor pracę akceptuje i kieruje do recenzji, co jest równoznaczne ze złożeniem pracy dyplomowej. W przypadku wątpliwości co do merytorycznej wartości pracy dyplomowej, noszenia znamion plagiatu czy zauważenie próby ukrycia nieuprawnionych zapożyczeń stosuje się odpowiednio przepisy Zarządzenia Nr 45 Rektora UMK (§ 9 – 11).

Nie później niż 3 dni przed terminem egzaminu dyplomowego promotor i recenzent sporządzają recenzje pracy dyplomowej (formularz elektroniczny), a podpisane formularze są dostarczane do dziekanatu najpóźniej w dniu egzaminu. Student do dziekanatu dostarcza jeden egzemplarz pracy z sumami kontrolnymi (z przeznaczeniem do teczki akt osobowych) oraz egzemplarze dla promotora lub recenzenta. Pracownik dziekanatu sprawdza sumy kontrolne na pracy oraz spełnienie wymagań dot. zaliczenia przedmiotów. Spełnienie ich warunkuje ustalenie przez Dziekana składu komisji egzaminacyjnej i ostateczny termin egzaminu dyplomowego.

W skład komisji wchodzi co najmniej 3 osoby, w tym promotor i recenzent. Przewodniczy Dziekan lub Prodziekan albo powołany przez Dziekana nauczyciel akademicki ze stopniem naukowym co najmniej doktora. Pracownik dziekanatu wprowadza do systemu

USOS średnią ze studiów, ostateczny termin egzaminu dyplomowego i skład komisji egzaminacyjnej. Przygotowywany jest również protokół egzaminu. Jest on przekazywany w dniu egzaminu przewodniczącemu komisji, wraz z egzemplarzem pracy dyplomowej przeznaczonym to teczki osobowej studenta i raportem z badania antyplagiatowego.

Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest w formie ustnej. Komisja ustala wynik egzaminu, sporządza protokół i podejmuje decyzję w sprawie nadania tytułu zawodowego. Wynik egzaminu jest ustalany podczas niejawnego narady komisji. Po zakończeniu egzaminu dyplomowego praca dyplomowa jest niezwłocznie przekazywana do bazy referencyjnej OSA oraz ORPD. Po egzaminie dyplomowym pracownik dziekanatu uruchamia studentowi elektroniczną kartę obiegową. Dyplom ukończenia studiów wraz z odpisami i suplementem (zgodnie z obowiązującymi przepisami) jest sporządzany przez pracownika dziekanatu. Ww. dokumenty wydawane są studentom po uzupełnieniu i zamknięciu elektronicznej karty obiegowej.

3.5. Sposoby i narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów

W przypadku kierunku politologia monitorowanie postępów studentów jest proste, ponieważ na każdym roczniku znajduje się tylko jedna grupa studentów. Z analizy obserwacji studentów kierunku politologia w ostatnich kilku latach wynika, że po pierwszym semestrze na studiach pozostają i studiują osoby istotnie zainteresowane tym kierunkiem. Stosunkowo duży odsiew jest po pierwszym semestrze, ale nie wynika to z nieotrzymania zaliczeń czy niezdania egzaminów, lecz z powodu tzw. „martwych dusz”. Od kilku lat zauważalne jest na kierunku politologia zjawisko zapisywania się na studia osób, które odbierają legitymację studencką, część z nich składa nawet wnioski o stypendium, zapisują się na zajęcia w USOSie, lecz na nie uczęszczają.

Tabela 15. Liczba studentów przyjętych na pierwszy rok oraz odsiew po 1 roku studiów.

Rok akademicki	studia stacjonarne I stopnia		studia stacjonarne II stopnia	
	liczba przyjętych na pierwszy rok	o -odsiew po 1 roku studiów [%]*	liczba przyjętych na pierwszy rok	o - odsiew po 1 roku studiów [%]*
2014/2015	41	53,7	17	82,3
2015/2016	32	59,4	10	70
2016/2017	13	38,5	21	33,3
2017/2018	20	40	16	56,2
2018/2019	17	52,9	14	42,8

* Odsiew liczony wg wzoru $o = (\text{liczba studentów po 1 roku studiów} / \text{liczba studentów przyjętych na pierwszy rok}) * 100\%$

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Obowiązujący regulamin studiów reguluje sposób zaliczania semestru bądź roku studiów, na WPiSM w tym na kierunku politologia okresem zaliczeniowym jest semestr. Oznacza to, że ostateczny termin uzyskania zaliczeń zajęć i zdania wszystkich egzaminów objętych planem studiów w semestrze zimowym upływa 28 lutego, a w semestrze letnim 20 września. Zgodnie z Regulaminem Studiów warunkiem zaliczenia semestru lub roku studiów jest uzyskanie zaliczenia zajęć, zdanie wszystkich egzaminów i zaliczenie praktyk oraz uzyskanie odpowiedniej liczby punktów ECTS określonych planem studiów lub Indywidualnym Planem Studiów. W przypadku studenta odbywającego studia lub praktyki w ramach porozumień lub programu wymiany, dodatkowym warunkiem zaliczenia semestru lub roku studiów jest złożenie wykazu uzyskanych zaliczeń lub potwierdzenie odbycia praktyk.

Organizacja roku akademickiego jest znana z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem – zazwyczaj w maju poprzedzającym rok akademicki.

Regulamin studiów określa maksymalny czas jaki prowadzący zajęcia ma na wpisanie oceny do systemu USOS. Terminy zaliczeń oraz egzaminów są ustalane w porozumieniu ze studentami, ponadto terminarz egzaminów jest publikowany na stronie internetowej wydziału oraz wywieszony w gablocie. Sposób zaliczenia czy też forma egzaminu podane są w sylabusie. Prace zaliczeniowe i egzaminacyjne są przechowywane przez prowadzących zajęcia, student ma prawo wglądu do nich. Szczegóły określa Regulamin studiów np. warunki egzaminu komisyjnego, możliwość wybrania egzaminatora w przypadku, gdy zajęcia prowadzi dwóch prowadzących, skalę ocen itp. Formy przeprowadzania zaliczenia czy egzaminu są zróżnicowane – praktykuje się organizowanie egzaminów pisemnych (np. z przedmiotu Współczesne systemy polityczne), ale też i ustnych (np. Komunikacja społeczna). W przypadku zdobywania zaliczeń z konwersatoriów i ćwiczeń często obowiązuje system punktowy, w którym premiowane są różne aktywności studentów (aktywność na zajęciach, przygotowanie wystąpienia, udział w debacie, kolokwium itp.). Szczegółowo formy sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się zostały przedstawione w załączniku 3.8, a także informacje takie zawarte są w planie studiów (załącznik nr 2.1).

Ocena sprawdzania i oceniania efektów uczenia się odbywa się w sposób ciągły bądź okresowy. Zależy to przede wszystkim od formy prowadzenia zajęć. Np. w przypadku wykładów kursowych sprawdzenie i ocena osiągnięć efektów uczenia ma miejsce zazwyczaj na koniec semestru, trudno o inne rozwiązanie, gdyż zgodnie z Regulaminem Studiów obecność na tego typu zajęciach nie jest obowiązkowa. Bardzo często na wykładach monograficznych jest oceniana aktywność studentów, jest to warunek uzyskania zaliczenia (rozwiązania

regulaminowe w tym względzie są inne niż w przypadku wykładów kursowych). W przypadku ćwiczeń i konwersatoriów sposoby są już bardziej zróżnicowane, często odbywa się to na zasadzie monitorowania aktywności studenckiej na zajęciach (punkty za aktywność), zaliczaniu prac semestralnych (np. przygotowanie prezentacji – wystąpienia na zajęciach na zadany temat lub referatu, który niekoniecznie musi być wygłoszony przez autora), rozliczaniu z przyswojenia materiałów źródłowych, niezbędnych do uczestnictwa w kolejnych zajęciach, uczestnictwie w projekcie zespołowym, może to być także rozwiązywanie zadań (np. opracowanie danych statystycznych za pomocą właściwych programów komputerowych), ostatecznie stosuje się także kolokwia semestralne oraz końcowe. Szczegóły są zawarte w sylabusach. Terminy zaliczeń i egzaminów są ustalane z wyprzedzeniem ze studentami.

Osiągnięcie efektów uczenia się w obszarze kompetencji językowych odbywa się dwustopniowo, na semestrach 3 i 4 studenci mają lektorat z języka obcego, semestr 3 kończy się zaliczeniem na ocenę, natomiast semestr 4 zaliczeniem na ocenę i egzaminem. Lektorat to język specjalistyczny I na studiach stopnia I, zajęcia te mają przygotować studenta do zajęć jakie odbywają się później, a mianowicie konwersatorium do wyboru w języku obcym. Tematyka jest zróżnicowana, student zapisuje się na jedno z nich, na stopniu I ma do zaliczenie 2 takie konwersatoria, co daje łącznie 60 godzin zajęć również języka specjalistycznego o charakterze praktycznym (zajęcia w języku obcym, literatura w języku obcym, zaliczenie również). Zajęcia te mają także w zamyśle przygotować studentów do wyjazdu w ramach programu Erasmus+.

W przypadku stopnia II dopiero od roku akademickiego 2019/2020 został wprowadzony lektorat z języka specjalistycznego, który będzie kończyć się egzaminem weryfikującym osiągnięcie efektów uczenia się czy nie. Ponadto już od wielu lat podobnie jak na stopniu I student musi zaliczyć konwersatorium do wyboru w języku obcym w liczbie 3. Jak można zauważyć jest to procentowo więcej niż na studiach stopnia I. Warunki weryfikacji efektów uczenia się analogicznie jak na stopniu I.

3.7. Dobór metod sprawdzania i ocena efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych

Jak już zostało wspomniane metody sprawdzania efektów uczenia się zróżnicowane. pierwszej części tego punktu zostaną opisane przykładowe metody sprawdzania efektów uczenia się:

- efekt K_W01 (Zna charakter nauk społecznych, w tym przede wszystkim nauk o polityce, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk społecznych) jest sprawdzany w czasie egzaminu pisemnego przedmiotu: Podstawy teorii polityki, do którego student może podejść po zaliczeniu ćwiczeń, na których weryfikacja efektów uczenia się jest bardziej złożona, gdyż jest wypadkową ocen za tzw. wejściówki, aktywność, wygłoszenie referatu oraz kolokwium.
- efekt K_U02 (Stosuje odpowiednie metody i narzędzia w rozwiązywaniu problemów właściwe dla nauk o polityce) jego osiągnięcie jest weryfikowane m.in. na następujących przedmiotach: Marketing polityczny, Współczesne systemy polityczne Seminarium dyplomowe/magisterskie. W przypadku seminarium student sam lub z pewną pomocą promotora musi wybrać metody i narzędzia do rozwiązania swojego problemu badawczego. Z kolei np. Marketing polityczny - na zajęciach stosuje się metodę projektową, jednym z zadań jest przygotowanie manifestu programowego kandydata.
- efekt K_K04 (Przestrzega zasad etyki również w kontekście pracy zawodowej i wymaga tego od innych), osiągnięcie tego efektu jest sprawdzane m.in. na seminarium dyplomowym/magisterskim, gdyż prace są sprawdzane programem antyplagiatowym, lecz to odnosi się właściwie do wszystkich przedmiotów.

Efekty uczenia się w kategorii wiedza najczęściej są sprawdzane w formie egzaminu pisemnego lub ustnego bądź kolokwium pisemnego, w przypadku efektów w zakresie umiejętności sprawdzenie ma na ogół charakter praktyczny, student jest zobowiązany do wykonania pewnego zadania - indywidualnie bądź w grupie, może być to projekt (np. Marketing polityczny), dokonanie analizy statystycznej - opis ilościowy (np. Metody i techniki badawcze), rozwiązanie zadania (np. Podstawy statystyki), napisanie referatu (np. Międzynarodowe stosunki polityczne), przygotowanie się do wystąpienia publicznego np. prezentacji (np. e-Polityka i administracja cyfrowa). W zakresie kompetencji społecznych osiągnięcie efektów w tym obszarze sprawdza się zazwyczaj pośrednio - np. przestrzeganie zasad etyki - analiza JSA tekstu pracy dyplomowej, zachowanie na egzaminie, gotowość do zdobywania wiedzy, informacji i danych potrzebnych w procesie rozwiązywania praktycznych problemów w życiu zawodowym ze szczególnym uwzględnieniem problemów z obszaru nauk o polityce i administracji - aktywność na zajęciach, zaangażowanie w pracy kół naukowych itd.

- Techniki informatyczno-komunikacyjne – np. przedmiot: Seminarium dyplomowe - promotor pracy, jak i recenzent oceniają sposób edycji tekstu (korzystanie z edytora tekstowego, jego zaawansowanych funkcji np. spis treści, odsyłacze itp.), ale także korzystanie ze zasobów cyfrowych (korzystanie z baz tekstowych z zakresu dyscypliny nauk o polityce i administracji); przedmioty: Komunikowanie społeczne czy Podstawy organizacji i zarządzania i inne - korzystanie z e-learningu, zajęć przygotowanych przez wykładowcę na platformie moodle, wykładowcy na WPISM korzystają zazwyczaj z blended learning, student, aby zaliczyć przedmiot musi również rozliczyć się z treści przygotowanych w formie cyfrowej; przedmiot: metody i techniki badawcze - analiza ilościowa wyników badań (korzystanie z zaawansowanego programu SPSS), student aby zdobyć zaliczenie musi rozwiązać zadanie przy pomocy pakietu statystycznego- efekt uczenia się K_U03; K_K05
- Kompetencje językowe – przedmiot: język specjalistyczny I oraz język specjalistyczny II (od roku 2019/2020 studia stopnia 2) w ramach lektoratów; konwersatorium do wyboru w języku obcym - student korzysta z tekstów obcojęzycznych, na zajęciach komunikuje się w języku obcym, przygotowuje wypowiedzi, prezentacje, posługuje się językiem specjalistycznym - efekt uczenia się K_U04
- Znajomość wydarzeń politycznych z najnowszej historii powszechnej i Polski – np. przedmioty: Najnowsza historia polityczna świata, Historia polityczna Polski XX i XXI wieku - egzamin pisemny - efekt uczenia się K_W05; K_U05; K_K04; K_U01.

Charakterystyka prac etapowych i egzaminacyjnych oraz sposoby dokumentowania efektów uczenia się

Jak już zostało wspomniane pisemne prace egzaminacyjne i zaliczeniowe są przechowywane przez nauczycieli akademickich, część prac jest w wersji elektronicznej (np. prezentacje multimedialne). Protokoły egzaminacyjne i zaliczeniowe są przechowywane w wersji elektronicznej w systemie USOS oraz w wersji papierowej w dziekanacie.

Charakterystyka prac dyplomowych

Tematyka prac dyplomowych i magisterskich jest zdeterminowana przez zainteresowania naukowe promotorów i studentów. Na WPiSM obowiązuje zasada zapisywania się przez studentów na seminaria u przyszłych promotorów. Stąd też już na rozmowie wstępnej nauczyciel akademicki rozmawia ze studentem na temat pracy licencjackiej czy magisterskiej. Następnie listy seminaryjne są przekazywane do Prodziekana ds. Kształcenia, który weryfikuje po pierwsze liczebność seminarium, po drugie sprawdza czy nie ma dublujących się zapisów. W ostatnich latach na kierunku politologia powstawały m.in. prace podejmujące tematy związane z (szczegółowy wykaz stanowi załącznik 2.7):

- myślą polityczną np. Wizje ładu społecznego w myśli Hansa-Hermann Hoppego (promotor Prof. dr hab. J. Bartyzel, student: Piotr Kazimierski (nr albumu: 251221);
- zachowań wyborczych, marketingu politycznego np. Kreowanie wizerunku politycznego w mediach masowych, na przykładzie kampanii wyborczej Donalda Trumpa (promotor dr hab. M. Strzelecki, prof. UMK, studentka Olga Taraszka, nr albumu 266462), Wizerunek Michała Zalewskiego w badaniu opinii publicznej (promotor dr hab. M. Czyżniewski prof. UMK, studentka Oliwia Zielińska, nr albumu 253264)
- Polityk UE np. Polityka regionalna UE na przykładzie województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2007-2013 (promotor dr hab. E. Alabrudzińska prof. UMK, studentka Małgorzata Wójcik, nr albumu 237225).

Prac magisterskich jest mniej, wśród nich są też prace z zakresu:

- międzynarodowych stosunków politycznych np. Ukraina i Unia Europejska 1991-2017 (promotor dr hab. Z. Karpus prof. UMK, studentka Kamila Rezmer, nr albumu 270075);
- zachowań wyborczych, badań elektoratu np. Fenomen wyborczy ruchu społeczno-politycznego Kukiz'15 (promotor prof. dr hab. W. Wojdyło, student Mateusz Moderacki, nr albumu: 259802).

Wyniki monitoringu losów absolwentów

Wydział w monitorowaniu losów absolwentów posługuje się systemem ELA (szerzej w pkt. 10). Pomocne w tym przedsięwzięciu jest także Biuro Karier UMK, gdyż jednym z jego zadań jest badanie losów zawodowych absolwentów UMK, dane z badań (przeprowadzane po

6 miesiącach i 3 latach po zakończeniu studiów) są cyklicznie przesyłane do WPiSM. Wydział także prowadzi od około 3 lat własne eksploracje, najnowsze opracowanie jest zatytułowane „Badanie oczekiwań i motywacji do studiowania na I roku studiów stacjonarnych prowadzonych na WPiSM w latach 2017-2019”, autorami badań są: dr hab. B. Michalak prof. UMK, dr M. Winławska, dr W. Szewczak (wyniki badań do wglądu podczas wizytacji zespołu oceniającego PKA). W związku z tym, że szczególnie studia magisterskie w ostatnich latach przygotowywały do podjęcia studiów doktoranckich, część absolwentów stawała się doktorantami i ich rozwój był śledzony na bieżąco przez Wydział.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Charakterystyka kadry naukowej prowadzącej zajęcia

Zgodnie z celami polityki kadrowej w tej chwili na Wydziale zatrudniani są wyłącznie adiunkci ze stopniem doktora lub doktora habilitowanego, profesorowie UMK ze stopniem doktora habilitowanego lub tytułem profesora oraz profesorowie zwyczajni z tytułem profesorskim i znacznym dorobkiem naukowym po uzyskaniu tytułu. Obecnie Wydział zatrudnia 57 pracowników naukowo-dydaktycznych, 9 tytułarnych profesorów, 26 pracowników ze stopniem doktora habilitowanego, oraz 22 doktorów. Posiadany przez wszystkie te osoby dorobek naukowy (szeroko omówiony w kryterium 1 i w załączniku nr 2.7 – charakterystyka kadry prowadzącej zajęcia) może świadczyć o bardzo dobrym przygotowaniu do prowadzenia zajęć na omawianym kierunku. Ponadto warto wskazać, że część nauczycieli akademickich (m.in. dr Popławski, dr Szewczak, dr Redo, dr Rezmer, dr hab. Bartłomiej Michalak, prof. UMK i inni) podwyższa swoje kompetencje dydaktyczne dzięki uczestnictwu m. in. w szkoleniach, kursach, warsztatach i projektach organizowanych przez UMK (np. projekty „WZROST” czy „Podnoszenie kompetencji kadry dydaktycznej UMK”). Obszary wzmocnione przez wykładowców WPiSM to np. wykorzystywanie nowoczesnych metod dydaktycznych, stosowanie e-learningu, statystyka dla humanistów i przyrodników. Nauczyciele akademicy podnoszą także swoje kompetencje językowe – akademicki język angielski.

Aktywność ta jest następnie widoczna w kształceniu – nauczyciele akademicy wychodzą z inicjatywą wdrażania nowych form zajęć, metod kształcenia, np. prowadzą warsztaty (np. nauka wystąpień publicznych poprzez nagrywanie studentów i później analizowanie wystąpienia), czy wykorzystują metody kształcenia na odległość (szczegóły w pkt 5). Prowadzą również zajęcia w języku obcym (np. Political Systems of Western Democracies (dr M. Winęławska), Global Climate Negotiations (dr L. Czechowska), Foreign Policy of the Russian Federation (dr A. Bryc) – szczegółowy wykaz przedmiotów prowadzonych w języku obcym znajduje się w załączniku 1 (tabela 6)), a także wykorzystują na zajęciach i promują korzystanie wśród studentów z obcojęzycznych źródeł wiedzy (literatura zagraniczna, obcojęzyczne kursy i webinary).

Ponadto nauczyciele akademicy WPiSM prowadzący zajęcia na politologii są autorami podręczników, materiałów edukacyjnych i autorskich programów kształcenia. Jako przykłady można wymienić:

- Bäcker, R., Winclawska, M., Rak, J., Czechowska, L., Gadomska, G., Gajda, J., & Płotka, B. (2016). Metodologia badań politologicznych
- Michalak B. (2013), Partie polityczne i systemy partyjne. Zarys wykładu. Warszawa: WSP TWP w Warszawie, ss. 228
- Prof. dr hab. Jacek Bartyzel: autorski program wykładów z teologii politycznej na UMK (unikatowy w skali kraju);
- Dr S. Drelich: autorski program konwersatorium pt. „Współczesne spory aksjologiczne” przeznaczonego dla studentów politologii, stosunków międzynarodowych, dziennikarstwa i komunikacji społecznej i bezpieczeństwa wewnętrznego (2019)
- Dr S. Drelich, autorski program wykładu monograficznego pt. „Potęga telewizji” przeznaczonego dla studentów politologii, stosunków międzynarodowych, dziennikarstwa i komunikacji społecznej i bezpieczeństwa wewnętrznego (2016-2018);
- Dr S. Drelich: nagroda Rektora UMK za przygotowanie programu wykładu monograficznego pt. „Potęga telewizji” przeznaczonego dla wszystkich studentów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (2016);
- Dr M. Piechowicz: Laureat konkursu na 10 najlepszych propozycji autorskich materiałów dydaktycznych, wykorzystujących nowoczesne metody nauczania, mających na celu wzmocnienia potencjału dydaktycznego UMK – projekt rozwoju potencjału UMK „WZROST” finansowany z funduszy UE (2015).

Indywidualne sukcesy przekładają się na sukcesy uczelni i wydziału, o czym może świadczyć fakt, że kierunek politologia na UMK w rankingach „Perspektyw” zajął w roku 2018 i 2019 6. miejsce w grupie uczelni akademickich, w roku 2017 5. miejsce, a w 2016 – miejsce 6 w kategorii uniwersytety. Świadczy to o stałej, wysokiej pozycji kierunku na szczeblu ogólnopolskim.

4.2. Obsada zajęć i polityka kadrowa

Pracowników prowadzących zajęcia na kierunku politologia można podzielić na dwie zasadnicze grupy: pracowników WPiSM i doktorantów.

Większość zajęć prowadzą osoby, które uzyskały stopień doktora czy doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o polityce (i administracji) lub mają tytuł profesora nauk społecznych. Procedura obsady zajęć na WPiSM jest następująca. Na kolejny rok akademicki proponuje ją pełnomocnik ds. kierunku. Zazwyczaj drobnych korekt dokonuje Prodziekan ds.

kształcenia. Przy podzieleniu zajęć dydaktycznych zwraca się uwagę nie tylko na obszar badawczy danego pracownika, ale także na oceny zajęć dydaktycznych przez niego prowadzonych. W przypadku zajęć prowadzonych przez doktorantów, zwracana jest uwaga na ich predyspozycje oraz na kierunek ukończonych przez nich studiów magisterskich i licencjackich. Wśród uczestników studiów doktoranckich na WPiSM są absolwenci kierunku politologii, ale również stosunków międzynarodowych oraz dziennikarstwa i komunikacji społecznej. Są też osoby, które ukończyły europeistykę i historię. Część zajęć jest łączona z kierunkiem stosunki międzynarodowe, jest to zgodne z przepisami wewnętrznymi UMK, a także wymuszone kwestiami ekonomicznymi.

Program kierunku politologia zawiera zajęcia mające na celu osiągnięcie przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej (podstawy teorii polityki, metody i techniki badań politologicznych). Zajęcia te są prowadzone przez nauczycieli akademickich o wieloletnim doświadczeniu, często realizujących granty badawcze, czy będących ekspertami w komercyjnych ośrodkach badawczych (prof. dr hab. Roman Backer, dr hab. Bartłomiej Michalak, dr Maria Winclawska – informacja o prowadzonych badaniach i realizowanych grantach badawczych – pkt. 1.2 – granty). Także na pozostałych zajęciach na kierunku politologia kadra dydaktyczna opiera działalność dydaktyczną na prowadzonej przez siebie działalności naukowej (powiązanie treści kształcenia z prowadzonymi badaniami – zob. tabela 8,9) oraz włącza studentów w działania naukowe (zob. pkt. 1.2).

Jak zostało wskazane powyżej, zgodnie z kierunkami polityki kadrowej w tej chwili na Wydziale zatrudniani są wyłącznie adiunkci ze stopniem doktora lub doktora habilitowanego, profesorowie UMK ze stopniem doktora habilitowanego lub tytułem profesora oraz profesorowie zwyczajni z tytułem profesorskim i znacznym dorobkiem naukowym po uzyskaniu tytułu. Obecnie jest zatrudnionych 57 pracowników naukowo-dydaktycznych, 26 pracowników ze stopniem doktora habilitowanego oraz 9 tytułarnych profesorów oraz 22 doktorów. Polityka kadrowa Wydziału podporządkowana jest strategii Uniwersytetu i prowadzona jest zgodnie z następującymi uchwałami Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu:

- Uchwałą Nr 177 z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie polityki osobowej oraz zasad i trybu zatrudniania nauczycieli akademickich na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- Uchwałą nr 217 z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie wytycznych służących ustaleniu kryteriów oceny działalności naukowej nauczycieli akademickich oraz zasad wynagradzania nauczycieli akademickich za publikacje artykułów naukowych,

- Uchwałą nr 42 z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie kryteriów oceny działalności naukowej obowiązujących przy ocenie okresowej nauczycieli akademickich na poszczególnych stanowiskach oraz obowiązujących nauczycieli akademickich ubiegających się o zatrudnienie na określonym stanowisku w ramach awansu zawodowego.

Powyższe uchwały określają wytyczne dotyczące ustalenia kryteriów oceny działalności naukowej nauczycieli akademickich na stanowiskach naukowych i naukowo-dydaktycznych dokonywanej: w trakcie okresowej oceny nauczycieli akademickich oraz w trakcie procedury zatrudniania lub awansu zawodowego nauczycieli akademickich. Ponadto określają one również zasady przyznawania gratyfikacji finansowych pracownikom Uniwersytetu za publikacje artykułów naukowych w najwyższej punktowanych czasopismach naukowych. Kryteria oceny pracowników naukowo-dydaktycznych dotyczą w szczególności: osiągnięć naukowych, których wyniki zostały opublikowane w formie artykułów w renomowanych czasopismach naukowych lub w formie monografii naukowych; zdolności pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na prowadzenie badań naukowych. W celu wspierania prowadzonych przez pracowników Uniwersytetu krajowych i międzynarodowych badań naukowych oraz ich dążenia do osiągnięcia doskonałości akademickiej, rektor przyznaje autorom najwyższej punktowanych, afiliowanych w Uniwersytecie, publikacji w periodykach naukowych jednorazowe stypendia z własnego funduszu stypendialnego (załącznik 3.9).

Również na poziomie wydziałowym funkcjonuje sformalizowany system ocen pracowniczych służący realizacji misji Wydziału oraz osiągnięciu pożądanego poziomu rozwoju zawodowego zatrudnionej kadry. Przeprowadzana jest ocena bieżąca i okresowa. Bieżąca ocena nauczycieli akademickich jest prowadzona przez bezpośrednich przełożonych (kierowników katedr). Formalne okresowe oceny pracowników odbywają się co 4 lata. Oceny są też realizowane, gdy z końcem danego roku akademickiego upływa termin mianowania lub umowy o pracę, bądź też, gdy podczas poprzedniej oceny pracownika wnioskowano o wcześniejszą ocenę (wcześniej niż po dwóch latach). Oceny dokonuje Wydziałowa Komisja Oceniająca.

Przy ocenie pracownika brane są pod uwagę następujące aspekty:

- działalność naukowo-badawcza (w tym m.in.: udokumentowany dorobek naukowy wraz z jego oceną parametryczną przygotowaną przez Sekcję Bibliografii Publikacji Pracowników UMK i Analiz Bibliometrycznych w Bibliotece Głównej UMK w Toruniu),
- realizowane w okresie oceny projekty badawcze,

- prowadzona działalność dydaktyczna (w tym ocena dokonana w trakcie hospitacji)
- oceny studentów w systematycznych badaniach ankietowych,
- realizowana w okresie oceny działalność organizacyjna,
- odznaczenia, nagrody, wyróżnienia uzyskane w okresie oceny,
- opinia kierownika katedry.

Ważnym elementem systemu ocen są oceny studentów. Zasady ocen jakości kształcenia przez studentów zawarte są w Zarządzeniu Rektora UMK nr 60 i 61 z 7.04.2014 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych w UMK w Toruniu. Anonimowe badania ankietowe studentów są prowadzone systematycznie w każdym semestrze za pośrednictwem systemu USOS.

Zgodnie z zasadami ocen okresowych obowiązującymi od 2017 roku pracownicy naukowcy i naukowo-dydaktyczni są zobowiązani do spełnienia minimalnego poziomu kryteriów rozwoju naukowego dla poszczególnych stanowisk zgodnie z Uchwałą nr 42 Senatu UMK z dnia 28 marca 2017 sprawie kryteriów oceny działalności naukowej obowiązujących przy ocenie okresowej nauczycieli akademickich na poszczególnych stanowiskach oraz obowiązujących nauczycieli akademickich ubiegających się o zatrudnienie na określonym stanowisku w ramach awansu zawodowego.

Bardzo ważnym czynnikiem wspierającym rozwój kwalifikacji naukowych jest posiadanie przez wydział uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora oraz doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce. Kadra naukowo-dydaktyczna zatrudniona na WPiSM posiada coraz wyższe kwalifikacje merytoryczne. Od chwili utworzenia Wydziału w 2009 roku systematycznie zwiększa się liczba tytułarnych profesorów i doktorów habilitowanych. Od czasu uzyskania uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego w grudniu 2010 roku w zakresie dyscypliny nauk o polityce – stopień doktora habilitowanego uzyskało 19 pracowników. Tytuł naukowy w dziedzinie nauk społecznych został nadany 4 pracownikom. Pracownicy WPiSM uzyskują także stopnie naukowe poza ośrodkiem macierzystym, np.: dr hab. B. Stachowiak (2014 - UG), dr hab. Marcin Siwicki (2019 – UMCS) (szczegółowy spis awansów naukowych kadry – tabela 7).

Kolejnym elementem systemu wsparcia i motywowania kadry do rozwoju jest finansowanie przez Wydział wyjazdów na konferencje, seminaria i sympozja naukowe w ramach działalności statutowej. Każda Katedra Wydziału posiada przyznaną corocznie wysokość dotacji na finansowanie działalności naukowej pracowników (<https://www.wpiism.umk.pl/wydzial/rada-wydzialu/biuletyn-prawny/komunikaty/> - dostęp możliwy po zalogowaniu). Na Wydziale funkcjonuje również Wydziałowa Komisja

ds. Nagród, która cyklicznie przyznaje wyróżnienia wybranym nauczycielom akademickim, w którym to procesie bierze pod uwagę osiągnięcia naukowe i zaangażowanie w pracę organizacyjną Wydziału. Dziekan w celu wspierania prowadzonych przez pracowników Wydziału krajowych i międzynarodowych badań naukowych oraz ich dążenia do osiągnięcia doskonałości akademickiej corocznie ogłasza kryterium punktowe dla publikacji naukowych, na podstawie którego przyznawany jest jednorazowy dodatek specjalny (na wzór nagrody rektora za wysoko punktowane publikacje). Ponadto Wydział wspiera pracowników, finansując tłumaczenia publikacji naukowych.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Baza dydaktyczna i naukowa służąca realizacji zajęć i działalności naukowej

Baza dydaktyczna Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych (WPiSM) UMK w Toruniu mieści się w budynku przy ul. Batorego 39L w Toruniu o łącznej powierzchni użytkowej 2692,06 m², w której znajdują się dziekanaty, dobrze wyposażonych sale ćwiczeniowe, seminaryjnych oraz pracownia komputerowa. Należy podkreślić, że budynek Wydziału dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych (w budynku znajduje się dźwиг osobowy, winda przyścienna, podjazdy, odpowiednio wyposażone toalety oraz oznakowane miejsca parkingowe). W obiekcie znajdują się m.in.: 2 sale wykładowe zdolne pomieścić ok. 80 studentów, każda z nich wyposażona jest w nowoczesne komputery stacjonarne połączone z rzutnikiem multimedialnym oraz systemem nagłośnienia, a także bezprzewodowe mikrofony z czego jedna z nich posiada tablice interaktywna. Ponadto w budynku mieści się 8 sal do prowadzenia ćwiczeń wyposażonych również w komputery stacjonarne połączone z projektorem multimedialnym i systemem nagłośnienia – w trzech z nich znajdują się tablice interaktywne. Zajęcia prowadzone w formie seminariów i warsztatów odbywają się w czterech mniejszych salach. W jednostce dydaktycznej mieści się również pracownia komputerowa umożliwiająca prowadzenie zajęć laboratoryjnych. W skład wyposażenia wchodzi: 17 stanowisk z komputerami typu PC w każdym z nich zainstalowane jest oprogramowanie (MS OFFICE, ACROBAT READER DC oraz w zależności od zapotrzebowania procesu dydaktycznego są zainstalowane lub mogą zostać doinstalowane inne programy w tym np. w ramach licencji ogólnouczelnianej Pakiet statystyczny SPSS). W pracowni podwieszony jest również projektor multimedialny połączony z komputerem prowadzącego zajęcia i systemem nagłaśniania. Wszystkie komputery na WPiSM posiadają szerokopasmowy dostęp do Internetu. Ponadto nauczyciele akademicy mają do dyspozycji 32 pokoje wyposażone w komputery stacjonarne z dostępem Internetu oraz sukcesywnie wyposażone w nowoczesne urządzenia wielofunkcyjne. Zespół administracyjno-gospodarczy na bieżąco monitoruje, ocenia i udoskonalenia bazę dydaktyczną lub zgłasza Dziekanowi potrzeby co do jej udoskonalenia. Potrzeby takie mogą być także zgłaszane przez pracowników naukowych oraz studentów. Kierunek przekazywania informacji został wyznaczony w następujący sposób: studenci do pracowników naukowych, pracownicy naukowcy do kierownika zespołu administracyjno-gospodarczego, kierownik do Dziekana. W miarę dostępnych środków finansowych wyposażenie bazy dydaktycznej WPiSM UMK jest na bieżąco odnawiane i unowocześniane.

Jeśli nie jest to możliwe od razu, to realizacja jest wpisywana w plan rzeczowo-finansowy na kolejny rok. Należy także podkreślić, że władze Wydziału od 2010 roku podejmują starania o przeniesienie jednostki do nowego, większego, bardziej funkcjonalnego budynku. W obecnym czasie dużym znaczeniem dla Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych jest planowana kontynuacja rozbudowy Collegium Humanisticum przy ul. Bojarskiego 1 w Toruniu, do którego planowane jest przeniesienie Wydziału (Załącznik 3.10).

Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej

Jeżeli chodzi o dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej studenci oraz pracownicy WPiSM posiadający konta na serwerach UMK mogą swobodnie korzystać na obiekcie z bezprzewodowej sieci internetowej eduroam. Nad kwestiami związanymi z wykorzystaniem ICT na UMK czuwa Uczelniane Centrum Informatyczne (UCI). Każdy student może korzystać z sieci eduroam na urządzeniach mobilnych (laptop/smartphone/tablet) po zainstalowaniu stosownych certyfikatów. Studenci mają także dostęp do szeregu usług automatyzowanych przez Centralny Punkt Logowania. Są to: dostęp do poczty UMK, USOSa (istnieje również wersja mobilna), bazy pracowników UMK, platformy Moodle, pakietu Office 365 itp., Systemu informacji prawnej – Legalis i systemu informacji prawnej – LEX. Na uwagę zasługuje również usługa pozwalająca korzystać z czytelni online Biblioteki Uniwersyteckiej oraz e-zasobów, które są na bieżąco archiwizowane i uzupełniane. Na dzień 28 sierpnia 2019 roku w kategorii Political Science znajdowały się 424 pozycje (książki, czasopisma), a Politics&Government – 2000. Studenci mogą również, w ramach UMK, zakładać listy dyskusyjne i korzystać z udostępnionego przez UCI komunikatora. Należy jednak zwrócić uwagę, że nie są one popularne, studenci wolą korzystać z rozwiązań globalnych.

Warto również zauważyć, że dostęp do Internetu zapewniony jest również w domach studenckich. Studenci UMK mogą również korzystać z certyfikowanych usług zewnętrznych np.: zapewnianych przez Polish Identity Federation – PIONIER Id.

Jak zostało wskazane powyżej w UMK zapewniony jest także dostęp do platformy e-learningowej MOODLE (patrz pkt 2.3), która służy przy realizacji szkoleń obligatoryjnych (BHP), fakultatywnych (szkolenie biblioteczne), językowych testów sprawdzających, czy udostępnianiu przez nauczycieli akademickich materiałów dydaktycznych do pracy własnej studenta. Niezmiernie ważnym programem wykorzystywanym przez studentów jest SPSS, czyli oprogramowanie do statycznej analizy danych dostępne na licencji edukacyjnej (UMK uczestniczy w programie ARIADNA, więcej informacji: <http://www.ariadna.edu.pl/>). Dzięki temu studenci mogą korzystać z tego oprogramowania nie tylko podczas realizacji zajęć (ze

statystyki, metod i technik badawczych), ale również przy pracach badawczych, m.in. do wykonania badań w ramach realizacji swoich projektów naukowych, czy na potrzeby prac dyplomowych.

Podczas ostatniej oceny PKA na kierunku politologia w programie studiów występował przedmiot Technologia informacyjna w wymiarze 30 h, po zmianie programu od roku akademickiego 2013/2014 zredukowano go. Formuła tego przedmiotu wyczerpała się. Ówcześni studenci prezentowali odpowiedni poziom umiejętności i wiedzy w zakresie ICT. Akcent przesunięto na wykorzystywanie nowych technologii w sytuacjach praktycznych – na innych przedmiotach. Jako przykład można przywołać: Metody i techniki badań (dr M. Winclawska), na którym wykorzystuje się pakiet SPSS, Wykorzystanie funduszy strukturalnych (dr M. Kleinowski), gdzie studenci zapoznają się z generatorem wniosków (np. System Obsługi Wniosków Aplikacyjnych SOWA), SPSS - Podstawy statystyki (dr W. Szewczak), MindJet Mind Manager - Metodologia badań politologicznych (dr W. Szewczak). Standardem jest również wykorzystanie oprogramowania użytkowego w zakresie przygotowania do zajęć zarówno wykładowców, jak i studentów.

System biblioteczno-informacyjny uczelni

Biblioteka Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK wchodzi w skład systemu biblioteczno- informacyjnego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, nad którym nadzór merytoryczny sprawuje Dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej. W jednostce zatrudnione są dwie osoby na stanowisku kustosa. Biblioteka WPiSM to naukowa jednostka specjalistyczna, działająca (w zakresie zadań usługowych, dydaktycznych i naukowych jednostki macierzystej - BU UMK), zgodnie z systemem biblioteczno- informacyjnym. Jednostka wychodzi naprzeciw potrzebom pracowników i studentów Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych (informatorium, katalog, wypożyczenia i korzystanie ze zbiorów „na miejscu”) oraz wszystkich zainteresowanych zbiorami, które oferuje (informatorium, katalog online, korzystanie ze zbiorów „na miejscu”). Biblioteka jest w pełni wyposażona w biblioteczny sprzęt komputerowy (w tym dwa komputery dostępne dla czytelników). Jednostka wspomaga proces kształcenia studentów i doktorantów oraz pracę naukową prowadzoną na Uczelni poprzez działania w zakresie: usług naukowych (organizowanie konferencji naukowych, spotkań, warsztatów, współpraca z pracownikami naukowymi i kołami naukowymi WPiSM UMK), biblioteczno- informacyjnych (gromadzenie, ewidencja, opracowanie, udostępnianie, przechowywanie i zabezpieczenie zbiorów, świadczenie usług informacyjnych dla użytkowników systemu biblioteczno-informacyjnego, prowadzenie

krótkich szkoleń z zakresu korzystania z zasobów – dla użytkowników biblioteki, prowadzenia praktyk z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej) oraz poprzez udział pracowników BWPiSM w konferencjach naukowych, warsztatach oraz szkoleniach z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej oraz innych dziedzin. W jednostce na bieżąco monitoruje się ilość odwiedzin oraz korzystania z księgozbioru czytelnicy.

Biblioteka Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK gromadzi polską i zagraniczną literaturę - książki, czasopisma, płyty cd oraz mapy (w szczególności piśmiennictwo zalecane w sylabusach przedmiotów) głównie z zakresu politologii, studiów międzynarodowych, bezpieczeństwa międzynarodowego, UE, dziennikarstwa, marketingu politycznego, prawa, systemów politycznych, religii, filozofii. Stan inwentarza książek na dzień 3.09.2019 to 14154, a czasopism – 0158.

Ponadto użytkownicy BWPiSM mogą skorzystać z dostępu do elektronicznego systemu bibliograficzno-informacyjnego UMK (o zasięgu krajowym i międzynarodowym opartego na aktualnych polskich i zagranicznych bazach z bezpłatnym dostępem on-line na terenie uniwersytetu, bądź przez „usługę uwierzytelniania” poza uczelnią- w zakresie dostosowanym do kształcenia na ocenianym kierunku, a także do badań prowadzonych w dziedzinach nauki/sztuki oraz dyscyplinach naukowych/artystycznych związanych z tym kierunkiem).

Zasoby biblioteczne są w miarę możliwości rozszerzane i aktualizowane, m.in. ze względu na zapotrzebowanie studentów i pracowników naukowych na konkretną literaturę (przede wszystkim w kontekście prowadzenia zajęć – celem jest zapewnienie pełnego dostępu do pozycji zawartych w sylabusach zajęć).

Dostęp do subskrybowanych przez UMK baz elektronicznych jest możliwy przez stronę https://www.bu.umk.pl/czytelnia_online. Czytelnikom proponuje się również korzystanie z dostępu do Zasobu Cyfrowego UMK: <http://zc.umk.pl/dlibra>, Kujawsko-Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej <http://kpbc.umk.pl/dlibra>, Repozytorium UMK: <https://repozytorium.umk.pl/>, czy zasobów dziedzinowych: baz ([BazHum](#), [CEJSH](#)), czasopism ([e-Politikon](#), [Historia i Polityka](#), [Nowe Media](#), [Torun International Studies](#)), portali ([e-Publikacje Nauki Polskiej.pl](#), [IPSA International Political Science Association](#), [OAP Ośrodek Analiz Politologicznych UW](#), [Politeja](#)), repozytoriów ([OpenDOAR - The Directory of Open Access Repositories](#), [OAPEN Open Access Publishing in European Networks](#), [SSOAR Social Science Open Access Repository](#), [SSRN Social Science Research Network](#)), wyszukiwarki ([BASE](#), [Google Scholar](#), [Infomine](#)).

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym oznacza przede wszystkim zaangażowanie nauczycieli akademickich i doktorantów w realizację dodatkowych działań, często o charakterze wolontariatu, poza wydziałem i uczelnią. Wśród działań takich można wymienić:

- członkostwo w komitetach głównych olimpiad przedmiotowych przeznaczonych dla uczniów liceów ogólnopolskich (S. Drelich, M. Popławski, M. Redo);
- pełnienie funkcji wiceprzewodniczącego Komitetu Głównego: KG Olimpiady Wiedzy o Społeczeństwie, KG Olimpiady Wiedzy o Unii Europejskiej i KG Olimpiady Wiedzy o Prawach Człowieka w Świecie Współczesnym (od 2016, S. Drelich);
- pełnienie funkcji przewodniczącego Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej (W. Polak);
- członkostwo w zespołach eksperckich (np. Fundacja Stefana Batorego – dr hab. B. Michalak, prof. UMK);
- cykliczne prowadzenie audycji w radiu PiK (P. Tomaszewski);
- prowadzenie warsztatów dla młodzieży nt. samorządu terytorialnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego (M. Popławski);
- organizacja cyklicznych spotkań pn. „Świat OdNowa” poświęconych aktualnym problemom polityczno-międzynarodowym (A. Bryc, M. Czyżniewski);
- organizacja debaty „Divided Europe. Shaping Brexit and a common future” (A. Bryc, M. Czyżniewski);
- prowadzenie zajęć na Uniwersytecie III wieku (R. Backer, M. Strzelecki, M. Winclawska);
- pełnienie funkcji sędziego w Toruńskich Mistrzostwach Debat Oksfordzkich Szkół Średnich przez doktorantów (N. Ciszewska, K. Sopolńska, B. Płotka, K. Amrozy, P. Kruszyńska, P. Rutkowska i.in.) i pracowników naukowych WPiSM (P. Tomaszewski);
- zorganizowanie i prowadzenie warsztatów pt. "Być, albo nie być - rzecz o frekwencji wyborczej" dla młodzieży z IV Liceum Ogólnokształcącego w Toruniu (P. Kruszyńska);
- zorganizowanie i prowadzenie warsztatów pt. „Mistrzowie komunikowania do boju!” w ramach Toruńskiego Festiwalu Nauki i Sztuki 2019 (P. Kruszyńska);
- udział pracowników (jako wykładowcy) w festiwalu Copernicon w 2018 roku (S. Drelich, P. Tomaszewski);
- opracowanie programu szkoleniowego „Aktywne obywatelstwo europejskie” dla Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Bydgoszczy (przy Wyższej Szkole Gospodarki) oraz Punktu

- Informacji Europejskiej Europe Direct mającego mieć zastosowanie wobec studentów oraz młodzieży gimnazjalnej i licealnej (aplikacja w trakcie roku nauczania 2014/15, R. Potorski);
- opracowanie programu szkoleniowego „*Unia Europejska jako aktor polityki międzynarodowej*” dla Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Bydgoszczy (przy Wyższej Szkole Gospodarki) oraz Punktu Informacji Europejskiej Europe Direct mającego mieć zastosowanie wobec studentów oraz młodzieży gimnazjalnej i licealnej (aplikacja w trakcie roku nauczania 2014/15, R. Potorski).
  - wizyty studyjne w celach naukowo-dydaktycznych w Parlamencie Europejskim oraz Komisji Europejskiej w Brukseli z ramienia Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce (styczeń 2013, czerwiec 2015, R. Potorski);
  - pełnienie funkcji społecznego doradcy przewodniczącej Komisji do Spraw Unii Europejskiej Sejmu RP (2012-2015, R. Potorski);
  - zorganizowanie wyjazdu naukowo-dydaktycznego dla grupy pracowników i studentów Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK do Brukseli ze środków PE. W ramach projektu odbyła się seria spotkań i wykładów w Parlamencie Europejskim i Komisji Europejskiej (2011, R. Potorski).
  - udział w inicjatywach popularyzujących tematykę wschodoznawczą wśród mieszkańców Torunia – odczyt pt. „Ukraina – kraj różnorodności i pluralizmu” (Centrum Sztuki Współczesnej, 09.12.2012) – inicjatywa AEGEE Toruń „Otwórz się na wschód” w ramach projektu Partnerstwa Wschodniego (A. Kozyrka);
  - udział w dyskusji na temat „Quo vadis, Ukraino? O sytuacji Ukrainy z perspektywy polskiej, europejskiej i ukraińskiej” z serii „Zrozumieć sąsiadów” (Dwór Artusa, 26.03.2014) – Towarzystwo Polsko-Niemieckie w Toruniu (A. Kozyrka);
  - współpraca z organizacjami polonijnymi na Ukrainie, szczególnie z Centrum Rozwoju i Współpracy „Polonia” (popularyzacja wiedzy o Polsce, udział w projektach edukacyjnych „Biało-Czerwone ABC. Wspieranie rozwoju edukacji polskiej na Ukrainie”, współorganizowanych z Fundacją „Wolność i Demokracja”, 2016-2017) (A. Kozyrka);
  - komentarze wydarzeń politycznych na łamach prasy lokalnej, przede wszystkim „Gazeta Pomorska” (S. Drelich, W. Peszyński, P. Tomaszewski),
  - wykład prof. R. Backera i mgr Joanny Rak „Demokracja opancerzona. Ile wolności dać, a ile zabrać wrogom” w ramach Chojnickich Spotkań z Nauką w czytelnicy miejskiej w Chojnicach (2016).

Każda aktywność pracowników naukowych i doktorantów WPiSM to okazja do nieformalnego spotkania z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, na którym mogą zostać poruszone kwestie koncepcji kształcenia, efektów uczenia się, czy program studiów. Niejednokrotnie w ten sposób jest zawiązywana nieformalna współpraca w zakresie realizacji praktyk studenckich. Nieformalne spotkania prowadzą się także pierwszym krokiem do podjęcia współpracy formalnej.

W tym kontekście niezwykle owocną formą współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są spotkania z interesariuszami organizowane przez władze wydziału i pełnomocników ds. kierunków studiów. Spotkania te odbywają się zazwyczaj przed zmianami w programach studiów. Do interesariuszy rozsyłane są proponowane zmiany z prośbą o przekazanie swoich uwag, co do planowanych efektów uczenia się odpowiadających treściom i metodom kształcenia. Następnie odbywa się spotkanie, które ma na celu przeprowadzenie bezpośrednich konsultacji co do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych posiadanych przez studentów i absolwentów danego kierunku studiów, którzy są potencjalnymi kandydatami do pracy. Efektami spotkania są zmiany w programach studiów (przede wszystkim sprawy uprządkowania) oraz nawiązanie współpracy w sprawach praktyk i staży. Należy podkreślić, że po każdym spotkaniu z interesariuszami wysyłana jest wiadomość mailowa z podziękowaniem za udział w spotkaniu, a także prośbą o ocenę spotkania i wskazanie co można udoskonalić w jego formule w przyszłości.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia w koncepcji kształcenia

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest procesem złożonym, ideałem byłoby aby każdy student wyjechał w ramach programu Erasmus+ na jeden semestr na uczelnię zagraniczną. Jednakże tworząc koncepcję kształcenia należy uwzględnić warunki: możliwości i ograniczenia. Są nimi np. niechęć studentów do wyjazdów za granicę spowodowana kwestiami finansowymi. Dlatego też w koncepcji kształcenia tak ważną rolę odgrywają konwersatoria i wykłady ogólnouniwersyteckie w języku obcym, wykłady pracowników naukowych przyjeżdżających na Wydział w ramach Erasmus+, wykorzystywanie naukowej literatury zagranicznej.

Warto zauważyć, że umiędzynarodowieniu służą po pierwsze obowiązkowe zajęcia z języka specjalistycznego w ramach lektoratu. Do roku akademickiego 2018/2019 obowiązywało Zarządzenie Nr 97 Rektora UMK z 7 lipca 2015 roku w sprawie liczby godzin zajęć dydaktycznych na kierunkach studiów stacjonarnych, które wskazywało, że na studiach stopnia I jest 120 godzin lektoratu. Od roku akademickiego 2019/2020 będzie obowiązywać Zarządzenie Rektora UMK z dnia 7 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowego trybu organizacji na studiach stacjonarnych zajęć z języków obcych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika, w tym uregulowaniu uwzględnia się także studia stopnia 2, gdzie obowiązkowy jest lektorat z języka specjalistycznego II w wymiarze 30 godzin. Po drugie, umiędzynarodowieniu służą już wspomniane zajęcia do wyboru w języku obcym, w tym i zajęcia ogólnouniwersyteckie, jak i wykłady pracowników naukowych przyjeżdżających na wydział z ośrodków zagranicznych. Po trzecie, aspektem realizacji programu studiów, który służy umiędzynarodowieniu jest wykorzystywanie i zalecanie studentom lektury literatury obcojęzycznej (widoczne w sylabusach przedmiotów prowadzonych na kierunkach).

Ponadto należy wskazać, że poprawie uległy warunki przygotowanie studentów do uczenia się w językach obcych. Do tej pory, nauka języków obcych dotyczyła tylko studentów I stopnia (60 h) i odbywała się głównie poprzez zapewnienie w programie nauczania języka obcego realizowanego przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych. Zgodnie z nowoprzyjętymi aktami prawnymi dot. szkolnictwa wyższego wprowadzony zostanie również obowiązkowy lektorat w wymiarze 30 h na drugim stopniu studiów. Studentom oferowana jest w ramach lektoratów możliwość uczenia się jednego z czterech języków: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego i francuskiego. Osiąganie przez studentów

wymaganych kompetencji językowych jest oczywiście poddawane weryfikacji. Zaliczenia semestralne ćwiczeń uzyskiwane są po zaliczeniu przynajmniej trzech kolokwiów pisemnych i przynajmniej jednej pracy ustnej (zgodnie z Regulaminem SPNJO dot. warunków uzyskiwania zaliczeń). Egzamin końcowy obejmuje zaś komponenty języka ogólnego i specjalistycznego.

Studenci dodatkowo:

- samodzielnie rozwiązują cztery obowiązkowe testy on-line sprawdzające ich postęp w nauce języka (lektoraty I stopień, II rok studiów),
- przygotowują przykładową gazetkę z newsami oraz nagrywają radiowy serwis informacyjny,
- zaliczają komponenty ustne (symulacje procesu kwalifikacyjnego w semestrze zimowym i prowadzenie prezentacji w semestrze letnim),
- odbywają dwie sesje zdalne obejmujące kompleksowe zadania z zakresu komunikacji w miejscu pracy.

7.2. Mobilność międzynarodowa

Studenci politologii oraz pracownicy mogą korzystać z umów podpisanych przez WPiSM UMK z partnerami zagranicznymi. Za współpracę odpowiada pełnomocnik Dziekana ds. mobilności dr Michał Piechowicz. Co roku kilkoro studentów politologii korzysta z tej możliwości. Dodatkowo studenci wyjeżdżają na praktyki zagraniczne w ramach programu Erasmus+. Co roku dotyczy to również kilku osób. Pracownicy WPiSM prowadzący zajęcia dla studentów politologii również uczestniczą we współpracy międzynarodowej. Wyjazdy wykładowców kierunku politologia w programach „staff mobility” oraz „KA107” Erasmus+, a także finansowania ze środków WPiSM przedstawiają się następująco:

- 07/2016 – prof. Backer - Carl Ossietzky Universität, Oldenburg, Niemcy.
- 05/2017 – dr Piechowicz – Zagreb University, Chorwacja.
- 10/2017 – dr Wojtkowski - Universidade Luzfona, Lizbona, Portugalia.
- 10/2017 – dr Tomaszewski - Vytautas Magnus University, Kowno, Litwa.
- 1/10/2017-31/03/2018 – prof. dr hab. Joanna Marszałek Kawa – Baku Slovic University, Azerbejdżan
- 11/2017 – dr Piechowicz – Chemitz Technische Universitat, Niemcy.
- 05/2018 – dr Drelich - St. Cyril and St. Methodius University, Veliko Turnovo, Bułgaria.

- 25/05-25/06/2018 – prof. dr hab. Joanna Marszałek Kawa – Faculty of Economic and Management of Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary and Biotechnologies, Lwów
- 04/2018 – dr hab. Kozyska – Daugavpils University, Łotwa.
- 04/2018 – dr hab. Massaka - F. M. Dostoevsky State University, Omsk, Rosja.
- 11/2018 – dr hab. Szpak – Università Degli Studi di Siena, Włochy.
- 11/2018 – dr Siwicki – Universidad de Holguin, Kuba.
- 30/01/2019 – prof. dr hab. Joanna Marszałek Kawa – Institute of Contemporary Studies, Astana, Kazachstan
- 12/2018 – dr hab. Siemiątkowski – Vytautas Magnus University, Kowno, Litwa.
- 03/2019 – prof. Backer – the Arctic University, Tromso, Norwegia.
- 05/2019 – dr hab. Massaka - F. M. Dostoevsky State University, Omsk, Rosja.

Stopień umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku politologia podnoszony jest również poprzez przyjazdy wykładowców z zagranicy w ramach programu „staff mobility” Erasmus+. Goście, którzy prowadzili zajęcia min. dla studentów Politologii na konwersatoriach tematycznych w j. angielskim to m.in:

- 05/2016 – dr Kaleyska - St. Cyril and St. Methodius University, Veliko Turnovo, Bułgaria.
- 05/2016 – dr Kirkiene, Vilnius University, Litwa.
- 06/2016 – dr Blaszcak – Vytautas Magnus University, Kowno, Litwa.
- 11/2016 – dr Schmidt – Pecs University, Węgry.
- 05/2017 – dr Markovska - St. Cyril and St. Methodius University, Veliko Turnovo, Bułgaria.
- 05/2017 – dr Voros - Pecs University, Węgry.
- 10/2017 – dr Ozsoy, Ataturk University, Erzurum, Turcja.
- 04/2018 – dr Cherkashina, Omsk State University, Rosja.
- 06/2018 - dr Pinto - Universidade Luzfona, Lizbona, Portugalia.
- 11/2018 - dr Voros - Pecs University, Węgry.
- 04/2019 - dr Pinto - Universidade Luzfona, Lizbona, Portugalia.
- 05/2019 - dr Schmidt – Pecs University, Węgry.
- 10/2019 – dr Faika Celik - Manisa Celal Bayar University
- w latach 2016, 2017 i 2018 - prof. Harry Dickinson, Uniwersytet w Edynburgu, prezes British Historical Association, wice-prezes Royal Historical Society

Dodatkowo warto wspomnieć, że w czerwcu 2018 roku wydział przygotował ofertę dydaktyczną zajęć z zakresu dyscypliny nauk o polityce i administracji dla studentów z Tianjin Normal University.

Ponadto należy wskazać, że większość pracowników stara się być widocznymi na portalach społecznościowych dla naukowców. To nie tylko obecność na obowiązkowym dla wszystkich: www.orcid.org, ale także na innych o zasięgu międzynarodowym: www.researchgate.net, www.academia.edu, www.scholar.google.com.

To działanie pośrednio zwiększa cytowalność i zasięg międzynarodowych, szczególnie obecnie, kiedy to spora część publikacji jest wydawana w języku angielskim.

7.3. Sposoby monitorowania zakresu umiędzynarodowienia i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia

Na Wydziale istnieje system monitorowania oparty na analizie semestralnej i rocznej. Pełnomocnik ds. Programu Erasmus+ informuje przed każdym semestrem o zapotrzebowanie na zajęcia w języku obcym dla studentów przyjeżdżających na wydział z zagranicy, po zakończeniu roku akademickiego przekazuje sprawozdanie z mobilności dla Dziekana. Wyniki są analizowane, poszukiwane są przyczyny negatywnych zjawisk i są podejmowane próby przeciwdziałania. Np. wśród studentów polskich ostatni czas jest słabe zainteresowanie wymianą w ramach Erasmus+. Główną przyczyną jest wysokość stypendium. Podobnie roczne sprawozdanie składa Pełnomocnik Dziekana ds. Współpracy z zagranicą.

Warto także dodać, że doskonalenie umiędzynarodowienia odbywa się także poprzez poszerzanie oferty zajęć w językach obcych. Ostatnimi laty zajęcia w języku obcym prowadzi coraz więcej pracowników.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1 System wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami

Na rzecz studentów niepełnosprawnych w UMK prowadzone są działania zmierzające do przystosowania budynków wchodzących w skład uniwersytetu. Rektorat, biblioteka główna, SPNJO są przystosowane do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością. Gmach WPiSM również pozbawiony jest barier architektonicznych (szerzej w pkt. 5). Ponadto w UMK funkcjonuje zespół ds. studentów Niepełnosprawnych, który organizuje pomoc w szczególności: przygotowanie materiałów w alternatywnych formach zapisu, pomoc w procesie rekrutacji, przydzielanie asystentów itp. Szerzej na stronie (<https://www.umk.pl/studenci/niepelnosprawni/>). Dodatkowo UMK oferuje studentom niepełnosprawnym miejsca specjalne w domach studenckich.

Tabela 16. Liczba studentów niepełnosprawnych studiujących na kierunku politologia w latach 2014/2015-2018/2019

Lata	Liczba studentów niepełnosprawnych
2014/2015	5
2015/2016	2
2016/2017	2
2017/2018	3
2018/2019	4

8.2 Systemy wsparcia socjalno-bytowego i materialnego

Studenci politologii wspierani są szerokim wachlarzem pomocy socjalno-bytowej i materialnej. Mogą aplikować o:

- świadczenia z Funduszu Pomocy Materialnej (stypendium socjalne, stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomogę);
- stypendium Rektora za wybitne osiągnięcia sportowe oraz o tytuł Najlepszego studenta/absolwenta sportowca danego wydziału, oraz uniwersytetu;
- stypendium Ministra
- stypendia rektora za wybitne osiągnięcia sportowe dla studentów i doktorantów
- stypendia w ramach Miejskiego programu stypendialnego
- stypendia w ramach Funduszu Wsparcia – Fundacja Amicus

8.3 Wsparcie studentów w procesie uczenia się

Uniwersytet wspiera studentów w procesie uczenia się. Przykładem mogą być stypendia za wyniki w nauce (Stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium Ministra). Studenci mogą także korzystać z IOS i ITS. Formy te są wykorzystywane nie tylko przez wybitnie uzdolnionych studentów (ITS), ale także przez studentów, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji – np. rodzicielstwo, opieka nad chorym członkiem rodziny. Zgodę na IOS udziela Prodzikan ds. studenckich. Uniwersytet również wspiera studentów sportowców w ramach programu Kariera dwutorowa. Projekt ma na celu zapewnienie sportowcom najlepszych wyników dla podjęcia kształcenia akademickiego oraz kontynuowania i rozwijania kariery sportowej. Program zapewnia wsparcie uniwersytetu w celu odpowiedniego zarządzania i planowania kariery sportowej harmonijnie łączonej z kształceniem akademickim – tutoring sportowy i opieka naukowo – dydaktyczna. Priorytetem tych działań jest połączenie treningu wysokiej jakości i edukacji na najwyższym poziomie, w celu ochrony interesów studentów – sportowców związanych z etyką, interesów zdrowotnych i edukacyjnych, bez uszczerbku dla celów żadnej z tych działalności, ze szczególnym naciskiem na ciągłe kształcenie formalne młodych sportowców. Organizacja studiów w ramach programu Kariera dwutorowa, zapewnia zrównoważony rozwój na polu edukacyjnym oraz sportowym. O przyjęcie do programu mogą starać się, na konkretny rok akademicki, studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I, II, III stopnia, trenujący w klubach sportowych, zrzeszonych w polskich związkach sportowych. Osoba zakwalifikowana do programu zobowiązana jest do przedstawienia harmonogramu pracy sportowej oraz planu studiów uzgodnionego z opiekunem naukowo – dydaktycznym, w którym omówione są szczegółowo tryb uczestniczenia w zajęciach, warunki i formy zaliczenia tych przedmiotów (szczegóły w załączniku 3.11). Łącznie na WPiSM w roku akademickim 2018/2019 w projekcie Kariera dwutorowa. Student-sportowiec uczestniczyło 7 studentów, w tym na politologii – 1 studentka (szczegóły na stronie: <https://www.ucs.umk.pl/kdwutorowa>).

Inną formą wsparcia, jaką oferuje uniwersytet jest żłobek dla studentów i pracowników UMK. Żłobek Bim Bam UMK powstał w 2015 roku w ramach ministerialnego projektu „Maluch na Uczelni” w pomieszczeniach zlokalizowanych przy Domu Studenckim nr 5. Ponieważ utworzenie żłobka ma przede wszystkim pomóc w łączeniu nauki i pracy badawczej z rodzicielstwem, pierwszeństwo w przyjęciu do żłobka mają dzieci studentów i doktorantów UMK.

8.4 Wsparcie mobilności studentów

Dziekan wspiera studentów w zakresie krajowej i międzynarodowej mobilności. Mogą oni korzystać z programów MOST, Erasmus+ bez ograniczeń. Pełnomocnik Dziekana ds. Programu Erasmus+ służy studentom pomocą, radą, a także załatwia część formalności. Szczegóły na stronach internetowych (https://www.umk.pl/wspolpraca/erasmus_plus/).

Oprócz działań Pełnomocnika Dziekana ds. Program Erasmus + studenci zachęceni są także do uczestnictwa w programach mobilności Erasmus+. Informowani są poprzez posty na wydziałowym fanpage na Facebook oraz nieformalnej grupie Facebook „WPiSM poznajmy się”. Informacje pojawiają się w gablotce dot. umiędzynarodowienia przy dziekanacie WPiSM. Na stronie wydziałowej <https://www.wpism.umk.pl/student/mobilnosc-erasmus/> jest osobna zakładka dotycząca mobilności/Erasmus+, gdzie zainteresowani znajdą dane kontaktowe pełnomocnika oraz użyteczne linki odnoszące do ogólnouczelnianej strony https://www.umk.pl/wspolpraca/erasmus_plus/ i dedykowanych temu zagadnieniu podstron. Bardzo ważną rolę w tym procesie ma także Dział Współpracy Międzynarodowej UMK oraz European Student's Network (ESN), która poprzez organizowane eventy i spotkania także zachęcają studentów do włączania się w sferę umiędzynarodowienia wydziału i uczelni oraz indywidualnej mobilności.

Tabela 17. Studenci WPiSM wyjeżdżający w ramach programu Erasmus+ w latach akademickich 2014/2015-2018/2019.

Rok akademicki	Studia	Praktyki
2014/2015	21 (1)	10 (1)
2015/2016	12 (1)	8 (2)
2016/2017	5 (1)	6
2017/2018	9	7
2018/2019	9 (1)	

(..) - studenci politologii

8.5 Wsparcie prowadzenia działalności naukowej, wchodzenia na rynek pracy, kontynuowania edukacji, aktywności studentów

Dziekan wspiera rozwój inne formy samokształcenia i samorozwoju studentów politologii poprzez wspieranie finansowe działań Koła Naukowego Spraw Międzynarodowych, Studenckie Koło Naukowe Geopolityki, Studenckie Koło Naukowe Myśli Wolnościowej.

Dziekan oferuje również wsparcie finansowe dla studentów na wyjazdy i udział studentów w konferencjach naukowych, oraz na realizowane przez koła naukowe i studentów wydarzenia, takie jak np.:

- uczestnictwo studentów w Zimowej Szkole Metodologicznej
- organizacja wykładu Michała Basińskiego – Gospodarka centralnie planowana dnia 17 stycznia 2018 - Koło Naukowe Myśli Wolnościowej;
- organizacja I i II Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Świat islamu w perspektywie badań arabistycznych i politologicznych” / 2nd International – współorganizator Koło Naukowe Spraw Międzynarodowych UMK,
- Wsparcie drużyn reprezentujących WPiSM w rozgrywkach Studencka Liga Piątek Piłkarskich,
- Akcja „Kuznia Aktywności Społecznej” – promocja WPiSM wśród maturzystów; integracja studentów WPiSM,
- Free Hugs – wiralowa akcja mająca na celu zabranie darów dla toruńskiego schroniska dla zwierząt i ocieplenie wizerunku WPiSM
- Uwolnij Atom dla Nauki – kampania szerząca wiedzę na temat energii jądrowej,
- Turniej charytatywny „MundiaLO WPiSM” – przygotowany we współpracy z III LO
- Akcja „Kawiarnia Politologiczna”
- Akcja „Student szuka żony”
- Wspólna akcja z WRSS i Fundacją Amicus Universitatis Nicolai Copernici (warsztaty samoobrony) – 9-10 marca 2018 r.

Wydział wspiera finansowo wyjazdy i udział studentów w konferencjach naukowych, np.:

- M. Lisewski, „Dyferencje wewnątrz narodowościowe jako przedmiot badań geopolitycznych – próba aplikacyjności teorii przejściowości Wacława Nałkowskiego po ponad stu latach zmian”, X Zjazd Geopolityków Polskich, Olsztyn 02.12.2018.
- M. Lisewski, „Typologie nacjonalizmu z perspektywy teorii polityki. Ujęcie metodologiczne”, IV Zimowa Szkoła Metodologiczna, Toruń 21-22.02.2019.
- B. Płotka, „Gender, Health and Plastic Surgeries”, 4th Global Conference Gender and Love, 2014
- B. Płotka, „Bioetyka islamska. Przypadek klonowania człowieka”, I Międzynarodowy Kongres Azjatycki, 2014

- K. Rezmer, II Ogólnopolska Konferencja Naukowa, „Teoretyczne i empiryczne aspekty badań nad bezpieczeństwem międzynarodowym”, 22.06.2016, Toruń, wygłoszenie referatu pt. „Terrorysta w oczach bliskich- życie prywatne Osamy bin Ladena”.
- K. Rezmer, III Międzynarodowy Kongres Azjatycki, 18-20.05.2016, Toruń, wygłoszenie współautorskiego referatu pt. „Pomiędzy Jezusem a Mahometem-porównanie chrześcijaństwa ze światem islamu”.
- K. Gofron, Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa po Traktacie z Lizbony – konferencja międzynarodowa, 10.01.2014 (UMK), ref. „Unia na rzecz Regionu Morza Śródziemnego”;
- K. Gofron, Sytuacja społeczna, gospodarcza i polityczna Kazachstanu – perspektywa polska i kazachska – konferencja międzynarodowa, 25.02.2014 (UMK), ref. Etos polityczny Nursułtana Nazarbajewa”;
- K. Gofron, IV Toruńskie Spotkanie Miłośników Kultury Czeskiej – konferencja ogólnopolska, 23.05.2016 (UMK), ref. „Oddziaływanie kolorami w czeskiej polityce”.

Ponadto należy podkreślić, że w ostatnich latach Wydział podejmuje aktywne działania na rzecz wspierania studentów we wchodzeniu na rynek pracy. Z badań losów absolwentów – tej części wyników, które otrzymuje Wydział, wynika, że absolwenci skarżą się na zbyt małą liczbę godzin z nauki języków obcych oraz wskazują na brak możliwości zdobywania w czasie studiów certyfikowanych umiejętności. Stąd na wydziale podjęto się realizacji dwóch projektów:

- Uni-Komp-As – wspólny projekt trzech wydziałów: WNH, WNP i WPiSM, okres realizacji 1.10.2016 do 30.09.2019, studenci biorący udział w tym projekcie mogli zdiagnozować swoje słabe i mocne strony w zakresie tzw. umiejętności miękkich, mogli także uzyskać certyfikaty ECDL np.: IT-Security, zaawansowane arkusze kalkulacyjne, grafika menadżerska i prezentacyjna itp. W programie również były zajęcia z potencjalnymi pracodawcami, tworzenie projektów np.: Komunikacja z zagrożonymi powodzią, Przeciwdziałanie hejtowi korporacyjnemu itp. Studenci biorący udział w Uni-komp-as realizowali także wyjazd studyjny do wyboru w Polsce lub zagranicy, gdzie również spotkali się z pracodawcami.
- „Studentki i studenci WPiSM poszukiwani na rynku pracy! - Studentki i studenci WPiSM poszukiwani na rynku pracy - celem projektu jest zwiększenie potencjału kompetencyjnego 150 studentów WPiSM dla poprawy ich konkurencyjności na rynku pracy i zatrudnialności zgodnej z kierunkiem kształcenia poprzez:

- a. wyposażenie studentów w kompetencje transferowalne: informatyczne, językowe, interpersonalne;
- b. wyposażenie studentów w kompetencje zawodowe – ściśle związane ze studiowanym kierunkiem lub planami zawodowymi (w przypadku kierunku Politologia: budowanie wizerunku w Internecie, planowanie, organizacja i przeprowadzanie kampanii społecznych i wyborczych w Internecie, w tym w mediach społecznościowych, mediacje, dialog społeczny;
- c. kontakt z praktyką w formie wizyt studyjnych.

Do oferty dydaktycznej Wydziału wprowadzono także w ramach konwersatorium do wyboru Prawo pracy w praktyce (2 edycje w roku 2018/2019 i 1 edycja planowana w 2019/2020), które prowadzone jest przez dr Joannę Rezmer i cieszy się dużą popularnością wśród studentów.

We wcześniejszych latach studenci mieli do wyboru np.: wykład monograficzny Od open source do systemów dedykowanych, czyli jak efektywnie wykorzystywać ICT w pracy zawodowej (2013/2014, 2015/2016), czy konwersatorium ICT w praktyce zawodowej (2015/2016) – zajęcia te koncentrowały się na roli ICT w pracy zawodowej.

Dodatkowe formy wsparcia

Oprócz wyżej wymienionych form wsparcia studentów w UMK na uwagę zasługuje także stanowisko Rzecznika akademickiego. Funkcję tę sprawuje dr B. Chłudziński, do którego można zgłaszać się w każdej sprawie dotyczącej funkcjonowania Uczelni. W szczególności zadaniem Rzecznika Akademickiego jest polubowne rozwiązywanie sporów pomiędzy studentami, doktorantami i pracownikami Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Inną, również potrzebną, funkcję sprawuje Pełnomocnik ds. bezpieczeństwa studentów i doktorantów – mgr Paweł Rażny. Do jego zadań należą przede wszystkim prowadzenie działalności promocyjnej, informacyjnej i edukacyjnej w zakresie zapewniania bezpieczeństwa studentom i doktorantom; monitorowanie sytuacji w zakresie bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa studentów i doktorantów oraz reagowanie na zgłaszane przez studentów, doktorantów i pracowników Uniwersytetu zagrożenia dla bezpieczeństwa; przygotowywanie dla właściwych organów Uniwersytetu propozycji i wniosków w sprawach rozwiązywania problemów powstałych w związku z zaistniałymi przypadkami zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa studentów i doktorantów; udzielanie pomocy merytorycznej osobom

dotkniętym zdarzeniem naruszającym bezpieczeństwo lub informacji na temat możliwości jej szybkiego i efektywnego uzyskania.

8.6 Sposoby motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposoby wsparcia studentów wybitnych

Studenci UMK (w tym politologii) są motywowani do osiągnięcia lepszych wyników nauczania oraz prowadzenia badań za pomocą różnorodnych instrumentów takich jak stypendia i nagrody. Są to: stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia oraz przyznanie tytułu najlepszego studenta i absolwenta WPiSM.

Stypendium rektora dla najlepszych studentów mogą otrzymywać studenci, którzy za poprzedni rok studiów uzyskali wysoką średnią ocen (nie niższą niż 4,0) lub posiadali osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym. O przyznanie ww. stypendium mogą ubiegać się studenci przyjęci na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia w roku złożenia egzaminu maturalnego, którzy są laureatami olimpiad międzynarodowych albo laureatami lub finalistami olimpiad przedmiotowych o zasięgu ogólnopolskim, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, jeżeli profil olimpiady jest zgodny z obszarem wiedzy, do którego jest przyporządkowany kierunek studiów.

O stypendium rektora dla najlepszych studentów mogą również ubiegać się studenci pierwszego roku studiów drugiego stopnia, rozpoczętych w ciągu roku od ukończenia studiów pierwszego stopnia. Szczegółowe kryteria oraz tryb przyznawania ww. stypendium określa Regulamin ustalania wysokości przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Zarządzenia nr 192 Rektora UMK z dnia 6 października 2014 z późn. zm.).

Kolejnym stypendium, o które mogą ubiegać się studenci jest stypendium ministra za wybitne osiągnięcia. Corocznie Rada Wydziału WPiSM, wybranym przez wydziałową komisję kandydatom, przyznaje tytuły najlepszego studenta i absolwenta WPiSM danego roku akademickiego. Wyróżnione osoby zgłaszane są do konkursu na najlepszego studenta i absolwenta Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Szczegółowe kryteria wyboru określa Zarządzenia nr 55 Rektora UMK z dnia 26 maja 2009 r. w sprawie zasad i trybu przyznawania tytułów oraz wyróżnień najlepszych absolwentów oraz studentów. Wyniki konkursu podaje się do wiadomości ogółu studentów w sposób zwyczajowo przyjęty na wydziale tj., zamieszcza się na stronie internetowej wydziału oraz w ogólnodostępnej gablocie znajdującej się w budynku WPiSM. Wręczenie tytułu najlepszego studenta WPiSM wraz z nagrodą pieniężną odbywa się

podczas wydziałowej inauguracji roku akademickiego, natomiast najlepszy absolwent zostaje uhonorowany podczas dyplomatorium.

8.7 Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia

Wszystkie informacje dotyczące pomocy materialnej dla studentów (podstawy prawne, regulamin, wzory wniosków i oświadczeń, terminy i miejsce składania wniosków, składy komisji stypendialnych oraz ich dane kontaktowe) umieszczone są na stronie internetowej wydziału www.wpism.umk.pl oraz na stronie www.stypendia.umk.pl i www.umk.pl/stypendia-i-kredyty/ministra. Ponadto dyżury Wydziałowej Komisji Stypendialnej WPiSM wraz z bieżącymi ogłoszeniami zamieszcza się również w gablotach w budynku wydziału.

Warto wskazać, że źródłem wiedzy jest również Komisja Stypendialna WPiSM, która podczas wyznaczonych dyżurów udziela wszelkich informacji na temat możliwości wsparcia materialnego studentów oraz służy pomocą przy wypełnianiu wniosków. Pracownik dziekanatu, będący członkiem komisji stypendialnej jest do dyspozycji studentów od poniedziałku do czwartku w godz. 9.00-13:30.

Kolejnymi kanałami informacji są m.in. media społecznościowe (konto wydziału oraz samorządu wydziałowego i uczelnianego na Facebooku). Raz w roku odbywają się także spotkania informacyjne dla studentów z I roku organizowane przez pracowników dziekanatu i pełnomocników ds. kierunków studiów. Dodatkowo cyklicznie odbywają się także spotkania z przedstawicielami Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego.

8.8 Sposoby rozstrzygnięcia skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów

Kolejnym z elementów wsparcia studentów jest ustalenie zasad zgłaszania i rozstrzygnięcia skarg i wniosków zgłaszanych przez studentów. Do spraw tych właściwy jest Prodziekan ds. Studenckich. Po pierwsze sprawuje on dyżur (wyłącznie w sprawach studenckich) – 1,5 h w tygodniu. W tym czasie zgłaszane mogą być sprawy bieżące związane z tokiem studiów. Studenci mogą też składać podania, wnioski nie bezpośrednio do prodziekana ale przez pracowników dziekanatu. Podstawą decyzji jest Regulamin Studiów UMK (obwieszczenie Rektora UMK nr 3 z 1 sierpnia 2018 r. Innym sposobem zgłaszania spraw jest możliwość składania pism (podania, wnioski, skargi, pisma o wydanie opinii). Na tego rodzaju zgłoszenia udzielana jest odpowiedź pisemna (zazwyczaj – w zależności od trudności sprawy, czas załatwienia sprawy to nie dłużej niż tydzień). Czasami potrzebne dodatkowe spotkanie lub mediacja. Podstawą decyzji jest Regulamin Studiów UMK (obwieszczenie Rektora UMK nr 3

z 1 sierpnia 2018 r. Osobną kategorią jest zgłaszanie skarg, które co do zasady rozpatruje prodziekan, ale w sprawach szczególnej wagi konsultuje się z dziekanem. Skargi są rozpatrywane w ciągu 2 tygodni od złożenia, student jest wzywany na spotkanie z prodziekanem. O efekcie działań prodziekana jest informowany student. Od decyzji Od decyzji dziekana, do których nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego przysługuje odwołanie do rektora.

W sprawie spraw studenckich zgłaszają się również do prodziekana członkowie WRSS a także starości na poszczególnych latach studiów. Sprawy rozpatrywane są j.w.

8.9 Obsługa administracyjna studentów

Dziekanat Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych liczy 8,5 etatów administracyjnych, w tym zatrudnionych jest 6 osób zajmujących się ścisłą obsługą procesu dydaktycznego, takiego jak obsługa studentów, dokumentowanie przebiegu studiów, wprowadzanie oferty dydaktycznej wydziału czy obsługa spraw związanych z przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej dla studentów. Wszystkie osoby zatrudnione w dziekanacie posiadają wymagane u kadry administracyjnej kwalifikacje tzn. wykształcenie wyższe, doświadczenie w pracy administracyjnej, wiedzę specjalistyczną pozyskiwaną w różnego rodzaju kursach i studiach podyplomowych, znajomość języków obcych.

Poziom obsługi studentów przez dziekanat oceniany jest bardzo wysoko w ankietach przeprowadzanych przez samorząd studencki. W 2018 r. dziekanat otrzymał I nagrodę dla dziekanatu przyjaznego studentom w konkursie ogólnouniwersyteckim Gala Copernicana, organizowanym przez Samorząd Studencki oraz Niezależne Zrzeszenie Studentów UMK. Dziekanat jest dostępny dla studentów od poniedziałku do czwartku w godz. 9:00-13:30. Prowadzi także korespondencję ze studentami mailowo oraz w mediach społecznościowych.

Zakres zadań dostępny jest na stronie internetowej wydziału: <https://www.wpism.umk.pl/wydzial/dziekanat/>.

Dziekanat prowadzi na stronie wydziału tzw. niezbędnik studenta, w którym studenci mogą znaleźć podania, opis procedur pomocnych w procesie obsługi i inne przydatne wnioski, druki i informacje: <https://www.wpism.umk.pl/student/niezbednik-studenta/>.

8.10 Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów i przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy

Każdy student jest zobowiązany w programie studiów do zaliczenia szkolenia BHP, obecnie szkolenie/kurs ten jest realizowany w formie e-learningowej, jest także wersja dla studentów zagranicznych w wersji anglojęzycznej.

Studenci mogą, a nawet powinni zgłaszać incydenty mające zabarwienie dyskryminacji, przemocy bezpośrednio Dziekanowi, prodziekanom czy Pełnomocnikom Dziekana oraz każdemu nauczycielowi akademickiemu. Reakcja w takich przypadkach jest błyskawiczna. Na kierunku politologia nie odnotowano takich przypadków.

8.11 Współpracy z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Współpraca z samorządem studenckim i organizacjami studenckimi koordynowana jest przez Prodziekana ds. studenckich. Celem działań podejmowanych przez Prodziekana jest aktywizacja kół naukowych i Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego. W tym celu Prodziekan wychodzi z inicjatywą cyklicznych spotkań z WRSS (minimalnie raz na semestr) oraz z Przewodniczącym WRSS (min. raz w miesiącu). Najnowszą inicjatywą integrującą całą społeczność wydziałową jest organizacja we współpracy z WRSS i Kołami naukowymi „Dnia Wydziału” – inicjatywy łączącej aspekty naukowe i dydaktyczne z rekreacyjnym spędzaniem czasu i promocją wydziału. W roku akademickim 2018/2019 „Dzień Wydziału” został zorganizowany w maju. Program obejmował wyjście do muzeum artylerii, wykłady z zakresu Terroryzmu, sovoir-vivre i manipulacji, a także mecz paintballa drużyn pracowników WPiSM i studentów oraz grilla na świeżym powietrzu.

Prodziekan ds. studenckich corocznie wspiera organizację Wydziałowych Otrzęsin organizowanych przez WRSS dla studentów I roku wszystkich kierunków prowadzonych na WPiSM, wspiera znajdowanie sponsorów, zakup nagród do poszczególnych konkursów odbywających się podczas wydarzenia.

8.12 Monitorowanie systemu wsparcia i motywowania studentów

Środki na wsparcie finansowe aktywności studentów są przyznawane na wniosek (kół naukowych, indywidualnych wniosków studentów) przy współpracy z WRSS, przewodniczący WRSS ma wgląd w wydatki przeznaczone na system wsparcia.

Przy wyborze najlepszego studenta i absolwenta, powoływana jest przez prodziekana komisja, która rozpatruje wnioski zwracając uwagę na trzy kryteria: średnia ocen, aktywność

społeczna, aktywność naukowa (artykuły naukowe, recenzje, udział w konferencjach). Komisja wskazuje najlepszego studenta i absolwenta natomiast wyboru dokonuje Rada Wydziału.

Na UMK działa ogólnouczelniany system składania sprawozdań z działalności naukowej kół naukowych – koła działające przy WPISM są monitorowane – czy złożyły sprawozdanie, w innym wypadku nie udziela się im wsparcia finansowego uznając, że koło zawiesiło działalność.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Dostęp do informacji publicznej jest realizowany przez stronę internetową UMK (www.umk.pl), Biuletyn Informacji Publicznej uczelni (<https://umk.bip.gov.pl/>) oraz portal internetowy Wydziału (www.wpism.umk.pl, od 1.10.2019 r. www.wnopib.umk.pl – w związku ze zmianą nazwy Wydziału). Studenci i pracownicy UMK mają także dostęp poprzez bazę dokumenty.umk.pl do Dokumentów UMK np. Zarządzeń rektora, uchwał Senatu itp. Informacje o rekrutacji kandydat/student znajdzie na stronie wydziałowej w zakładce „Kandydat”, w której znajdują się odnośniki do przewodnika po rekrutacji zamieszczonego na stronie głównej UMK, internetowego systemu rekrutacyjnego UMK, a także opisy poszczególnych kierunków studiów, w tym politologii. Program kształcenia jest natomiast zamieszczony z zakładce Student w odnośniku „Programy studiów i efekty kształcenia”. Informacje i odnośniki są na bieżąco aktualizowane przez administratora strony internetowej wedle potrzeb, np. dodawane są nowe programy kształcenia obowiązujące studentów danego kierunku rozpoczynających studia w konkretnym roku. Dostęp do tych zakładek i podstron nie jest dla kandydatów i studentów w żaden sposób ograniczony. Informacje o uznawaniu efektów kształcenia również są dostępne na stronie internetowej Wydziału (zakładka student i podstronie „Programy studiów i efekty kształcenia”), a także w Biuletynie Informacji Publicznej UMK. Zasady dyplomowania są natomiast dostępne na podstronie „Niezbędnik studenta” i odnośniku „Procedura zakończenia studiów”. Również te treści są na bieżąco aktualizowane przez administratora strony w przypadku przyjęcia nowych regulacji. Informacja o warunkach realizacji poszczególnych przedmiotów i rezultatach znajdują się w sylabusach w systemie USOS. Dodatkowo strona ogólnouniwersytecka i wydziałowa są wykorzystywane jako swoisty serwis informacyjny służący przekazywaniu bieżących informacji (poprzez specjalnie do tego celu przygotowany serwis aktualności potocznie określany zmieniaczem na stronie głównej, oraz widoczny także na stronie głównej serwis kalendarza, w którym pod konkretną datą wyświetlają się wydarzenia zaplanowane na ten dzień). Kanałami przekazywania bieżących informacji są ponadto: system poczty U-MAIL obsługiwany przez system USOS, strona Wydziału oraz strona samorządu wydziałowego.

Obecny wygląd i zawartość strony internetowej WPiSM jest efektem ogólnouczelnianego projektu, którego przedmiotem jest stworzenie integracyjnych stron poszczególnych wydziałów i jednostek UMK w celu ujednoczenia szaty graficznej i sposobu uporządkowania udostępnianych publicznie treści. Strona jest codziennie aktualizowana przez administratora pełniącego ciągłą opiekę nad publikowanymi treściami i reagującego na

aktualne potrzeby zgłaszane przez pracowników i studentów. Sposób uporządkowania treści jest także okresowo poddawany ewaluacji, co w razie potrzeb skutkuje wprowadzaniem zmian (np. dodaniem do zakładki student podstrony „Dziekanat”, która wcześniej znajdowała się tylko w zakładce Wydział). Ponadto warto podkreślić, że zarówno ogólnouniwersytecka jak i wydziałowa strona internetowa są w pełni responsywne – dostosowują się do rozmiaru urządzenia, na którym są wyświetlane. Spełniają także międzynarodowe standardy WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines), tzn. jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (np. umieszczane są alternatywne opisy zdjęć i grafik – dla osób z dysfunkcją wzroku). Kwestię wypełniania tego obowiązku monitoruje na bieżąco zespół odpowiedzialny na projekt wdrożenia stron internetowych z Uczelnianego Centrum Informatycznego.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

W Uniwersytecie Mikołaja Kopernika obowiązuje od roku 2015 jednolity system monitorowania jakości kształcenia, badania satysfakcji studentów i pracowników oraz badania losów absolwentów. Strukturę systemu opisują następujące zarządzenia Rektora UMK oraz uchwały Senatu:

- Uchwała Nr 33 Senatu UMK z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Biuletyn Prawny UMK Nr z 2018 poz. 68)
- Zarządzenie Nr 104 Rektora UMK z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie ogłoszenia Księgi Jakości Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Biuletyn Prawny UMK z 2016 r., poz. 274)
- Zarządzenie Nr 61 Rektora UMK z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych zadań wydziałowych koordynatorów ds. jakości kształcenia oraz wydziałowych rad ds. jakości kształcenia (Biuletyn Prawny UMK Nr 2, poz. 183)
- Zarządzenie Nr 126 Rektora UMK z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie powołania Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (Biuletyn Prawny UMK z 2018 r., poz. 294)

Z kolei identyfikacji oczekiwań studentów dotyczą zarządzenia wymienione poniżej:

- Zarządzenie Nr 58 Rektora UMK z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie procedury badania satysfakcji studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (Biuletyn Prawny UMK z 2016 r., poz. 174)
- Zarządzenie Nr 198 Rektora UMK z dnia 16 października 2014 r. w sprawie procedury identyfikacji oczekiwań studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz oceny poziomu ich spełnienia w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (Biuletyn Prawny UMK Nr 4, poz. 383)

Procedurę oceny zajęć dydaktycznych przez studentów reguluje:

- Zarządzenie Nr 60 Rektora UMK z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (Biuletyn Prawny UMK Nr 2, poz. 182 z późn. zm.)

Sposób hospitowania zajęć dydaktycznych opisuje:

- Zarządzenie Nr 145 Rektora UMK z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie procedury hospitaacji zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (Biuletyn Prawny UMK z 2015 r., poz. 321)

Działania doskonalące zostały natomiast określone w następujących dokumentach:

- Zarządzenie Nr 57 Rektora UMK z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie procedury badania satysfakcji pracowników w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (Biuletyn Prawny UMK z 2016 r., poz. 173)
- Zarządzenie Nr 126 Rektora UMK z dnia 29 września 2015 r. w sprawie działań doskonalących jakość funkcjonowania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Biuletyn Prawny UMK z 2015 r., poz. 284).

Zasady sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów zostały także określone na poziomie regulacji wydziałowych. Od października 2016 na WPiSM roku funkcjonują: Wydziałowa Komisja ds. Dydaktycznych i Efektów Kształcenia oraz Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia. Skład powyższych gremiów jest podany na wydziałowej stronie internetowej. Do zadań pierwszego z tych ciał należy m.in. opiniowanie zmian w efektach kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, przygotowywanie zmian w programach studiów itd. W roku 2017/2018 zostały zmienione efekty kształcenia na następujących kierunkach; bezpieczeństwo wewnętrzne, politologia, stosunki międzynarodowe - dostosowano je do Polskich Ram Kwalifikacji. Procedura była następująca, pierwszą wersją efektów kształcenia przygotował Pełnomocnik ds. Kierunku, następnie zostały one skonsultowane z Prodziekanem ds. Kształcenia, później zostały przedstawione na Wydziałowej Komisji ds. Dydaktycznych i Efektów Kształcenia, w skład tej komisji wchodzi także studenci. Po ich przyjęciu zmienione efekty kształcenie pozytywnie zaopiniowała Rada Wydziału. Następnie zostały przekazane do Uczelnianej Komisji ds. Dydaktycznych i Efektów Kształcenia, tam po zaopiniowaniu i ostatecznie zatwierdzone przez Senat UMK. Po zatwierdzeniu Wydziałowa Komisja ds. Dydaktycznych i Efektów Kształcenia dokonała pewnych korekt programowych, program kształcenia został zatwierdzony przez Radę Wydziału.

W mijającym roku akademickim 2018/2019 zgodnie z Ustawą 2.0 na wszystkich kierunkach podjęto działania dostosowujące do wymagań nowej ustawy. Po pierwsze, przyporządkowano kierunek do nowej struktury dyscyplin, następnie Rada Wydziału pozytywnie zaopiniowała efekty uczenia się i program (na Wydziale dokumentacja przechodziła przez Wydziałową Komisję ds. Dydaktycznych i Efektów Kształcenia). Następnie

dokumentacją programową i efekty uczenia się przekazano do Działu Kształcenia, który ją weryfikował. W takiej formie efekty uczenia się zostaną zaproponowane na wrześniowym Senacie UMK.

Do działań Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia należy natomiast m.in. przygotowanie rekomendacji działań, jakie powinno podjąć się na WPiSM w celu poprawy warunków studiowania, pracy i funkcjonowania wydziału. Rekomendacje są przedstawiane na Radzie Wydziału, a następnie przesyłane do Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia. Tam z kolei są podstawą dyskusji na forum ogólnouczelnianym. Rekomendacje tego ostatniego gremium są opublikowane na stronie internetowej uczelni (<http://jakosc.umk.pl>), a raporty Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia są zamieszczone na stronie internetowej wydziału. W dziekanacie znajduje się dokumentacja z działań podejmowanych przez te gremia.

Zajęcia dydaktyczne na Wydziale poddawane są hospitacjom prowadzonym przez kierowników katedr, w których jest zatrudniony hospitowany pracownik, w przypadku doktorantów hospitację przeprowadza promotor, z kolei w przypadku kierowników katedr hospitującym jest dziekan lub prodziekan. Zasada hospitowania zajęć dotyczy w szczególności pracowników, którym kończy się umowa o pracę lub przed oceną okresową.

Należy zwrócić uwagę, że wieloetapowość projektowania, zatwierdzania programów studiów pozwala na uniknięcie błędów (choćby korekta przez kilka różnych gremiów). Również udział studentów w Komisji ds. Dydaktycznych i Efektów Kształcenia gwarantuje wysłuchanie ich postulatów. Wydział w zdecydowanej większości stara się je uwzględnić. Programy studiów, a właściwie ich projekty są także opiniowane przez samorząd studencki.

Monitorowanie programów studiów odbywa się także poprzez procedurę określoną przez Biuro Karier UMK, zajmujące się badaniem losów absolwentów (3.12). Wydział otrzymuje wyniki badań ankietowych, które są przeprowadzone po 6 miesiącach od zakończenia studiów oraz trzy lata po. W badaniach tych Wydział uzyskuje informacje i.in. o miejscach pracy absolwentów oraz o tym, jakie umiejętności, wiedzę i kompetencje zdobyte na studiach wykorzystują w swoich miejscach pracy, jakich treści brakowało itp. Wydział w ramach swoich możliwości stara się te uwagi uwzględnić np.: część absolwentów zwracała uwagę na zbyt mały wymiar lektoratów z języków obcych. Na UMK obowiązuje zarządzenie Rektora o lektoratach (załącznik 3.13), w którym jest zapis, że na studiach 1 stopnia obowiązuje 120 godzin, a od roku akademickiego 2019/2020 wprowadzono obowiązkowe 30 godzin nauki języka obcego na studiach 2 stopnia. Natomiast na Wydziale podjęto działania pozyskania środków zewnętrznych na realizację projektu, w którym ten postulat jest uwzględniony. I tak powstał i jest realizowany wspomniany wcześniej projekt „ Studentki i Studenci WPiSM na

rynku pracy!”, w którym duży nacisk kładziony jest na kompetencje językowe i uzyskiwanie certyfikatów językowych.

Również na spotkaniach z interesariuszami zewnętrznymi poruszone są kwestie programów studiów, w ostatnich czasach podkreślają oni pewien brak kompetencji miękkich. Wydaje się, że ten problem jest związany ze zmianą pokoleniową. Interesariusze to zazwyczaj przedstawiciele pokolenia BB czy X, a studenci to obecnie schyłek pokolenia Y, a nawet wczesne Z. W ramach projektów Uni-Komp-As czy wspomnianego „Studentki i studenci WPiSM na rynku pracy!” również rozwijane są kompetencje miękkie.

WPiSM monitoruje losy absolwentów wielotorowo, korzysta w tym celu z kanałów formalnych, jak i nieformalnych. Do pierwszej grupy należy Ogólnopolski system monitorowania ekonomicznych losów absolwentów szkół wyższych. Obecnie badania losów zawodowych absolwentów szkół wyższych są kluczowe w procesie podwyższania jakości kształcenia oraz dostosowywaniu oferty edukacyjnej do wymogów współczesnego rynku pracy. W Polsce Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wdraża od kilku lat system monitoringu losów zawodowych absolwentów szkół wyższych, w procesie tym korzysta z następujących źródeł: z systemu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz z systemu POL-on.

Aktualnie dostępne są raporty dotyczące absolwentów z lat: 2014, 2015, 2016 oraz 2017. Dane są zgromadzone w następujących kategoriach: praca i bezrobocie; wynagrodzenie; praca a dalsze studia; praca a miejsce zamieszkania.

Tabela nr 19. Dane statystyczne dotyczące absolwentów studiów I stopnia na kierunku politologia.

	2014	2015	2016	2017
	(stacjonarne i niestacjonarne)	(stacjonarne)	(stacjonarne)	(stacjonarne)
Liczba absolwentów objętych badaniem	46 osób	18 osób	8 osób	4 osoby
Odsetek w rejestrach ZUS	95,70%	88,90%	Zbyt mała liczba absolwentów	

Wskaźnik absolwentów, którzy posiadali status bezrobotnego	15,20%	11,10%		
Średnie wynagrodzenie na 30.09.2016 roku ze wszystkich źródeł	2356,14 złotych	1966,23 złotych		
Mieszkający w województwie kujawsko-pomorskim	26 osób	7 osób		
Mieszkający w wielkich miastach	2 osób	0 osob		
Mieszkający poza województwem kujawsko-pomorskim	10 osób	6 osób		
Brak danych o miejscu zamieszkania	10 osób	5 osób		
Średni czas podjęcia pracy od uzyskania dyplomu	19.6 miesięcy	14,6 miesięcy		

Średni czas podjęcia pracy na umowę od uzyskania dyplomu	25,6 miesięcy	18,8 miesięcy		
---	---------------	---------------	--	--

Czas podjęcia pracy po uzyskaniu dyplomu wyraźnie się skrócił dla absolwentów w latach 2014-2015, lecz należy także uwzględnić fakt, iż kończący studia I stopnia w roku 2015 dopiero w 2018 kończyli naukę na stopniu II.

Tabela nr 20. Dane statystyczne dotyczące absolwentów studiów II stopnia na kierunku politologia

	2014	2015	2016	2017
	(stacjonarne i niestacjonarne)	(stacjonarne)	(stacjonarne)	(stacjonarne)
Liczba absolwentów objętych badaniem	6 osób	24 osoby	4 osoby	4 osoby
Odsetek w rejestrach ZUS	Zbyt mała liczba absolwentów	100%	Zbyt mała liczba absolwentów	Zbyt mała liczba absolwentów
Wskaźnik absolwentów, którzy posiadali status bezrobotnego		12,5%		

Średnie wynagrodzenie na 30.09.2016 roku ze wszystkich źródeł		2152,4 1 złotych		
Mieszkający w województwie kujawsko-pomorskim		15 osób		
Mieszkający w wielkich miastach		0 osoby		
Mieszkający poza województwem kujawsko-pomorskim		6 osób		
Brak danych o miejscu zamieszkania		3 osób		
Średni czas podjęcia pracy od uzyskania dyplomu		9,27 miesią cy		
Średni czas podjęcia pracy na umowę od uzyskania		11,17 miesią cy		

dyplomu				
----------------	--	--	--	--

W ostatnich latach liczba absolwentów na kierunku politologia jest zbyt mała, aby system ELA mógł generować raport – statystyka ma pewne zasady. Można jednak pokusić się o stwierdzenie, że kierunek politologia, a ściślej II stopień to studia przygotowujące do studiów doktorskich czy do tego roku szkół doktorskich.

System ELA pozwala na stworzenie rankingów, o ile są spełnione wymagania ilościowe. Ostatnio zaprezentowane wskazują na to, że absolwenci zarówno studiów stopnia I, jak i II politologia mieszczą się w skali kraju w średnich stanach w badanych w systemie ELA kategoriach: wynagrodzenia, wynagrodzenia na tle wybranych kierunków, czasu poszukiwania pracy, ryzyka bycia bezrobotnym, poziomu bezrobocia na tle powiatu zamieszkiwanego przez absolwenta. Są to dobre wskaźniki, ponieważ samo województwo kujawsko-pomorskie (a z tego regionu WPISM ma najwięcej studentów) od lat jest województwem, gdzie średnie wynagrodzenie jest poniżej średniej krajowej, jak i mediany.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
	<p>Mocne strony</p> <p>Wysoka jakość badań naukowych - wydział w parametryzacji zawsze uzyskiwał kategorię A (2012, 2016)</p> <p>Wysoka jakość kształcenia – ze względu na kadrę prowadząca zajęcia dydaktyczne</p> <p>Tutoring – bezpośrednia relacja studentów z wykładowcami, opierająca się na indywidualnym podejściu do studentów</p> <p>Własny system stypendialny - przeznaczony tylko dla studentów WPiSM - Rotary Club Toruń (Poland), Historisches Institut (Universität Rostock), stypendium na University of Texas at El Paso</p> <p>Innowacyjne metody dydaktyczne – możliwe dzięki uczestnictwu kadr w szkoleniach (akademicki język angielski, kurs dokształcający w zakresie nowoczesnych metod nauczania) czy międzynarodowych projektach badawczych, np. ReflectLab</p>	<p>Słabe strony</p> <p>Infrastruktura – zajęcia odbywają się m.in. w budynku na ul. Batorego, budynek odbiega od standardów 2019 dla obiektów dydaktycznych</p> <p>Malejąca aktywność studentów wpływająca na działalność kół naukowych i samorządu</p>

<p>Szanse</p> <p>Ustawa 2.0 – wejście w życie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce może zwiększyć mobilność naukową kadry, co wpłynie na wzrost doświadczenia badawczego oraz poszerzy jej umiejętności dydaktyczne.</p> <p>Otwarcie na studentów z zagranicy – obecność studentów z zagranicy (Ukraina, Kazachstan, Białoruś, Chiny) oraz w ramach programu Erasmus+ poszerza horyzonty polskich studentów i kadry, zwiększa ich komunikatywność oraz może być zachętą do własnej mobilności.</p> <p>Udział uniwersytetu w projekcie NAWA – projekt pomoże wzmocnić potencjał polskiej nauki i szkolnictwa wyższego poprzez wymianę i współpracę międzynarodową</p> <p>Coraz większa liczba kontaktów spoza UMK – badania, wymiana akademicka, wspólne projekty między innymi uczelniami w Polsce, jak i zagranicą</p> <p>Przeniesienie wydziału do nowego budynku - odpowiadającemu wymaganiom XXI wieku i zlokalizowanego w kampusie na Bielanach</p> <p>Stworzenie silnej szkoły doktorskiej</p>	<p>Zagrożenia</p> <p>Niż demograficzny oraz oferta konkurencyjnych uczelni w regionie – spadek liczebności roczników oraz oferowanie kierunku politologia przez inne uczelnie w regionie (Grudziądz, Bydgoszcz, Toruń) może przyczynić się do spadku potencjału edukacyjnego</p> <p>Wewnętrzna konkurencja – na UMK funkcjonują kierunki o zbliżonych obszarach dydaktycznych</p> <p>Właściwie brak studentów spoza województwa kujawsko-pomorskiego</p> <p>Słaby rynek pracy w województwie kujawsko-pomorskim – brak wystarczającej liczby miejsc pracy w sektorze administracji publicznej czy organizacjach pozarządowych</p> <p>Migracja zarobkowa po I stopniu studiów do innych ośrodków uniwersyteckich – studenci przenoszą się do większych miast, gdzie mogą już na studiach pracować zgodnie ze swoimi kwalifikacjami i łączyć pracę z nauką.</p> <p>Brak naboru na studia</p>
--	---

(Pieczęć uczelni)

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)   (podpis Rektora)

....., dnia .....
(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	29	12	-	-
	II	24	8	-	-
	III	28	9	5	-
II stopnia	I	10	13	2	-
	II	13	16	-	-
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
	V	-	-	-	-
	VI	-	-	-	-
Razem:		104	58	7	-

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2015/2016	27	8	-	-
	2016/2017	36	24	-	-
	2017/2018	29	13	-	-
II stopnia	2015/2016	10	12	-	-
	2016/2017	20	5	-	-
	2017/2018	14	6	-	-
Razem:		136	68	-	-

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861).

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin	
	I stopień	II stopień
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/180	4/120
Łączna liczba godzin zajęć	1710	795
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	103	61
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	157	109
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	40	20
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	69	62
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	4	-
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	120	-
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	2/60	-

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów. A) studia I stopnia; B) studia II stopnia.

A)

Grupy przedmiotów zajęć	Przedmiot	Forma zajęć	Łączna liczba godzin zajęć	Liczba ECTS w dyscyplinie: (wpisać nazwy dyscyplin) PA - nauki o polityce i administracji #p - pozostałe		Liczba punktów ECTS, które student uzyskuje realizując: Zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów
				PA	#p	
Grupa przedmiotów I: teoretyczno-metodologiczne	Wstęp do badań politologicznych	konwersatorium	30	3		3
	Podstawy teorii polityki	wykład/ ćwiczenia	30/30	7		7
	Logika	konwersatorium	15	1	1	2
	Metody i techniki badawcze	wykład/ ćwiczenia	15/30	6		6
	Podstawy statystyki	ćwiczenia	30	2	2	4
	Współczesne teorie politologiczne	wykład	30	5		5
Grupa przedmiotów II: humanistyczno-historyczne	Filozofia	wykład	30	2		3
	Socjologia	wykład/ ćwiczenia	30/15	4		6
	Historia myśli politycznej	wykład/ ćwiczenia	30/30	7		7

	Najnowsza historia polityczna świata	wykład	30	4		4
	Historia polityczna Polski XX i XXI wieku	wykład	30	4		4
	Podstawy filozofii polityki	konwersatorium	30	2		2
	Nowożytne i współczesne doktryny polityczne	wykład/ ćwiczenia	30/30	6		6
	Psychologia społeczna	konwersatorium	30	1	2	
Grupa przedmiotów III: ekonomiczne	Podstawy ekonomii i polityki gospodarczej	wykład	30	2	1	3
	Podstawy organizacji i zarządzania	wykład/ ćwiczenia	15/30		2	1
Grupa przedmiotów IV: przedmioty z zakresu systemów politycznych i partyjnych	Partie i systemy partyjne	wykład/ ćwiczenia	30/30	6		6
	Współczesne systemy polityczne	wykład	30	3		3
	Prawo i systemy wyborcze	ćwiczenia	30	3		3
	System polityczny RP	wykład/ ćwiczenia	30/30	5		5
Grupa przedmiotów V: administracyjno-prawne i samorządowe	Wstęp do nauki o państwie i prawie	wykład	30	1	2	3
	Administracja publiczna	wykład	30	3	1	4
	Ochrona własności intelektualnej	konwersatorium	15		1	1
Grupa przedmiotów	Komunikacja społeczna	wykład/ ćwiczenia	15/30	2	3	5

VI: marketingow o-medialne	Marketing polityczny	konwersatorium	30	3		3
Grupa przedmiotów VII: stosunki międzynarodowe i integracja europejska	Międzynarodowe stosunki gospodarcze	wykład	30	2	1	3
	Integracja europejska	wykład	30	3		3
	Międzynarodowe stosunki polityczne	wykład/ ćwiczenia	30/30	5		5
Grupa przedmiotów VIII: przedmioty do wyboru	Konwersatorium w języku polskim do wyboru (4x3)	konwersatorium	30	12		12
	Konwersatorium w języku obcym do wyboru (2x5)	konwersatorium	30	10		10
	Wykład ogólnouniwersytecki do wyboru	wykład	30		2	2
	Wykład monograficzny do wyboru (2x2)	wykład	30	4		4
Grupa przedmiotów IX A: marketing polityczny (fakultatywne do wyboru)	Zachowania w sytuacjach publicznych	laboratorium	30	20		12
	Marketing terytorialny	konwersatorium	30			
	Zarządzanie kampanią wyborczą	konwersatorium	30			
	Public relations w praktyce	konwersatorium	30			
	Kształtowanie zachowań wyborczych	konwersatorium	30			
Grupa przedmiotów IX B:	E-polityka i administracja cyfrowa	ćwiczenia	30			

Administracja publiczna (fakultatywne do wyboru)	Samorząd terytorialny w Polsce i na świecie	konwersatorium	30			
	Zarządzanie instytucją administracji publicznej	konwersatorium	30			
	Warsztat pracy urzędniczej	laboratorium	30			
	Polityka regionalna i lokalna	konwersatorium	30			
Wychowanie fizyczne	Wychowanie fizyczne	ćwiczenia	60			
Lektorat z języka obcego	Język angielski specjalistyczny I	lektorat	120	7		
Praktyki	Praktyki zawodowe		120	4		
Praca dyplomowa	Proseminarium dyplomowe	seminarium	30	3		3
	Seminarium dyplomowe	seminarium	30	7		7

B)

Grupy przedmiotów zajęć	Przedmiot	Forma zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne	Liczba ECTS w dyscyplinie: (wpisać nazwy dyscyplin)			Liczba punktów ECTS, które student uzyskuje realizując: Zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów
				Nauki o polityce i administracji	Filozofia	# pozostałe	
Grupa przedmiotów I: teoretyczno-metodologiczne	Teoria polityki	wykład/ ćwiczenia	30/30	8			8
	Metodologia badań politologicznych	wykład/ ćwiczenia	30/30	8			8
Grupa przedmiotów II: humanistyczne	Filozofia polityki	wykład	30	1	4		5
	Etyka polityki	wykład/ ćwiczenia	15/15	2	5		7
	Historia instytucji politycznych	wykład	15	2		2	4
Grupa przedmiotów III: społeczny kontekst polityki	Socjologia polityki	ćwiczenia	15	2		2	
	Psychologia polityki	konwersatorium	15	2		2	
	Komunikowanie polityczne	Ćwiczenia	30	3		1	4
	Decydowanie polityczne	Wykład/ ćwiczenia	30/15	8			8

	Problemy globalne współczesnego świata	wykład	15	3			3		
Grupa przedmiotów IV A: Administracja i zarządzanie w instytucjach publicznych (do wyboru)	Podstawy lobbingu	konwersatorium	30	18		2	20		
	Techniki zarządzania w administracji publicznej	konwersatorium	30						
	Prawo europejskie w praktyce	Konwersatorium	30						
	Zarządzanie mieniem publicznym	ćwiczenia	30						
	Wykorzystanie funduszy strukturalnych	ćwiczenia	30						
Grupa przedmiotów IV B: Doradztwo polityczne i komunikacja medialna (do wyboru)	Techniki manipulacji językowej w polityce	konwersatorium	30						
	Wykorzystanie mediów społecznościowych i nowoczesnych form przekazu w komunikacji politycznej	laboratorium	30						
	Zarządzanie partią polityczną	konwersatorium	30						
	Badania opinii publicznej i elektoratu	konwersatorium	30						
	Strategie polityczne – projektowanie i realizacja	konwersatorium	30						
Grupa przedmiotów V:	Wykład ogólnouniwersytecki do wyboru	wykład	30			2	2		

przedmioty do wyboru	Wykład monograficzny do wyboru	konwersatorium	30	4		4
	Konwersatorium do wyboru w języku polskim	konwersatorium	30	3		3
	Konwersatorium do wyboru w języku obcym	konwersatorium	30	15		15
Lektorat z języka obcego	Język angielski specjalistyczny II	lektorat	30	3		
Praca magisterska	Seminarium magisterskie	seminarium	30	18		18

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych.

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
British and Australian Politics for the Beginners in English	Konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	3
Etiquette and Good Manners in Contemporary World	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	15
European Security System	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	21
Foreign Policy of the Russian Federation	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	22
Foreign Policy of the United Kingdom since 1945	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	4
Global Climate Negotiations	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	9
Human Rights and Global Justice	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	17
International Criminal Tribunals	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	5

Modern Local Government	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	16
Political Philosophy in Practice	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	15
Political Satire in the Mass Media	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	15
The Middle East in International Relations	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	28
Argumentation and Public Debate	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	6
Etiquette and Good Manners in Contemporary World	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	10
Failed States - a Challenge to International Law?	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	8
Global Challenges	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	20
Great Speeches That Changed the World	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	6
International Humanitarian Law	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	16
Introduction to Political Science English	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	12
International Relations in the post-Soviet Sphere	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	24
Mediatization of Culture and Society	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	7
Public and Private Production of Security	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	7
Strategic Partnerships of European Union	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	26
The Powerful Journalists and Media owners in the World	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	9